

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ
ĮSTATYMAS**

2004 m. balandžio 15 d. Nr. IX-2135
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis, tikslai ir taikymas

1. Šis Įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su elektroninių ryšių paslaugomis, tinklais ir su jais susijusiomis priemonėmis bei paslaugomis, elektroninių ryšių išteklių naudojimu, taip pat visuomeninius santykius, susijusius su radijo įrenginiais, galiniais įrenginiais ir elektromagnetiniu suderinamumu.

2. Šis Įstatymas nereglamentuoja visuomeninių santykių, susijusių su paslaugomis, teikiamomis naudojant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus tinklus ir paslaugas, taip pat elektroninių ryšių tinklais perduodamo turinio ir su juo susijusių paslaugų.

3. Šio Įstatymo reguliavimo dalyką reglamentuojantys tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai yra įgyvendinami pagal šio Įstatymo nuostatas (tarp jų dėl atitinkamų ginčų sprendimo, sankcijų taikymo) nepažeidžiant šių teisės aktų sąlygų ir Europos Sąjungos institucijų kompetencijos.

4. Valstybės institucijos, pagal kompetenciją taikydamos šį Įstatymą, atsižvelgia į atitinkamas Europos Bendrijų Komisijos rekomendacijas. Jeigu valstybės institucijos pagrįstai nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, jos privalo apie tai pranešti Europos Bendrijų Komisijai ir pateikti Europos Bendrijų Komisijos rekomendacijų nesilaikymo motyvus.

5. Šiuo Įstatymu siekiama Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos tikslų, tarp jų skatinti konkurenciją teikiant elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių paslaugas bei susijusias priemones ir paslaugas, užtikrinti paslaugų gavėjų interesų apsaugą, plėsti vidaus rinką.

6. Šiuo Įstatymu siekiama reglamentuoti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių veiklą pagal šio Įstatymo priede nurodytus Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

2 straipsnis. Elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principai

1. Elektroninių ryšių veiklos reguliavimas grindžiamas veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, mažiausio būtino reguliavimo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais.

2. Technologinio neutralumo principas reiškia, kad teisės normos turi būti taikomos atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama atitinkamomis teisės normomis, ir stengiantis, kad, kiek tai pagrįsta, vien tik dėl jų taikymo nebūtų skatinamas arba diskriminuojamas konkrečių technologijų naudojimas, taip pat kad teisės normos būtų taikomos kiek įmanoma neatsižvelgiant į technologijas, kurios naudojamos su konkrečiu teisiniu santykiu susijusiems elektroninių ryšių tinklams ar elektroninių ryšių paslaugoms teikti.

3. Funkcinio lygiavertiškumo principas reiškia, kad teisės normos turi būti kuo vienodžiau taikomos elektroninių ryšių tinklams ar paslaugoms, atliekantiems analogiškas funkcijas.

4. Taikant elektroninių ryšių veiklą reglamentuojančias teisės normas, turi būti tinkamai atsižvelgiama į visus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus principus. Šie principai turi būti derinami tarpusavyje, nė vienam iš jų iš anksto nesuteikiama pirmenybė, taip pat jie turi būti taikomi tinkamai atsižvelgiant į šio Įstatymo 1 straipsnyje nurodytą paskirtį ir tikslus.

3 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Abonentas** – asmuo, kuris yra viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarties su šių paslaugų teikėju šalis.

2. **Aparatūra ir (arba) įrenginiai** – elektriniai ir (arba) elektroniniai gaminiai bei įranga, turintys elektrinių ir (ar) elektroninių sudedamųjų dalių.

3. **Apsaugotosios paslaugos** – už atlygį, naudojant sąlyginę prieigą, teikiamas televizijos programų transliavimas, radijo programų transliavimas kabeliais arba erdve, taip pat ir palydovinių ryšių, skirtas visuomenei priimti, ir informacinės visuomenės paslaugos ar sąlyginės prieigos teikimas išvardytoms paslaugoms kaip savarankiška paslauga.

4. **Asmuo** – fizinis arba juridinis asmuo.

5. **Atsieta prieiga prie vietinės linijos** – visiškai atsieta prieiga prie vietinės linijos ir iš dalies atsieta prieiga prie vietinės linijos. Atsietos prieigos suteikimas nesuteikia nuosavybės teisių į vietinę liniją.

6. **Dalinė vietinė linija** – vietinės linijos dalis, jungianti abonto valdoje esantį tinklo galinį tašką su koncentracijos tašku arba nustatytu artimiausiu viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklo prieigos tašku.

7. **Elektromagnetiniai trikdžiai** – elektromagnetinės prigimties reiškinys, kuris gali bloginti aparatūros ir (arba) įrenginių veikimą. Elektromagnetiniais trikdžiais gali būti elektromagnetinis triukšmas, nepageidaujamas signalas arba pokytis pačioje sklidimo terpėje.

8. **Elektromagnetinis suderinamumas** – aparatūros ir (arba) įrenginių geba patenkinamai veikti elektromagnetinėje aplinkoje, neskleidžiant neleistinų elektromagnetinių trikdžių, galinčių kam nors šioje aplinkoje pakenkti.

9. **Elektroniniai ryšiai** – signalų perdavimas laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis.

10. **Elektroninio pašto pranešimas** – viešuoju ryšių tinklu nusiųstas tekstinis, balso, garso, vaizdo ar kitokios formos pranešimas, kuris gali būti saugomas tinkle arba gavėjo galiniame įrenginyje, kol jį gavėjas pasiima.

11. **Elektroninių ryšių infrastruktūra** – aparatūros, įrenginių, linijų, vamzdynų, kabelių, kanalų, kolektorių, bokštų, stiebų ir kitų priemonių visuma, skirta elektroninių ryšių veiklai vykdyti.

12. **Elektroninių ryšių ištekliai** – radijo dažniai (kanalai), telefono ryšio numeriai ir kiti elektroninių ryšių tinklų identifikatoriai, įskaitant radijo šaukinius, orbitiniai ištekliai, įskaitant padėtį geostacionarioje orbitoje, taip pat kiti ištekliai, reikalingi elektroninių ryšių veiklai vykdyti, elektroninių ryšių tinklams arba radijo ryšio įrenginiams ar galiniams įrenginiams naudoti, elektroninių ryšių paslaugoms teikti.

13. **Elektroninių ryšių išteklių skyrimas** – teisės suteikimas Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytais sąlygomis naudoti elektroninių ryšių išteklius, tam išduodant leidimą.

14. **Elektroninių ryšių paslauga** – paprastai už atlygį teikiama paslauga, kurią visiškai ar daugiausiai sudaro signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais, įskaitant telekomunikacijų paslaugas ir perdavimo (siuntimo) paslaugas transliavimui (retransliavimui) naudojamais tinklais. Elektroninių ryšių paslaugos neapima elektroniniais ryšių tinklais ar naudojant elektroninių ryšių paslaugas perduodamos informacijos turinio teikimo ar redakcinės turinio kontrolės paslaugų, tarp jų informacinės visuomenės paslaugų, kurių visiškai ar daugiausiai nesudaro signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais.

15. **Elektroninių ryšių tinklas** – perdavimo sistemos ir (arba) komutavimo bei maršrutizavimo įranga, kitos priemonės, kurios leidžia perduoti signalus laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus, fiksuotus (kanalų ir paketų komutavimo, įskaitant internetą) ir judriuosius antžeminius tinklus, elektros perdavimo kabelines sistemas (kiek jos naudojamos signalams perduoti), tinklus, naudojamus radijo ir (ar) televizijos programoms transliuoti (retransliuoti), ir kabelinės televizijos bei mikrobangės daugiakanalės televizijos tinklus neatsižvelgiant į perduodamos informacijos pobūdį.

16. **Elektroninių ryšių tinklo teikimas** – elektroninių ryšių tinklo steigimas, valdymas, kontrolė ir (arba) galimybės juo naudotis suteikimas.

17. **Elektroninių ryšių tinklų identifikatoriai** – elektroninių ryšių tinklo taškus, tarp jų ir galinius tinklo taškus, ar prie elektroninių ryšių tinklo prijungtus galinius įrenginius identifikuojančios adresavimo priemonės, kad būtų galima perduoti informaciją į šiuos elektroninių ryšių tinklo taškus ar atitinkamus galinius įrenginius arba identifikuoti informacijos siuntėją.

18. **Elektroninių ryšių veikla** – elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikimas.

19. **Europos Bendrijos rinka** – Europos Bendrijų Komisijos apibrėžta atitinkama rinka, apimanti Europos Bendriją ar didelę jos dalį.

20. **Faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas** – fizinis asmuo, asmeniniams ar verslo tikslams naudojantis viešąsias elektroninių ryšių paslaugas. Šis asmuo nebūtinai turi būti šių paslaugų abonentas.

21. **Galinis įrenginys** – leidžiantis priimti ir (ar) perduoti informaciją įrenginys ar jo atitinkama dalis, skirti tiesiogiai ar netiesiogiai bet kokiomis priemonėmis būti prijungti prie viešųjų ryšių tinklų.

22. **Galutinis paslaugų gavėjas** – paslaugų gavėjas, kuris neteikia viešųjų ryšių tinklų ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų.

23. **Informacinės visuomenės paslaugos** – paprastai už atlyginimą elektroninėmis priemonėmis ir per atstumą individualiu paslaugų gavėjo prašymu teikiamos paslaugos.

24. **Iš dalies atsieta prieiga prie vietinės linijos** – vietinės linijos gavėjui suteikiama prieiga prie šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įpareigoto operatoriaus vietinės linijos ar dalinės vietinės linijos, suteikiant teisę naudoti metalinės vytos poros linijos ne balso juostos dažnių spektrą.

25. **Išimtinės teisės** – ūkio subjektui valstybės suteiktos teisės, jam vieninteliu užtikrinančios teises teikti tam tikras paslaugas ar verstis elektroninių ryšių ir (ar) kita veikla tam tikroje geografinėje teritorijoje.

26. **Ypatingos aplinkybės** – nepaprastoji ar karo padėtis, ekstremalios situacijos, tarp jų gaivalinės nelaimės, bei kitos nenugalimos jėgos ir panašios aplinkybės.

27. **Kabelinės televizijos tinklas** – didžiąja dalimi laidinė infrastruktūra, kurios pagrindinė paskirtis – viešas radijo ar televizijos programų pristatymas ar paskirstymas.

28. **Nacionalinė radijo dažnių paskirstymo lentelė** – Vyriausybės patvirtintas dokumentas, kuriame nustatomas radijo dažnių paskirstymas radijo ryšio, įskaitant transliavimą, gamybos, mokslo, medicinos bei kitiems poreikiams.

29. **Operatorius** – ūkio subjektas, teikiantis ar turintis teisę teikti viešąjį ryšių tinklą ar susijusias priemones.

30. **Paslaugų gavėjas** – asmuo, kuriam teikiamos viešosios elektroninių ryšių paslaugos ar kuris kreipėsi dėl jų teikimo.

31. **Patobulinta skaitmeninės televizijos įranga** – priedų rinkinys, skirtas prijungti prie televizorių, ar integruota skaitmeninės televizijos įranga, galinti priimti skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugas.

32. **Plačiaekranės skaitmeninės televizijos paslaugos** – televizijos paslaugos, kurias visiškai ar daugiausiai sudaro programos, pagamintos ir suredaguotos rodyti viso aukščio plačiaekraniniu formatu. Plačiaekranės televizijos paslaugos nurodomos kaip formatas 16:9.

33. **Pridėtinės vertės paslauga** – kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu ir privatumo apsauga, – paslauga, kuriai reikalingas srauto ar vietos nustatymo duomenų tvarkymas, kai šis tvarkymas apima didesnę informacijos kiekį nei yra būtina informacijai perduoti ar apskaitai.

34. **Prieiga** – laikantis nustatytų sąlygų, išimtinu ar neišimtinu pagrindu elektroninių ryšių infrastruktūros, įskaitant patalpas, tinklų ir (arba) paslaugų kitam ūkio subjektui suteikimas elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Be kita ko, prieiga apima:

1) prieigą prie tinklo elementų ir susijusių priemonių, įskaitant galimybes fiksuotu ar judriuoju būdu prijungti įrangą (ypač prieigą prie vietinės linijos ir prie priemonių bei paslaugų, reikalingų paslaugoms teikti panaudojant vietinę liniją);

2) prieigą prie fizinės infrastruktūros, įskaitant patalpas, kabelių kanalus ir stiebus;

3) prieigą prie programinių sistemų, tarp jų veiklos palaikymo sistemų;

- 4) prieigą prie numerių keitimo arba funkciniu požiūriu ekvivalentiškų sistemų;
- 5) prieigą prie fiksuoto ir judriojo ryšio tinklų, ypač tarptinklinio ryšio tikslui;
- 6) prieigą prie skaitmeninės televizijos paslaugų sąlyginės prieigos sistemų;
- 7) prieigą prie virtualaus tinklo paslaugų.

35. **Radijo bangos** – laisvai sklindančios erdvėje elektromagnetinės bangos.

36. **Radijo mėgėjas** – fizinis asmuo, užsiimantis radijo ryšio veikla asmeniniais ir su verslu nesusijusiais tikslais ir iš jos nesipelnantis.

37. **Radijo ryšio įrenginys** – įrenginys ar jo atitinkama dalis, leidžiantys palaikyti ryšį siunčiant ir (ar) priimant radijo bangas naudojant radijo ryšiui skirtą radijo spektro dalį.

38. **Radijo ryšio kanalas** – radijo dažnių juosta nustatyta techninių priemonių ir radijo bangų sklidimo aplinkos visumai, skirta tam tikrai informacijai perduoti ir priimti.

39. **Radijo ryšio reglamentas** – Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos oficialus leidinys, nustatantis radijo ryšio valdymą.

40. **Radijo ryšys** – informacijos perdavimas, siuntimas ir (ar) priėmimas radijo bangomis.

41. **Radijo stebėseną** – radijo bangų aplinkos parametrų kontrolė.

42. **Radijo stotis** – vienas arba keli siųstuvai ar imtuvai arba siųstuvų ir imtuvų, kurių reikia tam tikroje vietoje radijo ryšio tarnybų veiklai vykdyti, visuma.

43. **Radijo trikdžiai** – elektromagnetiniai trikdžiai, veikiantys radijo bangų diapazone.

44. **Radijo trukdžiai** – aparatūros ir (ar) įrenginio, radijo ryšio ar sistemos veikimo blogėjimas dėl radijo trikdžių poveikio.

45. **Sąlyginė prieiga** – techninė ir (ar) kita priemonė, leidžianti naudotis apsaugotąja paslauga tik gavus išankstinį individualų tokios paslaugos teikėjo leidimą.

46. **Šąsaja** – tinklo galinis taškas ir (arba) belaidė šąsaja, apibrėžianti radijo ryšį tarp radijo ryšio įrenginių bei jų technines specifikacijas.

47. **Siuntėjas** – ūkio subjektas, išskyrus transliuotojus ir (ar) retransliuotojus, turinčius Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių tinklu perduodantis radijo ir (ar) televizijos programų signalus visuomenei ir turintis teisę naudoti šiam perdavimui būtinus radijo dažnius (kanalus), skirtus radijo ir (ar) televizijos programoms transliuoti (retransliuoti).

48. **Skambutis** – viešųjų telefono ryšio paslaugų priemonėmis sukurtas sujungimas, suteikiantis dvipusio ryšio galimybę realiu laiku.

49. **Skirtoji linija** – nekomutuojuama elektroninių ryšių linija, jungianti elektroninių ryšių tinklo galinius taškus.

50. **Skirtosios linijos paslauga** – elektroninių ryšių paslauga, suteikianti perdavimo galimybę tarp elektroninių ryšių tinklo galinių taškų be elektroninių ryšių paslaugų gavėjo valdomo komutavimo.

51. **Specialiosios teisės** – valstybės ribotam skaičiui ūkio subjektų suteiktos teisės, kai atitinkamoje geografinėje teritorijoje:

- 1) paskiriami du ar daugiau ūkio subjektų, turinčių teisę teikti paslaugas arba verstis veikla, arba kai tokių ūkio subjektų skaičius apribojamas iki dviejų ar daugiau kitu būdu nei pagal objektyvius, proporcingus ir nediskriminacinius kriterijus;

- 2) ūkio subjektams kitu būdu nei vadovaujantis objektyviais, proporcingais ir nediskriminaciniais kriterijais suteikiamos teisinės arba administracinės privilegijos, kurios gali labai paveikti bet kurio kito ūkio subjekto galimybes teikti tas pačias paslaugas arba vykdyti tokią pačią elektroninių ryšių ir (ar) kitą veiklą toje pačioje geografinėje teritorijoje iš esmės vienodomis sąlygomis.

52. **Srauto duomenys** – duomenys, tvarkomi siekiant perduoti informaciją elektroninių ryšių tinklu ir (arba) tokio perdavimo apskaitai.

53. **Standartinis pasiūlymas** – šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įpareigoto operatoriaus skelbiamos sąlygos, kuriomis jis įsipareigoja suteikti prieigą bet kuriam to pageidaujantiems ūkio subjektui.

54. **Susijusios priemonės** – su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios priemonės, kurios sudaro galimybę teikti paslaugas naudojantis šiuo tinklu ar paslauga arba palengvina tokį teikimą. Susijusios priemonės apima ir sąlyginės prieigos sistemas bei elektroninius programų vadovus.

55. **Taikomųjų programų sąsaja** – taikomųjų programų, kurias pateikia transliuotojai (retransliuotojai) ar paslaugų teikėjai, programinės įrangos sąsajos ir ištekčiai skaitmeninės televizijos ir radijo paslaugoms patobulintoje skaitmeninės televizijos įrangoje.

56. **Taksofonas** – viešai prieinamas telefonas, už kurio naudojimą galima mokėti monetomis ar (ir) kitomis mokėjimo priemonėmis.

57. **Telekomunikacijų galinis įrenginys** – leidžiantis palaikyti ryši įrenginys ar jo atitinkama dalis, skirti tiesiogiai ar netiesiogiai bet kokiomis priemonėmis būti prijungti prie viešųjų telekomunikacijų tinklų (t. y. tinklų, visiškai ar iš dalies skirtų viešosioms telekomunikacijų paslaugoms teikti).

58. **Telekomunikacijų paslauga** – paslauga, kurią visiškai ar daugiausiai sudaro signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais, išskyrus televizijos ir (ar) radijo programų perdavimo tinklais, naudojamais transliavimui (retransliavimui), paslaugas.

59. **Tinklo galinis taškas** – fizinis taškas, kuriame abonentui suteikiama galimybė prisijungti prie viešojo ryšių tinklo.

60. **Tinklų sujungimas** – fizinis ar loginis viešųjų ryšių tinklų, naudojamų to paties ar kito ūkio subjekto, sujungimas, kad vieno ūkio subjekto elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ir (ar) ryšiu su kito ūkio subjekto paslaugų gavėjais arba ūkio subjekto, tarp jų visų prieigą prie atitinkamų tinklų turinčių ūkio subjektų, teikiamomis paslaugomis. Tinklų sujungimas yra speciali prieigos rūšis.

61. **Ūkio subjektas** – fizinis ar juridinis asmuo ar asmenų, susijusių kontrolės ar priklausomybės santykiais, grupė, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

62. **Universaliosios paslaugos** – nustatytos kokybės elektroninių ryšių paslaugų minimumas, kuris, nepaisant geografinės vietos, už prieinamą kainą turi būti teikiamas visiems tokias paslaugas pageidaujantiems gauti galutiniams paslaugų gavėjams.

63. **Vartotojas** – fizinis asmuo, kuris naudojasi ar pareiškia norą naudotis viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis nesusijusiems su jo amatu, verslu ar profesija tikslams, t. y. vartotojo asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

64. **Veiksminga konkurencija** – situacija atitinkamoje rinkoje, kai joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų.

65. **Vertikaliai integruotas ūkio subjektas** – ūkio subjektas, kuris verčiasi dviejų ar daugiau rūšių veikla, priklausančia tai pačiai vertės kūrimo grandinei.

66. **Viešasis fiksuoto telefono ryšio tinklas** – viešasis telefono ryšio tinklas, kurio galiniai taškai yra fiksuoti.

67. **Viešasis judriojo telefono ryšio tinklas** – viešasis telefono ryšio tinklas, kurio galiniai taškai nėra fiksuoti.

68. **Viešasis ryšių tinklas** – elektroninių ryšių tinklas, kuris visiškai ar daugiausiai naudojamas viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti.

69. **Viešasis telefono ryšio tinklas** – elektroninių ryšių tinklas, naudojamas teikti viešąsias telefono ryšio paslaugas, tarp jų balso perdavimo tarp tinklo galinių taškų, taip pat kitas ryšio paslaugas, tokias kaip faksimilių bei duomenų perdavimas.

70. **Viešosios elektroninių ryšių paslaugos** – viešai teikiamos elektroninių ryšių paslaugos.

71. **Viešosios fiksuoto telefono ryšio paslaugos** – viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos viešuoju fiksuoto telefono ryšio tinklu.

72. **Viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos** – viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos viešuoju judriojo telefono ryšio tinklu.

73. **Viešosios telefono ryšio paslaugos** – visuomenei prieinamos paslaugos, skirtos nacionaliniams ir tarptautiniams skambučiams siųsti ir gauti, taip pat prieigai prie pagalbos paslaugų užtikrinti, naudojant atitinkamą numerį ar numerius, nurodytus Nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane. Šios paslaugos taip pat apima paslaugų teikėjo pagalbos paslaugas, informacijos apie abonentus teikimo paslaugas, taksofono paslaugas, paslaugas, kurios teikiamos specialiomis sąlygomis, specialių priemonių neįgaliems vartotojams ar vartotojams su specialiais socialiniais poreikiais teikimą ir (ar) negeografinės paslaugas.

74. **Vietinė linija** – fizinė linija, jungianti abonto valdoje esantį tinklo galinį tašką su viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklo pagrindiniu skirstomuoju stovu ar ekvivalentinėmis priemonėmis.

75. **Vietinės linijos gavėjas** – turintis teisę teikti elektroninių ryšių paslaugas ūkio subjektas, kuriam gali būti ar yra suteikta atsieta prieiga prie vietinės linijos.

76. **Vietos nustatymo duomenys** – elektroninių ryšių tinkluose tvarkomi duomenys, nurodantys faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo galinių įrenginių geografinę buvimo vietą.

77. **Visiškai atsieta prieiga prie vietinės linijos** – vietinės linijos gavėjui suteikiama prieiga prie šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įpareigoto operatoriaus vietinės linijos ar dalinės vietinės linijos, suteikiant teisę naudoti visus fizinės linijos dažnius.

78. **Žalingieji trikdžiai** – radijo trikdžiai, keliantys grėsmę radijo navigacinių tarnybų ar bet kurių kitų saugumo tarnybų funkcionavimui ar labai bloginantys, trukdantys ar nuolat pertraukiantys teisėtai veikiančią radijo ryšį.

ANTRASIS SKIRSNIS

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLOS POLITIKOS BEI STRATEGIJOS FORMAVIMO IR REGULIAVIMO SISTEMA

4 straipsnis. Elektroninių ryšių veiklos politikos bei strategijos formavimo ir reguliavimo institucijos

1. Elektroninių ryšių veiklos politiką ir strategiją Lietuvos Respublikoje formuoja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Elektroninių ryšių veiklą Lietuvos Respublikoje reguliuoja Ryšių reguliavimo tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal šio Įstatymo nustatytą kompetenciją.

3. Elektroninių ryšių, naudojamų valstybės gynybai, saugumui, viešajai tvarkai palaikyti, valstybės sienos apsaugai, laivybos saugumui, jūrų paieškos ir gelbėjimo darbams bei naftos išsiliejimų likvidavimo darbams vykdyti, civilinei aviacijai, traukinių eismo saugumui bei stabiliam ir patikimam energetikos sistemos darbui užtikrinti, veiklą pagal savo kompetenciją reguliuoja atitinkamos valstybės institucijos. Šių institucijų darbą koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija.

4. Elektroninių ryšių tinklais ir (ar) naudojant elektroninių ryšių paslaugas perduodamos informacijos šifravimo priemonių kūrimą, gamybą, importą, eksportą, teikimą į rinką, įsigijimą, naudojimą, kodavimo paslaugų teikimą reglamentuoja Vyriausybė savo nutarimais. Kaip vykdomi šie nutarimai, prižiūri Vyriausybės įgaliota institucija.

5 straipsnis. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos uždaviniai ir funkcijos elektroninių ryšių srityje

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, formuodama elektroninių ryšių veiklos politiką bei strategiją, nustato politinius ir strateginius tikslus, užtikrinančius elektroninių ryšių sektoriaus ekonominę plėtrą ir konkurencingumą.

2. Vyriausybė:

1) nustato universaliųjų paslaugų kainų aukščiausią ribą, universaliųjų paslaugų teikimo taisykles, įpareigojimus nepaskirtiems teikti universaliąsias paslaugas ūkio subjektams, kad būtų galima tinkamai teikti universaliąsias paslaugas, tarp jų įpareigojimus teikti informaciją apie savo abonentus sąžiningomis, objektyviomis, pagrįstomis sąnaudomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis,

taip pat įpareigojimus, skirtus užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų galimybę naudotis informacijos apie viešojo telefono ryšio abonentus teikimo paslaugomis. Vyriausybė taip pat nustato papildomas universaliąsias paslaugas, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas, kokybės reikalavimus bei įpareigojimų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikti papildomas universaliąsias paslaugas nustatymo tvarką, sąlygas ir atvejus;

2) tvirtina Nacionalinę radijo dažnių paskirstymo lentelę, Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siūsti strategiją (toliau – Strategija);

3) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

3. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina elektroninių ryšių plėtros Lietuvos Respublikoje strategiją.

4. Elektroninių ryšių plėtros Lietuvos Respublikoje strategija vadovaujasi visos elektroninių ryšių veiklos reguliavimo institucijos.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) įgyvendina valstybės strategiją ir politiką elektroninių ryšių srityje;

2) koordinuoja valstybės elektroninių ryšių srities investicinių programų rengimą, vertina šias programas ekonominiu, finansiniu ir techniniu požiūriu, kontroliuoja, kaip jos įgyvendinamos;

3) bendradarbiauja su užsienio šalių elektroninių ryšių veiklos politikos ir strategijos formavimo institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose, Europos Sąjungos institucijose, komitetuose bei grupėse, kurių veikla susijusi su elektroniniais ryšiais (telekomunikacijomis), radijo ryšio ir galiniais įrenginiais, elektromagnetiniu suderinamumu ir (ar) radijo spektro valdymu;

4) renka informaciją, reikalingą elektroninių ryšių veiklos strategijai ir politikai formuoti;

5) nenugalimos jėgos ir ekstremalių situacijų ar kitų ypatingų aplinkybių atvejais, taip pat siekiant pasirengti visuotinei mobilizacijai, valstybės gynybai, užtikrinant valstybės saugumą bei viešąją tvarką, įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka duoda ūkio subjektams, teikiantiems elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, taip pat aparatūros ir įrenginių savininkams ar naudotojams privalomus nurodymus, užduotis ir užsakymus;

6) paskelbia (notifikuoja) sertifikacijos ir kontrolės įstaigas bei bandymų laboratorijas, atsakingas už aparatūros ir įrenginių atitikties įvertinimą Vyriausybės nustatyta tvarka;

7) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnyba

1. Ryšių reguliavimo tarnyba – elektroninių ryšių veiklą reguliuojanti ir šio Įstatymo nuostatų, išskyrus šio Įstatymo nuostatas, už kurių įgyvendinimą ir laikymosi priežiūrą pagal kompetenciją atsakingos kitos valstybės institucijos, laikymąsi prižiūrinti ir jas įgyvendinanti savarankiška valstybės įstaiga, veikianti pagal šį ir kitus įstatymus bei savo nuostatus. Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatus tvirtina Vyriausybė. Ryšių reguliavimo tarnyba yra Lietuvos Respublikos nacionalinė reguliavimo institucija Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių visuomeninius santykius, susijusius su šio Įstatymo reguliavimo dalyku, prasme.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba finansuojama iš valstybės biudžeto ir atskiro šios tarnybos biudžeto, kurį sudaro pajamos, gautos už teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus. Jų objektus, dydžius ir mokėjimo tvarką, nustato Ryšių reguliavimo tarnyba, pagrįsdama Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudomis.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba kiekvienais metais iki gegužės 1 dienos už praėjusius kalendorinius metus pateikia Seimui ir Vyriausybei bei paskelbia viešai metinę Ryšių reguliavimo tarnybos veiklos ir finansinę ataskaitą, kurioje nurodomi surinkti užmokesčiai ir Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudos. Ryšių reguliavimo tarnyba, paskelbusi metinę ataskaitą, kurioje nurodomos Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudos bei surinkta užmokesčių suma, privalo atlikti skirtumo tarp sąnaudų ir surinktų užmokesčių apskaitą ir patvirtinti reikalingus užmokesčių už teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus dydžių pakeitimus.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia informaciją, reikalingą atviros ir konkurencingos rinkos plėtrai. Šios informacijos skelbimo taisyklės, įskaitant ir teikiamos informacijos mastą, nustato Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į teisės normas, reglamentuojančias konfidencialios informacijos, įskaitant valstybės, tarnybos, komercinės paslapties ar apie fizinio asmens privatų gyvenimą, apsaugą.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba savo nustatyta tvarka, mastais ir sąlygomis skelbia informaciją, susijusią su šio Įstatymo įgyvendinimu.

7. Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktai ar jų nepriėmimas per nustatytus terminus šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismui. Skundo dėl Ryšių reguliavimo tarnybos teisės akto padavimas teismui nesustabdo šio teisės akto galiojimo, išskyrus, kai teismas įstatymų nustatyta tvarka nusprendžia kitaip.

7 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnybos valdymas

1. Ryšių reguliavimo tarnybai vadovauja direktorius. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorių 5 metams skiria Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu.

2. Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus darbo užmokestį (pareiginę algą, priedą už išstarnautus Lietuvos valstybei metus, vienkartinę priemoką) nustato Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.

3. Ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) yra kolegialus Ryšių reguliavimo tarnybos organas. Tarybą sudaro septyni asmenys, jos pirmininkas yra Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius. Tarybą 5 metams skiria Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu. Tarybos narių darbas yra neapmokamas. Tarybos darbo tvarką, posėdžių organizavimo, nutarimų priėmimo tvarką nustato Tarybos tvirtinamas Tarybos darbo reglamentas. Tarybą techniškai aprūpina Ryšių reguliavimo tarnyba iš savo lėšų.

4. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius leidžia įsakymus, o Taryba – nutarimus.

5. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius sprendžia visus Ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijos klausimus. Šio Įstatymo nustatytais atvejais Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius priimamus sprendimus privalo suderinti su Taryba.

6. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius:

1) atstovauja ir (ar) įgalioja atstovauti Ryšių reguliavimo tarnybai Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

2) suderinęs su Taryba, tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos struktūrą, struktūrinių padalinių nuostatus;

3) tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos pareigybių sąrašus ir aprašymus;

4) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš pareigų Ryšių reguliavimo tarnybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina ir skiria jiems nuobaudas;

5) tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos strateginius veiklos planus;

6) pasirašo Tarybos priimtus nutarimus;

7) leidžia įsakymus, įsakymais tvirtina teisės aktus ir tikrina, kaip jie vykdomi;

8) užtikrina, kad Ryšių reguliavimo tarnybos veikloje būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų;

9) ne rečiau kaip kartą per metus iki kovo 31 dienos pateikia Tarybai, o iki gegužės 1 dienos – Seimui ir Vyriausybei bei paskelbia viešai rašytinę Ryšių reguliavimo tarnybos veiklos ataskaitą;

10) vykdo kitus Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų jam suteiktus įgaliojimus.

7. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius gali turėti pavaduotojus. Pavaduotojus skiria Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Direktoriaus nesant, jį laikinai pavaduoja vienas iš jo paskirtų pavaduotojų.

8. Taryba:

1) svarsto radijo ryšio plėtros planus;

2) derina užmokesčių už Ryšių reguliavimo tarnybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus objektus, dydžius ir mokėjimo tvarką;

- 3) derina Ryšių reguliavimo tarnybos biudžeto pajamų ir išlaidų sąmatą;
  - 4) derina rinkos tyrimo taisykles;
  - 5) derina šio Įstatymo 29 ir 34 straipsniuose nurodytus teisės aktus;
  - 6) derina informacijos, reikalingos atviros ir konkurencingos rinkos plėtrai, skelbimo taisykles, įskaitant ir skelbiamos informacijos mastą;
  - 7) derina tvarką, apimtį ir sąlygas, kuriomis Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia su šio Įstatymo įgyvendinimu susijusią informaciją;
  - 8) derina šio Įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje numatytas konsultavimosi taisykles;
  - 9) derina ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo taisykles, tarpininkavimo ir (ar) taikinimo procedūrų taisykles;
  - 10) derina galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisykles;
  - 11) tvirtina Tarybos darbo reglamentą ir derina Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamentą;
  - 12) išklauso Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus ataskaitą apie Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą;
  - 13) svarsto Ryšių reguliavimo tarnybos strateginių veiklos planų projektus;
  - 14) svarsto ir teikia siūlymus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui dėl ekonominių sankcijų skyrimo ūkio subjektams, nesilaikantiems šio Įstatymo reikalavimų;
  - 15) svarsto Ryšių reguliavimo tarnybos rengiamų teisės aktų projektus;
  - 16) analizuoja Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą;
  - 17) šio Įstatymo nustatytais atvejais tvirtina kitus teisės aktus.
9. Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu Ryšių reguliavimo tarnybos direktorių ir (ar) Tarybos narius atleidžia iš pareigų įstatymų nustatyta tvarka šiais atvejais:
- 1) direktoriaus ir (ar) Tarybos nario noru;
  - 2) pasibaigus įgaliojimų terminui;
  - 3) dėl sveikatos būklės;
  - 4) kai sukanka pensinis amžius;
  - 5) išrinkus į kitas pareigas arba jų pačių sutikimu perkėlus į kitą darbą;
  - 6) įsiteisėjus apkaltinamajam teismo nuosprendžiui;
  - 7) jei savo poelgiu pažemino direktoriaus ir (ar) Tarybos nario vardą;
  - 8) Tarybos nariui nustojus eiti pareigas institucijoje, kurioje jis šias pareigas ėjo skyrimo metu.
10. Ryšių reguliavimo tarnybos administracijos darbo tvarką nustato Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus tvirtinamas Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamentas.

8 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnybos tikslas ir uždaviniai

1. Ryšių reguliavimo tarnybos tikslas – veiksminga konkurencija elektroninių ryšių srityje, efektyvus elektroninių ryšių išteklių naudojimas bei užtikrinta elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsauga.
2. Ryšių reguliavimo tarnybos uždaviniai:
  - 1) užtikrinti sąlygas, reikalingas veiksmingai konkurencijai elektroninių ryšių rinkose;
  - 2) užtikrinti elektroninių ryšių paslaugų gavėjų teisių ir teisėtų interesų apsaugą, ypač užtikrinant paprastas ir nebrangias ginčų sprendimo procedūras bei skatinant elektroninių ryšių paslaugų teikimo sąlygų ir tarifų skaidrumą, ir pagal kompetenciją užtikrinti galimybę naudotis universaliosiomis paslaugomis;
  - 3) skatinti efektyvias ilgalaikes investicijas ir elektroninių ryšių plėtrą;
  - 4) užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą, taip pat kad būtų pakankamai nacionalinių telefono ryšio numerių išteklių, reikalingų viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms, kad numeracijos planai ir procedūros būtų taikomi tokiu būdu, kuris užtikrintų vienodas visų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybes, ypač užtikrindama, kad ūkio subjektai,

kuriems skirti nacionalinių telefono ryšio numerių ištekčiai, nediskriminuotų kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, kiek tai susiję su numeracijos sekomis, naudojamomis jų paslaugoms pasiekti;

5) pagal savo kompetenciją užtikrinti, kad Lietuvos Respublikoje naudojama aparatūra ir įrenginiai atitiktų Lietuvos Respublikoje galiojančius privalomus reikalavimus, užtikrinti aparatūros ir įrenginių elektromagnetinį suderinamumą;

6) pagal kompetenciją skatinti Europos Bendrijos vidaus rinkos plėtrą ir suderintą elektroninių ryšių reguliavimą Europos Bendrijoje;

7) bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, tarp jų ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, kad būtų užtikrinta žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisė, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu;

8) užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais.

9 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijos

Ryšių reguliavimo tarnyba:

1) kontroliuoja, prižiūri ir įgyvendina šio Įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatas, išskyrus šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas, kurių kontrolė, priežiūra ir įgyvendinimas pagal šio Įstatymo nustatytą kompetenciją priklauso kitoms valstybės institucijoms;

2) rengia ir tvirtina reikalavimus aparatūrai ir įrenginiams bei jų naudojimo sąlygas, teisės aktų nustatytais atvejais išduoda leidimus naudoti aparatūrą ir įrenginius, įvežti ir naudoti radijo stebėsenos įrenginius;

3) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Nacionalinę radijo dažnių paskirstymo lentelę ir pagal savo kompetenciją ją įgyvendina, kartu su Lietuvos radijo ir televizijos komisija rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Strategiją, ja vadovaudamasi kartu su Lietuvos radijo ir televizijos komisija rengia ir tvirtina Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siūsti strateginį planą (toliau – Strateginis planas);

4) bendradarbiauja su užsienio šalių elektroninių ryšių veiklos reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų, komitetų bei grupių, kurių veikla susijusi su elektroniniais ryšiais (telekomunikacijomis), radijo ryšio ir galiniais įrenginiais, elektromagnetiniu suderinamumu ir (ar) radijo spektro valdymu, veikloje, reikiamais atvejais skiria ekspertus, kurie dalyvautų atitinkamuose komitetuose bei grupėse, atlieka tarptautinį radijo dažnių (kanalų) koordinavimą bei tarptautinę radijo stočių (radijo dažnių) apsaugą. Lietuvos Respublikos vardu prisiimti įpareigojimus Ryšių reguliavimo tarnyba gali tik teisės aktų nustatyta tvarka gavusi įgaliojimus, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis ar Europos Sąjungos teisė atitinkamas funkcijas, kurios patenka į Ryšių reguliavimo tarnybos kompetenciją, vykdyti paveda Lietuvos Respublikos telekomunikacijų (elektroninių ryšių) administracijai ar nacionalinei telekomunikacijų (elektroninių ryšių) reguliavimo institucijai. Šiuo atveju Ryšių reguliavimo tarnyba atitinkamas funkcijas atlieka ir su jomis susijusius įsipareigojimus prisiima taikydama atitinkamos tarptautinės sutarties ar Europos Sąjungos teisės nuostatas ir neturi papildomai gauti įgaliojimų ir atlikti kitų procedūrų pagal atitinkamas Tarptautinių sutarčių įstatymo normas;

5) rengia ir teikia Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai pasiūlymus dėl valstybės strategijos ir politikos elektroninių ryšių srityje ir jos įgyvendinimo;

6) rengia ir teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl universaliųjų paslaugų kainų aukščiausios ribos;

7) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti universaliųjų paslaugų teikimo taisykles;

8) Vyriausybės nustatyta tvarka kaupia ir saugo informaciją apie tai, kokius techninių įvykių duomenis apie elektrinius ryšius fiksuoja ir saugo ūkio subjektai, teikiantys elektrinių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas;

9) šio Įstatymo ir kitų teisės aktų pagrindu priima teisės aktus, atlieka kitas šio ir kitų įstatymų, Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

10 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnybos teisės

Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę:

- 1) vertinti, ar aparatūra ir įrenginiai, radijo ryšio ir galiniai įrenginiai atitinka privalomus reikalavimus ir (ar) standartus;
- 2) atlikti matavimus ir kitus veiksmus, skirtus įvertinti, ar aparatūros ir įrenginių, radijo ryšio ir galinių įrenginių techniniai parametrai atitinka privalomus reikalavimus;
- 3) steigti patariamąsias komisijas ir tvirtinti jų darbo reglamentus;
- 4) organizuoti pasitarimus, konferencijas ir kitus renginius;
- 5) sudaryti sutartis, prisiimti išipareigojimus, turėti kitokių civilinių teisių ir pareigų, jeigu tai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos įstatymams;
- 6) įgyvendinti tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių šio Įstatymo reguliavimo dalyką, nuostatas, išskyrus, kai pagal šio Įstatymo 12 straipsnio 5 dalį tai yra Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos kompetencija;
- 7) skelbti informaciją ir (ar) pranešimus „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“;
- 8) imtis tikslingų, skaidrių, proporcingų ir nediskriminacinių veiksmų ir (ar) priemonių, kad būtų įgyvendintos šio Įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatos;
- 9) turėti šio ir kitų teisės aktų nustatytas teises.

11 straipsnis. Viešas konsultavimasis

1. Šio Įstatymo ar jį įgyvendinančių teisės aktų pagrindu priimdama teisės aktus, turėsiančius reikšmingą poveikį atitinkamai rinkai, išskyrus atvejus, nurodytus šio Įstatymo 16 straipsnio 13 dalyje, taip pat išskyrus teisės aktus, kuriais išsprendžiamas ginčas, Ryšių reguliavimo tarnyba savo nustatyta tvarka ir sąlygomis viešai paskelbia šių teisės aktų projektus ir nustato suinteresuotiems asmenims protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba savo nustatytais atvejais, tvarka ir sąlygomis viešai paskelbia Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų dėl klausimų, susijusių su visomis galutinių paslaugų gavėjų ir vartotojų teisėmis, susijusiomis su viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis, ypač kai šių klausimų sprendimas turi reikšmingą poveikį rinkai, projektus ir suteikia galutiniams paslaugų gavėjams ir vartotojams (ypač neįgaliesiems paslaugų gavėjams), gamintojams, elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikėjams protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba, priimdama sprendimus dėl tarptautinių, Europos Sąjungos ir kitų regioninių standartizacijos organizacijų, taip pat nacionalinių standartų privalomumo, konsultuojasi su suinteresuotais asmenimis.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato konsultavimosi taisykles, apibrėžiančias konsultacijų atvejus, tvarką ir sąlygas. Informacija, susijusi su visomis tuo metu vykstančiomis konsultacijomis, skelbiama Ryšių reguliavimo tarnybos interneto tinklalapyje. Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia konsultacijų rezultatus, išskyrus informaciją, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė paslaptis ar susijusi su fizinio asmens privačiu gyvenimu.

12 straipsnis. Lietuvos Respublikos institucijų bendradarbiavimas

1. Konkurencijos taryba, kiek tai susiję su elektroninių ryšių veikla:

1) keičiasi su Ryšių reguliavimo tarnyba Konkurencijos tarybos ir Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijoms įgyvendinti reikalinga informacija, įskaitant ir konfidencialią informaciją, užtikrinama gaunamos informacijos apsauga;

2) konsultuoja Ryšių reguliavimo tarnybą, kai ji atlieka funkcijas, susijusias su konkurencijos priežiūra elektroninių ryšių srityje;

3) bendradarbiauja ir konsultuojasi su Ryšių reguliavimo tarnyba, pagal Konkurencijos įstatymą vykdydama konkurencijos elektroninių ryšių srityje priežiūrą.

2. Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba:

1) koordinuoja Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsaugos srityje;

2) konsultuoja Ryšių reguliavimo tarnybą, kai ji vykdo elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsaugą;

3) pagal Produktų saugos įstatymo nustatytą kompetenciją prižiūri produktų, įskaitant ir produktus, susijusius su elektroninių ryšių tinklais, paslaugomis bei radijo ryšio įrenginiais ir galiniais įrenginiais, saugą;

4) bendradarbiauja ir konsultuojasi su Ryšių reguliavimo tarnyba, vykdydama elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsaugą.

3. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija pagal Vartotojų teisių gynimo įstatymo, Produktų saugos įstatymo nustatytą kompetenciją ir Vyriausybės įgaliojimus gina elektroninių ryšių vartotojų teises ir prižiūri produktų, tarp jų ir produktų, susijusių su elektroninių ryšių tinklais, paslaugomis bei radijo ryšio įrenginiais ir galiniais įrenginiais, saugą.

4. Lietuvos radijo ir televizijos komisija:

1) priimdama sprendimus, susijusius su transliavimo (retransliavimo) veiklos licencijavimu, konsultuojasi su Ryšių reguliavimo tarnyba elektroninių ryšių klausimais;

2) teikia Ryšių reguliavimo tarnybai prašymus dėl radijo dažnių (kanalų), skirtų antžeminėms radijo ir televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti, koordinavimo.

5. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija:

1) prižiūri, kaip vykdomos šio Įstatymo devintojo skirsnio, išskyrus šio Įstatymo 63 straipsnio 5 dalies, 65 straipsnio 4 dalies ir 70 straipsnio 7 dalies, nuostatos, Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja skundus dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos bei surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka, atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas;

2) bendradarbiauja su Ryšių reguliavimo tarnyba asmens duomenų ir privatumo apsaugos srityje;

3) įgyvendina tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių šio Įstatymo devintojo skirsnio, išskyrus šio Įstatymo 63 straipsnio 5 dalies, 65 straipsnio 4 dalies ir 70 straipsnio 7 dalies nuostatas, reguliavimo dalyką, nuostatas.

6. Muitinės departamentas pagal kompetenciją bendradarbiauja su Ryšių reguliavimo tarnyba, šiai atliekant funkcijas, susijusias su radijo ryšio ir galinių įrenginių bei aparatūros ir įrenginių teikimu į rinką, keičiasi susijusia informacija.

7. Lietuvos nacionalinė standartizacijos institucija bendradarbiauja su Vyriausybės įgaliota elektroninių ryšių veiklos politikos bei strategijos formavimo institucija ir Ryšių reguliavimo tarnyba, kai šios Standartizacijos įstatymo nustatyta tvarka dalyvauja standartizacijos, susijusios su elektroninių ryšių tinklu, paslaugų, susijusių priemonių ir paslaugų teikimu, įskaitant radijo ir (ar) televizijos programų transliavimą, techninėmis sąsajomis ir (ar) tinklų funkcionavimu, galinių įrenginių, įskaitant radijo ir televizijos programų priėmimo įrangą, sąveika, procese, keičiasi su standartizacija susijusia informacija.

8. Siekiant užtikrinti elektroninių ryšių poreikius, nacionalinio saugumo institucijos pagal savo kompetenciją bendradarbiauja su Ryšių reguliavimo tarnyba.

9. Sveikatos apsaugos ministerija, nustatydama higienos normas, susijusias su elektromagnetinio spinduliavimo normomis, konsultuojasi su Ryšių reguliavimo tarnyba. Sveikatos apsaugos ministerija keičiasi su Ryšių reguliavimo tarnyba informacija, susijusia su higienos normomis, turinčiomis ryšių su elektromagnetinio spinduliavimo normomis. Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba, vykdydama savo funkcijas, susijusias su elektromagnetinio spinduliavimo normų priežiūra, konsultuojasi su Ryšių reguliavimo tarnyba, taip pat su šia institucija keičiasi susijusia informacija.

10. Ryšių reguliavimo tarnyba ir Statistikos departamentas teikia kitoms valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms pagal šių institucijų prašymus jų funkcijoms atlikti reikalingą turimą informaciją, kiek ji reikalinga jų funkcijoms atlikti. Valstybės ir (ar) savivaldybių institucijos, kurioms perduota konfidenciali informacija, privalo užtikrinti tinkamą jos apsaugą.

11. Ryšių reguliavimo tarnyba su Antruoju operatyvinių tarnybų departamentu prie Krašto apsaugos ministerijos bendradarbiauja pagal šių institucijų veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatytą kompetenciją.

12. Lietuvos Respublikos institucijų bendradarbiavimo tvarka ir sąlygos, įskaitant sąlygas, skirtas kiekvienos iš susitarusių institucijų funkcijoms tinkamai atlikti, kompetencijų kolizijoms spręsti ir vienodos praktikos formavimui užtikrinti, gali būti reglamentuotos šių institucijų susitarimais. Tokie susitarimai skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

13 straipsnis. Bendradarbiavimas su Europos Sąjungos institucijomis ir valstybėmis narėmis

1. Valstybės institucijos bendradarbiauja su Europos Sąjungos institucijomis ir valstybėmis narėmis bei jų institucijomis laikydamosi Europos Sąjungos teisės aktų ir tarpusavio susitarimų. Dokumentams, surašytiems, išduotiems ar patvirtintiems Europos Sąjungos institucijų ar valstybių narių ir jų institucijų, taip pat jų nuorašams ir vertimams netaikomi jokie legalizavimo reikalavimai.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo pateikti Europos Bendrijų Komisijai, taip pat Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms informaciją, jeigu šios pagrįstai jos pareikalauja. Jeigu Europos Bendrijų Komisijai Ryšių reguliavimo tarnyba pateikia informaciją, kuri ar kurios dalis yra anksčiau gauta iš ūkio subjektų Ryšių reguliavimo tarnybos pareikalavimu, Ryšių reguliavimo tarnyba praneša atitinkamiems ūkio subjektams, kad atitinkama informacija yra pateikta.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba teikia Europos Bendrijų Komisijai informaciją apie Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių šio Įstatymo reguliavimo dalyką, įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.

4. Kai su šio Įstatymo dalyku susijusios Europos Sąjungos teisės nuostatos taikomos Europos ekonominės erdvės valstybėms, kurios nėra Europos Sąjungos valstybės narės, šiame Įstatyme Europos Sąjunga bei Europos Bendrija suprantama ir kaip Europos ekonominė erdvė.

TREČIASIS SKIRSNIS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLOS REGULIAVIMO PAGRINDAI

14 straipsnis. Konkurencijos priežiūra elektroninių ryšių srityje

1. Ryšių reguliavimo tarnyba siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

2. Konkurencijos priežiūrą elektroninių ryšių srityje pagal Konkurencijos įstatymą atlieka Konkurencijos taryba.

15 straipsnis. Didelė įtaka atitinkamoje rinkoje

1. Ūkio subjektas laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, jei jis vienas ar kartu su kitais ūkio subjektais užima padėtį, prilygintą dominuojančiai, t. y. tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų.

2. Kai ūkio subjektas turi didelę įtaką vienoje rinkoje, jis gali būti laikomas turinčiu didelę įtaką artimai susijusioje rinkoje, jei sąsajos tarp šių dviejų rinkų leidžia vienoje rinkoje turimą įtaką panaudoti kitoje rinkoje ir taip sustiprinti ūkio subjekto įtaką rinkoje.

3. Ūkio subjektas laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, kai, atlikus rinkos tyrimą, tai yra nustatyta Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu, ir laikomas tokiu tol, kol kito rinkos tyrimo metu Ryšių reguliavimo tarnybos atitinkamu sprendimu nenustatoma, kad šis ūkio subjektas didelės įtakos atitinkamoje rinkoje neturi.

16 straipsnis. Rinkos tyrimas

1. Ryšių reguliavimo tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato rinkos tyrimo taisykles.

2. Rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

1) atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų šio Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;

2) tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jei konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas;

3) šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba atlieka rinkos tyrimą Europos Bendrijų Komisijai priėmus rekomendaciją, nustatančią atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, arba sprendimą, nustatantį Europos Bendrijos rinką, arba pakeitus šiuos teisės aktus.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba taip pat turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

1) suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;

2) valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;

3) savo iniciatyva.

5. Rinkos tyrimą atlieka Ryšių reguliavimo tarnyba. Rinkos tyrimas pradedamas Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę atlikti ne visą rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskiras jos dalis, jei motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitas dalis atlikti nėra tikslinga.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba, tirdama rinkas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Europos Sąjungos teise ir atsižvelgia į Europos Bendrijų Komisijos nuorodas bei rekomendacijas.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba, atlikdama rinkos tyrimą, turi teisę konsultuotis su Konkurencijos taryba. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo gauti Konkurencijos tarybos nuomonę dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, jei rinkos apibrėžimas skiriasi nuo Europos Bendrijų Komisijos rekomendacijos, nurodytos šio straipsnio 3 dalyje. Galutinį sprendimą visais atvejais priima Ryšių reguliavimo tarnyba.

8. Jei rinkos tyrimas atliekamas Europos Bendrijų Komisijai priėmus sprendimą, apibrėžiantį Europos Bendrijos rinką, Ryšių reguliavimo tarnyba atlieka rinkos tyrimą kartu su atitinkamų kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis Europos Sąjungos teisės aktų bei tarpusavio susitarimų su kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis nustatyta tvarka ir sąlygomis.

9. Ryšių reguliavimo tarnyba rinkos tyrimo procedūrą atlieka per 4 mėnesius nuo sprendimo pradėti rinkos tyrimą pradžios, neįskaitant konsultacijų dėl rinkos tyrimo, numatytų 11 straipsnio 1 dalyje ir šio straipsnio 10 ir 11 dalyse, trukmės. Motyvuotu Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sprendimu šis terminas gali būti pratęstas, tačiau ne daugiau kaip 3 kartus, kiekvieną kartą pratęsiant ne ilgiau kaip 3 mėnesiams. Ryšių reguliavimo tarnyba siekia, kad rinkos tyrimas būtų atliktas per įmanomai trumpiausią laiką. Rinkos tyrimas baigiamas Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sprendimu dėl rinkos tyrimo rezultatų. Sprendime išdėstomi visų atliktų rinkos tyrimo etapų rezultatai.

10. Prieš priimdama sprendimą, kuriuo būtų apibrėžta atitinkama produktų ar paslaugų rinka ar nustatyti arba nenustatyti ūkio subjektai, turintys didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ar nustatyti, nenustatyti ar panaikinti vienas ar keli šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai jiems, jei toks sprendimas paveiktų prekybą tarp Europos Sąjungos valstybių narių, Ryšių reguliavimo tarnyba tuo pačiu metu, kai vadovaudamasi 11 straipsnio 1 dalimi pateikia šio sprendimo projektą suinteresuotiems asmenims, privalo pateikti tokio sprendimo projektą ir Europos Bendrijų Komisijai, ir kitų Europos Sąjungos valstybių nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Europos Bendrijų Komisija ir kitų Europos Sąjungos valstybių nacionalinės reguliavimo institucijos gali

pateikti savo nuomonę per vieną mėnesį arba per terminą, kuris nustatytas pagal šio Įstatymo 11 straipsnį, jei šis terminas yra ilgesnis.

11. Jeigu šio straipsnio 10 dalyje nurodytu sprendimu siekiama apibrėžti atitinkamą rinką kitaip, nei ji apibrėžta šio straipsnio 3 dalyje nurodytoje Europos Bendrijų Komisijos rekomendacijoje, arba nustatyti ar nenustatyti ūkio subjektus, turinčius didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ir Europos Bendrijų Komisija nurodė Ryšių reguliavimo tarnybai, kad mano, jog toks sprendimas sukurtų barjerą vieningai rinkai, arba rimtai abejoja, ar toks sprendimas atitinka Europos Bendrijos teisę, Ryšių reguliavimo tarnyba negali tokio sprendimo priimti 2 mėnesius nuo tokio nurodymo. Jeigu Europos Bendrijų Komisija per šį terminą nurodo Ryšių reguliavimo tarnybai nepriimti tokio sprendimo, Ryšių reguliavimo tarnyba neturi teisės tokio sprendimo priimti, neatsižvelgusi į Europos Bendrijų Komisijos pasiūlymus dėl sprendimo pataisymo.

12. Ryšių reguliavimo tarnyba, priimdama galutinį sprendimą, įvertina gautas Europos Bendrijų Komisijos ir Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų nuomones ir gali priimti sprendimą savo nuožiūra, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytu atveju. Galutinį sprendimą Ryšių reguliavimo tarnyba pateikia Vyriausybės įgaliotai institucijai ir Europos Bendrijų Komisijai.

13. Ryšių reguliavimo tarnyba išimtinėmis aplinkybėmis, kai, jos nuomone, būtina imtis skubių veiksmų, nesilaikant šio straipsnio 10 ir 11 dalyse nustatytos procedūros, siekdama apsaugoti konkurenciją ir paslaugų gavėjų interesus, gali nedelsdama imtis proporcingų laikinų priemonių – t. y. apibrėžti atitinkamą rinką, nustatyti ar nenustatyti ūkio subjektus, turinčius didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ir (arba) nustatyti, nenustatyti ar panaikinti šiems subjektams vieną ar kelis šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytus įpareigojimus. Šios laikinosios priemonės gali būti nustatomos ne ilgesniam kaip 9 mėnesių laikotarpiui. Tokiu atveju Ryšių reguliavimo tarnyba privalo nedelsdama pranešti Europos Bendrijų Komisijai ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms apie šias priemones, kartu jas pagrįsdama. Ryšių reguliavimo tarnyba gali padaryti šias priemones nuolatinėmis arba pratęsti jų taikymo terminą, vadovaudamasi šio straipsnio 10 ir 11 dalyse nustatyta procedūra.

14. Atitinkamų rinkų, kuriose nustatyti didelę įtaką turintys ūkio subjektai, sąrašą ir didelę įtaką šiose rinkose turinčių ūkio subjektų sąrašą bei jiems nustatytus įpareigojimus, taip pat ir informaciją apie priemones, numatytas šio straipsnio 13 dalyje, bei bet kurias tokios informacijos pasikeitimus Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir pateikia Europos Bendrijų Komisijai.

15. Atlikdama rinkos tyrimą, įskaitant ir sprenddama, ar ūkio subjektas turi didelę įtaką rinkoje, ir nustatydamą įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams, Ryšių reguliavimo tarnyba atsižvelgia į atitinkamas tarptautinių sutarčių ir (ar) susitarimų nuostatas ir pagal kompetenciją užtikrina šių sutarčių bei (ar) susitarimų laikymąsi ir įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje. Ryšių reguliavimo tarnyba, įgyvendinama tarptautines sutartis ir (ar) susitarimus ir užtikrindama jų laikymąsi, turi teisę, pasikonsultavusi su Europos Bendrijų Komisija, *mutatis mutandis* taikydama šio straipsnio 10, 12 ir 13 dalyse nustatytą tvarką ir sąlygas, nustatyti, pakeisti ar panaikinti šio Įstatymo 17 straipsnyje nustatytus įpareigojimus ūkio subjektams, neturintiems didelės įtakos atitinkamoje rinkoje.

17 straipsnis. Įpareigojimų didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatymas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti šiuos įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydamą tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą:

- 1) skaidrumo įpareigojimą pagal šio Įstatymo 18 straipsnio nuostatas;
- 2) nediskriminavimo įpareigojimą pagal šio Įstatymo 19 straipsnio nuostatas;
- 3) apskaitos atskyrimo įpareigojimą pagal šio Įstatymo 20 straipsnio nuostatas;
- 4) įpareigojimą suteikti prieigą pagal šio Įstatymo 21 ir 22 straipsnių nuostatas;

5) kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus pagal šio Įstatymo 23 straipsnio nuostatas;

6) įpareigojimus, susijusius su paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams teikimu, pagal šio Įstatymo 32 straipsnio nuostatas.

2. Šio Įstatymo 26, 33 ir 35 straipsniuose nustatytais atvejais ūkio subjektai, turintys didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, privalo vykdyti atitinkamus įpareigojimus be atskiro Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo. Be atskiro Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo ūkio subjektai taip pat turi vykdyti papildomą įpareigojimą, numatytą šio Įstatymo 18 straipsnio 5 dalyje. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti šioje dalyje nurodytų įpareigojimų vykdymo pradžios momentą. Jei ji tokio momento nenustato, šios dalies pirmame sakinyje nurodytus įpareigojimus ūkio subjektas privalo vykdyti nuo jo pripažinimo turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, o nurodytą antrame sakinyje – nuo momento, kai ūkio subjektas privalo pradėti vykdyti pagrindinį įpareigojimą.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti konkrečius detalius įpareigojimus, neviršydama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų įpareigojimų.

4. Išimtinėmis aplinkybėmis (t. y., kai Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į šio straipsnio 6 dalį ir (arba) 16 straipsnio 15 dalį, nustato, kad šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse numatytų įpareigojimų nepakaktų 16 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti) Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems operatoriams nustatyti šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nenumatytus įpareigojimus, susijusius su prieiga, įskaitant tinklų sujungimą, jeigu Europos Bendrijų Komisija tai leidžia.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti įpareigojimų įgyvendinimo sąlygas, susijusias su sąžiningumu, pagrįstumu ir įpareigojimų vykdymu tinkamais terminais. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę detalizuoti įpareigojimus, numatytus šiame straipsnyje, ir nustatyti jų vykdymo sąlygas, šio Įstatymo nustatytais atvejais tvirtindama visiems ūkio subjektams, privalantiems vykdyti atitinkamus įpareigojimus, privalomas taisykles, tvarkas ir (ar) sąlygas, taip pat visais atvejais nustatydama konkrečius detalius įpareigojimus ir (ar) jų vykdymo sąlygas konkrečioms ūkio subjektams.

6. Ryšių reguliavimo tarnybos nustatomi ūkio subjektams įpareigojimai turi būti pagrįsti, atitikti nustatytos problemos prigimtį, būti proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais ir tikslais.

7. Jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų šiame straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, Ryšių reguliavimo tarnyba šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato šiame straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti. Panaikindama įpareigojimus, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę motyvuotu sprendimu nustatyti jų vykdymo pabaigos terminą, ne ilgesnį kaip 28 dienas nuo atitinkamos šio Įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nurodytos informacijos paskelbimo „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

8. Ryšių reguliavimo tarnyba, atlikusi pakartotinį rinkos tyrimą, gali pakeisti nustatytus įpareigojimus, *mutatis mutandis* taikydama šio straipsnio nuostatas, taikomas įpareigojimams nustatyti.

18 straipsnis. Skaidrumo įpareigojimas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti operatorių, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, viešai paskelbti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytos apimties informaciją, susijusią su prieiga, įskaitant:

- 1) apskaitos informaciją;
- 2) technines specifikacijas;
- 3) tinklo charakteristikas;
- 4) prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas;
- 5) prieigos ir susijusių paslaugų kainas.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčius operatorius skelbti standartinį pasiūlymą suteikti prieigą. Pasiūlymas turi būti pakankamai detalus ir užtikrinti, kad iš ūkio subjektų nebūtų reikalaujama mokėti už prašomai paslaugai nebūtinai priemonės, jame turi būti aprašyti atitinkami pasiūlymai, pagal rinkos poreikius išskaidyti į komponentus, ir su jais susijusios sąlygos, įskaitant kainas. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę reikalauti, kad didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintis operatorius per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytus terminus pakeistų standartinio pasiūlymo sąlygas, kad būtų įgyvendinti šiame Įstatyme numatyti įpareigojimai didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems operatoriams.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba gali nustatyti informacijos, reikalaujamos skelbti pagal šio straipsnio 1, 2 ir 5 dalis, apimtį, jos detalumo reikalavimus, paskelbimo būdą ir kitas paskelbimo sąlygas.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 5 dalyse nurodyta informacija, įskaitant geografinius tinklų sujungimo taškus, sujungimo testavimo, bendro elektroninių ryšių infrastruktūros naudojimo ir atsiskaitymo sąlygas, elektroninių ryšių paslaugų teikėjo pasirinkimo sąlygas bei tarifus, negali būti laikoma komercine paslaptimi.

5. Operatorius, įpareigotas suteikti atsietą prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos, privalo Ryšių reguliavimo tarnybos sąlygomis, įskaitant standartinio pasiūlymo turinio reikalavimus, paskelbti standartinį pasiūlymą. Tokiam standartiniam pasiūlymui taikomos šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos.

19 straipsnis. Nediskriminavimo įpareigojimas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti operatorių, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, kiek tai susiję su prieiga, nediskriminuoti kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiais pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo nustatyti šio straipsnio 1 dalyje apibrėžtą įpareigojimą, kai tai būtina, kad valstybės ar savivaldybės kontroliuojami vertikalčiai integruoti ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus, kurie buvo nutiesti naudojantis išimtinėmis ar specialiosiomis teisėmis, ir turintys didelę įtaką rinkoje, nediskriminuotų kitų ūkio subjektų suteikdami pranašumą savo veiklai.

20 straipsnis. Apskaitos atskyrimo įpareigojimas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti operatorių, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, atskirai tvarkyti su nurodyta veikla ar veiklomis, susijusiomis su prieiga, susijusią apskaitą.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus, tarp jų ir reikalavimą atlikti auditą.

21 straipsnis. Įpareigojimas suteikti prieigą

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti operatorių, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie konkrečių tinklo elementų ir susijusių priemonių ar juos (jas) naudoti, tarp jų:

1) suteikti prieigą prie konkrečių tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams, įskaitant atsietą prieigą prie vietinės linijos;

2) sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą;

3) nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių;

4) teikti nustatytas paslaugas turint tikslą jas perparduoti;

5) suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos paslaugų suderinamumui ar virtualaus tinklo paslaugoms teikti;

6) suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;

7) suteikti konkrečias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą paslaugų gavėjams;

8) suteikti prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar kitų panašių programinių sistemų, būtinų sąžiningai paslaugų teikimo konkurencijai užtikrinti;

9) sujungti tinklus ar tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus bet kuriame techniškai galimame tinklo taške.

2. Priimdama sprendimą nustatyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigojimus ar juos panaikinti, Ryšių reguliavimo tarnyba atsižvelgia į šio Įstatymo principus, tikslus bei šiuos veiksnius:

1) technines ir ekonomines galimybes naudoti ar įrengti konkuruojančias technines priemones pagal rinkos išsivystymo lygį, atsižvelgiant į prieigos prigimtį bei tipą;

2) galimybes suteikti prašomą prieigą, atsižvelgiant į laisvus pajėgumus (išteklis);

3) priemonių savininko pradinės investicijas ir investavimo riziką;

4) būtinybę užtikrinti ilgalaikę konkurenciją;

5) intelektinės nuosavybės teises;

6) paslaugų, apimančių daugiau nei vieną Europos Sąjungos valstybę narę, teikimą.

3. Nustatydama konkretų įpareigojimą, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti prieigos teikėjui ir (ar) gavėjui privalomas prieigos suteikimo veiklos ir (ar) technines sąlygas, būtinas tinkamai tinklo veiklai užtikrinti.

22 straipsnis. Prieiga

1. Ūkio subjektai, kurie teisėtai verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Operatoriai turi teisę ir, kai to prašo kitas operatorius ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, norintis teikti viešųjų elektroninių ryšių paslaugas ar užtikrinti jų teikimą, pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba skatina ir, kai to reikia, šio Įstatymo nustatyta tvarka užtikrina tinkamos prieigos suteikimą ir paslaugų suderinamumą, skatindama efektyvumą, ilgalaikę konkurenciją ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams. Šiam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę šio Įstatymo nustatyta tvarka nustatyti įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams, taip pat nustatyti įpareigojimus ir kitiems ūkio subjektams, tarp jų:

1) įpareigojimus ūkio subjektams, kontroliuojantiems prieigą prie galutinių paslaugų gavėjų, įskaitant įpareigojimus sujungti nesujungtus tinklus, kiek tai būtina užtikrinti ryšį tarp galutinių paslaugų gavėjų;

2) įpareigojimus operatoriams užtikrinti prieigą prie taikomųjų programų sąsajų ir elektroninių programų vadovų sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, kiek tai būtina užtikrinti galimybę galutiniams paslaugų gavėjams naudotis konkrečiomis skaitmeninio radijo ar televizijos transliavimo paslaugomis.

3. Ryšių reguliavimo tarnybos įpareigojimai suteikti prieigą ir (ar) nustatytos prieigos suteikimo sąlygos turi būti objektyvios, skaidrios, proporcingos ir nediskriminacinės, o atitinkami sprendimai priimami vadovaujantis šio Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytiems atvejams taikomomis taisyklėmis bei *mutatis mutandis* šio Įstatymo 16 straipsnio 10, 12 ir 13 dalyse nustatytiems taisyklėmis.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju ūkio subjektas gali atsisakyti suteikti prieigą, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą.

5. Ūkio subjektai privalo užtikrinti, kad prieš derybas dėl prieigos, šių derybų metu ir vėliau iš kitų ūkio subjektų gauta informacija, išskyrus informaciją, kuri šio Įstatymo nustatyta tvarka, atvejais ir sąlygomis negali būti konfidenciali, būtų naudojama tik tam tikslui, kuriam ji buvo suteikta, ir būtų užtikrintas perduodamos ar saugomos informacijos konfidencialumas. Tokia informacija negali būti perduodama jokioms kitoms šalims, ypač kitiems ūkio subjekto padaliniais, dukterinėms įmonėms ar partneriams, kuriems tokia informacija galėtų suteikti konkurencinį

pranašumą. Ryšių reguliavimo tarnyba gali nustatyti taisykles, detalizuojančias šiuos reikalavimus užtikrinančias priemones.

6. Vadovaudamasi šio Įstatymo principais ir kai tai pateisinama šio Įstatymo tikslais, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę savo iniciatyva ar šio Įstatymo 28 straipsnio nustatyta tvarka, sprendama ūkio subjektų ginčą, priimti ūkio subjektams privalomą sprendimą dėl prieigos suteikimo, įskaitant ir šio straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punkte nurodytų įpareigojimų dėl konkrečios prieigos nustatymą.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisykles.

23 straipsnis. Kainų kontrolė ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti operatoriui, turinčiam didelę įtaką rinkoje, įpareigojimus, susijusius su sąnaudų padengimu ir kainų kontrole, įskaitant įpareigojimus teikti prieigą tokiomis kainomis, kurios būtų pagrįstos sąnaudomis (atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą), bei įpareigojimus, susijusius su sąnaudų apskaitos sistemomis, skirtomis konkrečioms prieigos rūšims teikti, kai rinkos tyrimo metu nustatyta, kad veiksmingos konkurencijos trūkumas (ūkio subjektų, turinčių didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, buvimas) reiškia, kad atitinkamas operatorius galėtų palaikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darydamas žalą galutiniams paslaugų gavėjams. Nustatant įpareigojimus atsižvelgiama į operatoriaus teisę gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą.

2. Nustatytas sąnaudų padengimo mechanizmas ir (ar) kainų nustatymo metodikos turi skatinti efektyvumą ir ilgalaikę konkurenciją bei, kiek įmanoma, padidinti naudą vartotojams. Tam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba gali atsižvelgti į kainas, siūlomas palyginamose konkurencingose rinkose.

3. Įrodinėjimo našta, kad operatoriaus, įpareigoto kainas grįsti sąnaudomis, kainos yra pagrįstos sąnaudomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, tenka operatoriui. Ryšių reguliavimo tarnyba gali nustatyti sąnaudų apskaitos taisykles siekdama, kad būtų skaičiuojamos efektyvaus paslaugų ir (ar) tinklų teikimo sąnaudos. Ryšių reguliavimo tarnyba gali pareikalauti, kad operatorius, įpareigotas kainas grįsti sąnaudomis, įrodytų nustatytų kainų pagrįstumą sąnaudomis, ir nustatyti privalomą protingumo kriterijus atitinkančią terminą tam atlikti. Jei operatorius per šį terminą kainų pagrįstumo sąnaudomis neįrodo, laikoma, kad jo nustatytos kainos yra sąnaudomis nepagrįstos. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę reikalauti, kad operatoriaus teikiama duomenys būtų operatoriaus lėšomis patikrinti audito. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę reikalauti pakeisti kainas arba nustatyti aukščiausią kainų ribą. Kol operatorius, įpareigotas kainas grįsti sąnaudomis, įrodys kainų pagrįstumą sąnaudomis, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti laikiną aukščiausią kainų ribą, atsižvelgdama į netiesioginiais sąnaudų vertinimo metodais gautus duomenis apie atitinkamas sąnaudas, tarp jų lygindama atitinkamų paslaugų kainas, atsižvelgiant į geriausią Europos Sąjungos valstybių narių praktiką, panašaus išsivystymo valstybių praktiką, Lietuvos Respublikos praktiką, taip pat vertindama atitinkamų didmeninių ir mažmeninių kainų santykį.

4. Jeigu Ryšių reguliavimo tarnyba įpareigoja kainų kontrolės užtikrinimo tikslu įgyvendinti sąnaudų apskaitos sistemą, operatorius privalo per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytus terminus ir šios institucijos nustatytomis sąlygomis bei tvarka parengti sąnaudų apskaitos sistemą, paskelbti jos aprašymą, jį pateikti Ryšių reguliavimo tarnybai ir laikytis šios sąnaudų apskaitos sistemos. Ši sąnaudų apskaitos sistema ir jos skelbimo būdas turi atitikti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas sąnaudų apskaitos taisykles. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos sistemą, metodą ir (arba) modelį, privalomą didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems operatoriams ar konkrečiam operatoriui. Tokią apskaitos sistemą, metodą ir (arba) modelį Ryšių reguliavimo tarnyba privalo paskelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Ar operatoriaus sąnaudų apskaita atitinka sąnaudų apskaitos taisykles bei kitus teisės aktus, jo parengtą ir (ar) Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą sąnaudų apskaitos sistemą ir (arba) metodą ir (ar)

modelį, turi būti patikrinta audito. Audito išvada turi būti skelbiama kartą per metus pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas taisykles.

24 straipsnis. Skaitmeninės televizijos paskirstymas

Elektroninių ryšių tinklų, kurie naudojami skaitmeninės televizijos paslaugoms paskirstyti, teikėjai privalo užtikrinti galimybę paskirstyti plačiaekranės skaitmeninės televizijos paslaugas ir programas. Operatoriai, kurie priima ir perskirsto plačiaekranės televizijos paslaugas ar programas, privalo išlaikyti plataus ekrano formatą.

25 straipsnis. Sąlyginės prieigos paslaugos ir susijusios priemonės

1. Sąlyginės prieigos sistemas valdantys ūkio subjektai privalo naudoti tik tokias sąlyginės prieigos prie skaitmeninio radijo ir (ar) televizijos paslaugų, nepaisant šių paslaugų perdavimo būdo, sistemas, kurios būtų techniškai pajėgios efektyviomis sąnaudomis užtikrinti perdavimo valdymą (t. y. technines procedūras, kurios leidžia perduoti sąlyginės prieigos valdymą iš vieno transliuotojų (siuntėjų) kitiems), suteikiantį galimybę šias sistemas naudojančioms operatoriams visiškai valdyti paslaugas vietiniu ar regioniniu mastu.

2. Ūkio subjektai, teikiantys sąlyginės prieigos prie skaitmeninio radijo ir (ar) televizijos paslaugų, nepaisant jų perdavimo būdo, paslaugas ir kurių paslaugos reikalingos, kad transliuotojai pasiektų bet kurią potencialių žiūrovų ar klausytojų grupę, nepaisant radijo ir (ar) televizijos paslaugų perdavimo būdo, privalo:

1) visiems transliuotojams sąžiningais, pagrįstais ir nediskriminaciniais pagrindais siūlyti savo technines paslaugas, kad žiūrovai ar klausytojai galėtų priimti skaitmenines transliuotojų paslaugas, naudodami paslaugų teikėjų (operatorių) pateikiamus ir valdomus dekoderius;

2) jei, be sąlyginės prieigos prie skaitmeninio radijo ir (ar) televizijos paslaugų teikimo, verčiasi ir kita veikla, privalo atskirai tvarkyti apskaitą, susijusią su jų, kaip sąlyginės prieigos prie skaitmeninio radijo ir (ar) televizijos paslaugų teikėjų, veikla, pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus, tarp jų ir reikalavimą atlikti auditą.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas.

4. Sąlyginės prieigos prie skaitmeninio radijo ir (ar) televizijos paslaugų produktų ir sistemų intelektinės nuosavybės teisių turėtojai, suteikdami licencijas ar kitu būdu suteikdami vartotojų įrangos gamintojams teisę naudotis atitinkamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, privalo užtikrinti, kad tokios teisės būtų suteikiamos sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Atsižvelgiant į technines ir komercines aplinkybes, teisių turėtojai suteikdami teises negali uždrausti, riboti ar nustatyti atgrasančias sąlygas tame pačiame produkte naudoti bendras sąsajas, leidžiančias prijungti kitas prieigos sistemas, taip pat naudoti priemones, specifiskas kitoms prieigos sistemoms, jei šiuo atveju teisių gavėjas laikosi susijusių ir pagrįstų sąlygų, užtikrinančių, kiek tai susiję su šiuo teisių gavėju, sąlyginės prieigos sistemų operatorių transakcijų saugumą.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti reikalavimus, susijusius su elektroninių programų vadovų ir panašių sąrašų bei navigacijos priemonių teikimu ir naudojimu.

6. Draudžiama komerciniais tikslais gaminti, laikyti, naudoti, importuoti, eksportuoti, parduoti, nuomoti ar kitaip perleisti, pakeisti, instaliuoti, prižiūrėti dekoderius, kitus įrenginius ar programinę įrangą, kuri suteiktų galimybę neteisėtai gauti prieigą prie apsaugotųjų paslaugų. Reklamuoti šią įrangą draudžiama. Asmenys, padarę šioje dalyje nurodytas draudžiamas veikas, atsako įstatymų nustatyta tvarka. Kaip laikomasi šios dalies nuostatų, prižiūri Valstybinė ne maisto produktų inspekcija Vyriausybės nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Specialios veiksmingos konkurencijos užtikrinimo priemonės

1. Ūkio subjektai, kuriuos kontroliuoja valstybė ar savivaldybė arba kurie naudojami išimtinėmis ar specialiosiomis teisėmis ir turi didelę įtaką nemažoje viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų telefono ryšio paslaugų teikimo bendrosios rinkos dalyje bei valdo kabelinės televizijos tinklą,

nutiestą naudojančią toje pačioje geografinėje teritorijoje turėtomis ar turimomis išimtinėmis ar specialiosiomis teisėmis, kabelinės televizijos tinklą gali teikti tik per kitą juridinį asmenį, o ne tą, kurį naudoja viešajam ryšių tinklui teikti.

2. Viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kuriems taip pat suteiktos specialiosios ar išimtinės teisės teikti paslaugas kitose ūkio srityse Lietuvos Respublikoje ar kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, privalo atskirai tvarkyti veiklos, susijusios su elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikimu, apskaitą pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus, tarp jų ir reikalavimą atlikti auditą, arba struktūriškai atskirti veiklą, susijusią su elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikimu. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę detalizuoti struktūrinio atskyrimo reikalavimus.

3. Šio straipsnio 2 dalis netaikoma ūkio subjektams, kurių metinė apyvarta iš veiklos, susijusios su elektroninių ryšių tinklais ir (ar) paslaugomis, Lietuvos Respublikoje yra mažesnė kaip 50 000 000 eurų atitinkanti suma litais.

4. Visi ūkio subjektai, teikiantys viešuosius ryšių tinklus ar viešąsias elektroninių ryšių paslaugas, išskyrus mažas ir vidutines įmones, privalo užtikrinti, kad jų metines finansines ataskaitas patikrintų auditas ir jos būtų viešai paskelbtos. Ši nuostata taikoma ir visoms atskiroms apskaitoms, tvarkomoms pagal šio straipsnio 2 dalį. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę detalizuoti šios dalies nuostatų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas.

27 straipsnis. Elektroninių ryšių sąveikos užtikrinimo priemonės

1. Ryšių reguliavimo tarnyba priima teisės aktus, įpareigojančius laikytis tarptautinių bei Europos standartizacijos organizacijų standartų, kurie nustatyta tvarka perimti kaip Lietuvos standartai, taip pat originalių Lietuvos standartų ir tarptautinių bei Europos specifikacijų ir (ar) rekomendacijų, susijusių su elektroninių ryšių tinklų, paslaugų, susijusių priemonių ir paslaugų teikimu, įskaitant radijo ir (ar) televizijos programų transliavimą, techninėmis sąsajomis ir (ar) tinklų funkcionavimu, galinių įrenginių, įskaitant radijo ir televizijos programų priėmimo įrangą, sąveika. Asmuo ar ūkio subjektas laikomas įvykdžiusiu įpareigojimą laikytis šioje dalyje nurodytų sričių Lietuvos standartų ir tuo atveju, kai jis tiesiogiai laikosi atitinkamų tarptautinių ar Europos standartų, taip pat standartų, kuriais perimtas atitinkamas tarptautinis ar Europos standartas.

2. Kol šio straipsnio 1 dalyje nurodytų sričių tarptautiniai ar Europos standartai dar nėra perimti kaip Lietuvos standartai, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę įpareigoti tiesiogiai laikytis atitinkamų standartų. Atitinkamą standartą perėmus kaip Lietuvos standartą, nuoroda į tarptautinį ar Europos standartą laikoma nuoroda į jį perėmusį Lietuvos standartą. Asmuo ar ūkio subjektas laikomas įvykdęs įpareigojimą laikytis šio straipsnio 1 dalyje nurodytų sričių tarptautinių ar Europos standartų, jei jis laikosi standartų, kuriais perimtas atitinkamas tarptautinis ar Europos standartas.

3. Asmenims ar ūkio subjektams, savanoriškai pasirinkusiems ir deklaravusiems produktų ar paslaugų atitiktį standartams, įskaitant tarptautinius, Europos, užsienio valstybių ir Lietuvos standartus, deklaruotų standartų techniniai reikalavimai yra privalomi.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę šio straipsnio 1 dalyje nurodytose srityse nustatyti savarankiškus techninius reikalavimus.

5. Lietuvos nacionalinė standartizacijos institucija pagal savo kompetenciją užtikrina, kad tarptautiniai ir Europos standartai, susiję su elektroninių ryšių tinklų, paslaugų, susijusių priemonių ir paslaugų teikimu, įskaitant radijo ir (ar) televizijos programų transliavimą, techninėmis sąsajomis ir (ar) tinklų funkcionavimu, galinių įrenginių, įskaitant radijo ir televizijos programų priėmimo įrangą, sąveika, būtų perimti kaip Lietuvos standartai.

6. Taikomųjų programų sąsajų savininkai privalo sąžiningomis, protingumo kriterijus atitinkančiomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis už tinkamą atlyginimą pateikti visą informaciją, kuri reikalinga, kad skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjai galėtų teikti visas taikomųjų programų sąsajos palaikomas paslaugas visiškai funkcionalia forma.

7. Lietuvos Respublikoje yra pripažįstami Europos Sąjungos atitinkamų institucijų bei atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių įgaliotų institucijų išduoti matavimo priemonių ir atitinkamų Europos Sąjungos valstybėse narėse pripažįstamų standartų atitikties sertifikatai (pažymos). Pripažinimo tvarką nustato Vyriausybė, laikydamosi priimtų tarptautinių įsipareigojimų.

28 straipsnis. Ginčų tarp ūkio subjektų sprendimas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba privaloma išankstine ne teismo tvarka sprendžia ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, dėl šio Įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių.

2. Ūkio subjektas, kuris kreipiasi į Ryšių reguliavimo tarnybą, kad ši išspręstų ginčą (įskaitant ir tuos atvejus, kai prašoma atnaujinti ginčo nagrinėjimą), Ryšių reguliavimo tarnybai už ginčo nagrinėjimą moka užmokestį, nustatytą šio Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Patenkinus prašymą visiškai ar iš dalies, ieškovo prašymu sprendimu, kuriuo tenkinamas prašymas, atsakovas atitinkamai proporcingai patenkintų reikalavimų dydžiui gali būti įpareigojamas atlyginti ieškovui jo sumokėtą užmokestį. Jeigu konkretaus ginčo nagrinėjimo sąnaudos viršijo ieškovo sumokėtą užmokestį, Ryšių reguliavimo tarnyba, priimdama sprendimą dėl ginčo, turi teisę, atsižvelgdama į tai, ar tenkinamas ir kokia apimtimi tenkinamas prašymas išspręsti ginčą (t. y. proporcingai patenkintų ir atmestų reikalavimų dydžiui), paskirstyti šalims ginčo nagrinėjimo sąnaudas. Ūkio subjektai ar asmenys neturi teisės reikalauti atlyginti Ryšių reguliavimo tarnybai sumokėtų užmokesčių už konkrečias šiems ūkio subjektams ar asmenims suteiktas su ginčo nagrinėjimu susijusias paslaugas. Atsisakius priimti prašymą, palikus prašymą nenagrinėtą ar nutraukus jo nagrinėjimą, Ryšių reguliavimo tarnyba ieškovo sumokėtų užmokesčių negrąžina.

3. Šalies, kurios naudai priimtas Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas, prašymu Ryšių reguliavimo tarnyba, priimdama sprendimą dėl ginčo, gali įpareigoti kitą šalį atlyginti laimėjusios šalies išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Šiuo atveju *mutatis mutandis* taikoma Civilinio proceso kodekso 93 straipsnio 2 dalis. Šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, taip pat turi teisę į išlaidų atlyginimą už advokato ar advokato padėjėjo pagalbos apmokėjimą, *mutatis mutandis* vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio nuostatomis.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba, spręsdama ginčą, vadovaujasi šio Įstatymo principais ir tikslais, taip pat *mutatis mutandis* Civilinio proceso kodekso 7, 8, 12, 13, 17 straipsniuose nurodytais proceso koncentracijos ir ekonomiškumo, kooperacijos, rungimosi, dispozityvumo, šalių procesinio lygiateisiškumo principais, kiek šiame Įstatyme nenustatyta kitaip.

5. Prašymo išnagrinėti ginčą priėmimui *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso 115 straipsnio 1–4 dalių nuostatos.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba atsisako priimti prašymą nagrinėti ginčą, jeigu:

1) ji nėra kompetentinga tokį ginčą nagrinėti;

2) yra įsigaliojęs Ryšių reguliavimo tarnybos, teismo ar arbitražo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas ar teismo nutartis priimti ieškovo pateiktą prašymo nagrinėti ginčą atsisakymą ar patvirtinti šalių taikos sutartį;

3) Ryšių reguliavimo tarnyba ar teismas nagrinėja ginčą tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

4) šalys yra sudariusios susitarimą perduoti tą ginčą spręsti arbitražui ir atsakovas prieštarauja, kad ginčas būtų nagrinėjamas Ryšių reguliavimo tarnyboje, bei reikalauja laikytis arbitražinio susitarimo, išskyrus ginčus, kurie pagal įstatymus negali būti nagrinėjami arbitraže;

5) ūkio subjekto vardu prašymą nagrinėti ginčą padavė neįgaliotas asmuo.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba nutraukia ginčo nagrinėjimą, jei nagrinėjant ginčą paaiškėja šio straipsnio 6 dalies 1 ar 2 punktuose nurodytos aplinkybės, taip pat jei:

1) ieškovas atsisakė prašymo nagrinėti ginčą ir Ryšių reguliavimo tarnyba jį patvirtino;

2) teismas nagrinėja ginčą tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

3) šalys sudarė taikos sutartį ir Ryšių reguliavimo tarnyba ją patvirtino. Šiuo atveju taikos sutartis laikoma vykdytinu Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu.

8. Ryšių reguliavimo tarnyba palieka ginčą nenagrinėtą, jeigu nagrinėjant ginčą paaiškėjo šio straipsnio 6 dalies 4 ar 5 punktuose nurodytos aplinkybės, taip pat jei:

1) Ryšių reguliavimo tarnyba nagrinėja ginčą tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

2) prašymas nagrinėti ginčą yra su trūkumais, tarp jų nesumokėtas užmokestis Ryšių reguliavimo tarnybai už ginčo nagrinėjimą ar nepateikti duomenys, patvirtinantys užmokesčio sumokėjimą, ir ieškovas per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą šių trūkumų nepašalina.

9. Ryšių reguliavimo tarnyba sustabdo ginčo nagrinėjimą, jeigu:

1) pasibaigė viena iš ginčo šalių (sustabdoma, kol bus perimtos pasibaigusios ginčo šalies teisės ir pareigos arba paaiškės aplinkybės, dėl kurių teisės ir pareigos nebuvo perimtos). Jei tokiu atveju įmanoma išskirti reikalavimus, nesusijusius su pasibaigusia ginčo šalimi, Ryšių reguliavimo tarnyba toliau atskirai nagrinėja ginčą dėl reikalavimų, nesusijusių su pasibaigusia ginčo šalimi;

2) kol Ryšių reguliavimo tarnyboje nagrinėjamas kitas ginčas ar teisme nagrinėjama kita byla, kurios neišnagrinėjus negalima nagrinėti ginčo, kurio nagrinėjimas sustabdomas.

10. Ryšių reguliavimo tarnyba bet kurios ginčo šalies ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų ar asmenų prašymu, taip pat savo iniciatyva gali imtis laikinųjų apsaugos priemonių, t. y. nustatyti įpareigojimą susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo ar atlikti tam tikrus veiksmus, jeigu jų nesiėmus Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimą dėl Ryšių reguliavimo tarnybai pateikto prašymo išspręsti ginčą įvykdyti gali tapti sunkiau arba to padaryti bus nebeįmanoma. Taikant laikinąsias apsaugos priemones *mutatis mutandis*, taikomos Civilinio proceso kodekso 147 straipsnio nuostatos. Laikinosios priemonės galioja iki Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo dėl ginčo įsigaliojimo, išskyrus, kai jas Ryšių reguliavimo tarnyba bet kurios ginčo šalies ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų ar asmenų prašymu, taip pat savo iniciatyva panaikina ar pakeičia anksčiau. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl laikinųjų apsaugos priemonių per 7 dienas nuo tokio sprendimo įteikimo suinteresuotam ūkio subjektui ar asmeniui dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui. Skundo padavimas teismui nesustabdo ginčo nagrinėjimo Ryšių reguliavimo tarnyboje. Skundas teismui pateikiamas ir nagrinėjamas šio straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka.

11. Ginčo šalys, kiti suinteresuoti ūkio subjektai ir asmenys, dalyvaujantys ginčo nagrinėjime, turi teisę susipažinti su ginčo nagrinėjimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė kitų ūkio subjektų paslaptis arba kurią atskleidus būtų pažeista fizinio asmens teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą. Atsakovas visada turi teisę susipažinti su prašymo nagrinėti ginčą tekstu, o ieškovas visada turi teisę susipažinti su atsiliepimo tekstu. Ginčo šalys, kiti suinteresuoti ūkio subjektai ir asmenys, dalyvaujantys ginčo nagrinėjime, turi teisę teikti įrodymus, paaiškinimus, argumentus ir samprotavimus Ryšių reguliavimo tarnybai, prieštarauti kitos šalies ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų bei asmenų, dalyvaujančių ginčo nagrinėjime, prašymams, argumentams ir samprotavimams, gauti Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų, kuriais išsprendžiamas ginčas, nuorašus, apskusti Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimus ir naudotis kitomis teisėmis, kurias suteikia šis Įstatymas bei ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės. Ieškovas turi teisę atsisakyti prašymo išnagrinėti ginčą. Atsakovas turi teisę pripažinti prašymą. Šalys gali užbaigti ginčo nagrinėjimą taikos sutartimi. Ginčo šalys ir kiti suinteresuoti ūkio subjektai ir asmenys, dalyvaujantys ginčo nagrinėjime, privalo naudotis savo teisėmis sąžiningai.

12. Ryšių reguliavimo tarnyba ginčą nagrinėja rašytinės procedūros tvarka, išskyrus atvejus, kai bet kurios iš ginčo šalių ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų ar asmenų prašymu arba savo iniciatyva nusprendžia, kad ginčas gali būti geriau išnagrinėtas žodinio ginčo nagrinėjimo posėdžio metu. Ryšių reguliavimo tarnyba informuoja šalis apie tokį posėdį, tačiau jų neatvykimas nekliudo nagrinėti ginčą, jeigu ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės nenustato kitaip. Ginčo nagrinėjimas posėdyje yra viešas, išskyrus atvejus, kai Ryšių reguliavimo

tarnyba, siekdama apsaugoti valstybės, tarnybos ar komercinės paslaptis arba užtikrinti asmens teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, nusprendžia nagrinėti ginčą uždarame posėdyje.

13. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę atsisakyti priimti įrodymus, prašymus ir motyvus, jeigu jie galėjo būti pateikti anksčiau.

14. Ryšių reguliavimo tarnyba priima sprendimą dėl ginčo ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo prašymo priėmimo, išskyrus atvejus, kai dėl išimtinių aplinkybių (pavyzdžiui, daug įrodymų, sudėtingos ginčo aplinkybės) ginčui nagrinėti reikia ilgesnio laiko.

15. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas (įskaitant ir nagrinėjant ginčą priimtus procedūrinius sprendimus) įsigalioja ir yra privalomas vykdyti nuo jo priėmimo dienos. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimą apskundus teismui, sprendimas galioja ir yra privalomas vykdyti, išskyrus atvejus, kai teismas įstatymų nustatyta tvarka nusprendžia kitaip.

16. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl ginčo yra viešas, kiek tai nepažeidžia valstybės, tarnybos, komercinės paslapties ar fizinio asmens privataus gyvenimo apsaugos. Ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės nustato tvarką, kuria ginčo šalys ir kiti suinteresuoti ūkio subjektai bei asmenys, dalyvavę ginčo nagrinėjime, nurodo, kuri informacija, išdėstyta sprendimo tekste, turėtų būti konfidenciali. Sprendimo tekste išdėstytos teisės aiškinimo taisyklės visais atvejais yra viešos. Ginčo šalims pateikiamas išsamus motyvuotas Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl ginčo.

17. Ryšių reguliavimo tarnybos procedūriniai sprendimai, priimti nagrinėjant ginčą, tarp jų ir sprendimai atsisakyti priimti prašymą, palikti prašymą nenagrinėtą, nutraukti ar sustabdyti ginčo nagrinėjimą, užkertantys kelią tolesniam ginčo nagrinėjimui, per 7 dienas nuo tokio sprendimo įteikimo suinteresuotam ūkio subjektui ar asmeniui dienos gali būti skundžiami Vilniaus apygardos teismui, *mutatis mutandis* vadovaujantis Civilinio proceso kodekso XVI skyriaus antruoju skirsniu. Vilniaus apygardos teismo teisėjo nutartis dėl tokio Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo neskundžiama.

18. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas, kuriuo ginčas išsprendžiamas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutraukiamas, per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas tiesiogiai Vilniaus apygardos teismui.

19. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas (taip pat ir nagrinėjant ginčą priimti procedūriniai sprendimai) yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 10 metų nuo jo priėmimo dienos.

20. Ginčo nagrinėjimo procedūra Ryšių reguliavimo tarnyboje gali būti atnaujinta, *mutatis mutandis* vadovaujantis Civilinio proceso kodekso XVIII skyriuje nustatyta tvarka.

21. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisykles. Jose nustatomi prašymų išspręsti ginčą formos, turinio ir pateikimo, įrodymų pateikimo ir rinkimo reikalavimai, detalizuojami laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, panaikinimo ir pakeitimo pagrindai, sąlygos ir tvarka, taip pat nustatoma detali ginčų nagrinėjimo procedūra.

22. Ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės gali nustatyti, kad ginčą nagrinėja ir visus susijusius sprendimus priima Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sudaryta komisija. Tokiu atveju ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės gali numatyti, kad komisijos sprendimas, kuriuo ginčas išsprendžiamas iš esmės ar nutraukiamas ginčo nagrinėjimas, įsigalioja tik jį patvirtinus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui.

23. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, turi teisę kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą, kad ji šiems ūkio subjektams tarpininkautų ir (ar) juos taikintų, siekiant ginčą dėl šiuo Įstatymu reguliuojamų visuomeninių santykių išspręsti taikiai be privalomo sprendimo. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato tokių procedūrų taisykles.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TEISĖ VERSTIS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLA

29 straipsnis. Teisės verstis elektroninių ryšių veikla pagrindai

1. Ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla be atskiro išankstinio valstybės institucijų leidimo, laikydamiesi šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba priima teisės aktus, nustatančius bendrąsias sąlygas, kuriomis ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba tvirtina elektroninių ryšių veiklą, kuriomis norėdamas verstis ūkio subjektas privalo pranešti Ryšių reguliavimo tarnybai, rūšių sąrašą. Ūkio subjektas turi teisę verstis atitinkama veikla po to, kai jis Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis praneša apie tai Ryšių reguliavimo tarnybai.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į veiklos sritį ir mastą, nustato informaciją ir dokumentus, kuriuos ūkio subjektas privalo pateikti pranešdamas apie veiklos pradžią. Ryšių reguliavimo tarnyba gali reikalauti pateikti tik pranešimą, patvirtinantį ketinimą pradėti teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, ir tiek informacijos, kiek reikia, kad ūkio subjektą būtų galima įrašyti į elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašą. Informacijos gali būti reikalaujama ne daugiau nei būtina, kad būtų galima identifikuoti tinklų ar paslaugų teikėją (pavyzdžiui, teikėjo identifikavimo kodo) ir teikėjo kontaktinius asmenis, taip pat tinklų ar paslaugų teikėjo adresu, trumpo tinklų ar paslaugų, kurie ar kurios bus teikiamos, aprašymo ir numatomos veiklos pradžios datos.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba, gavusi ūkio subjekto pranešimą apie elektroninių ryšių veiklos pradžią, ne vėliau kaip per 7 dienas informuoja šį ūkio subjektą apie pranešimo gavimą ir nurodo, ar pranešimas atitinka Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktų, nustatančių bendrąsias sąlygas, kuriomis ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla, nuostatas.

6. Ūkio subjektai, atitinkantys Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktų, nustatančių bendrąsias sąlygas, kuriomis jie turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla, nuostatas, turi teisę prašyti išduoti standartinį Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtinimą, kuriame nurodoma, kad ūkio subjektas pateikė pranešimą apie savo veiklos pradžią, kai tokį pranešimą būtina pateikti, ir detalizuojama, kokiomis aplinkybėmis bet kuris ūkio subjektas, teikiantis elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, veikdamas pagal teisės aktų, kuriuose nustatytos vertimosi atitinkama elektroninių ryšių veikla sąlygos, nuostatas, turi teisę įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą, derėtis dėl tinklų sujungimo ir (ar) gauti prieigą. Patvirtinimas išduodamas ne vėliau kaip per 7 dienas nuo ūkio subjekto tinkamo prašymo išduoti tokį patvirtinimą gavimo. Patvirtinimo išdavimo tvarką ir sąlygas nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

7. Ūkio subjektai, prieš nutraukdami elektroninių ryšių veiklą, įrašytą į Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintą elektroninių ryšių veiklos rūšių sąrašą, privalo apie tai pranešti Ryšių reguliavimo tarnybai jos nustatyta tvarka.

8. Ūkio subjektai, kurie pageidauja verstis ar verčiasi elektroninių ryšių veikla, moka Ryšių reguliavimo tarnybai šio Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus užmokesčius už teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus.

30 straipsnis. Teisės aktų, kuriuose nustatomos bendrosios vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygos, nuostatos

1. Ryšių reguliavimo tarnybos nustatomos bendrosios vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygos turi būti objektyviai, atsižvelgiant į susijusių su atitinkama elektroninių ryšių veikla tinklų ir (ar) paslaugų pobūdį, pagrįstos, nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato tik sąlygas, kurios yra specifinės elektroninių ryšių sektoriui ir kurių nenumato kiti teisės aktai. Teisės aktuose, nustatančiuose bendrąsias vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas, turi būti nurodyti kriterijai ir procedūros, pagal kurias nustatomi įpareigojimai didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams ir (ar) ūkio subjektams, kurie skiriami teikti universaliąsias paslaugas, arba pateiktos nuorodos į atitinkamus teisės aktus.

2. Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktų, nustatančių bendrąsias sąlygas, kuriomis ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla, nuostatos gali būti susijusios tik su:

1) įmokų, susijusių su universaliųjų paslaugų teikimu, mokėjimo sąlygomis;

- 2) užmokesčių Ryšių reguliavimo tarnybai mokėjimu;
- 3) paslaugų suderinamumo ir tinklų sujungimo sąlygomis;
- 4) telefono ryšio numerių, nurodytų Nacionaliniame numeracijos plane, prieinamumu galutiniams paslaugų gavėjams;
- 5) aplinkos apsaugos ir teritorijų planavimo teisės aktų įgyvendinimu, taip pat sąlygomis, susijusiomis su teisės naudotis žemės valda (žemėvalda) suteikimu ir bendru patalpų bei elektroninių ryšių infrastruktūros naudojimu, įskaitant finansines ar technines garantijas, kurios būtinos tinkamam infrastruktūros darbų vykdymui užtikrinti;
- 6) privalomojo televizijos ir radijo programų siuntimo (perdavimo) taisyklėmis;
- 7) asmens duomenų ir privatumo apsaugos taisyklėmis, specifiskomis elektroninių ryšių sektoriui;
- 8) elektroninių ryšių sektoriui specifiskomis vartotojų teisių apsaugos taisyklėmis;
- 9) ribojimais, susijusiais su neteisėto ar žalingo turinio informacijos perdavimu, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus;
- 10) informacijos teikimu;
- 11) galimybių sudarymu kompetentingoms institucijoms įstatymų nustatyta tvarka perimti elektroninių ryšių srautą;
- 12) elektroninių ryšių naudojimo stichinių nelaimių ar kitų ekstremalių situacijų atveju sąlygomis, užtikrinančiomis ryšį tarp pagalbos tarnybų, institucijų, aptarnaujančių pagalbos skambučius, bei kitų pagalbos institucijų ir pranešimų visuomenei skleidimą;
- 13) elektroninių ryšių tinklų sukeltų viešai skleidžiamų elektromagnetinių laukų ribojimo priemonėmis;
- 14) įpareigojimais suteikti prieigą, išskyrus įpareigojimus, nustatytus didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams ar ūkio subjektams, paskirtiems teikti universaliąsias paslaugas;
- 15) viešųjų ryšių tinklų integralumo palaikymu, įskaitant sąlygas, užkertančias kelią elektromagnetiniams trukdžiams tarp elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų;
- 16) viešųjų ryšių tinklų apsauga nuo neteisėtos prieigos;
- 17) radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygomis, kai teisė naudoti radijo dažnius (kanalus) suteikiama be atskiro leidimo, atsižvelgiant į tai, kad radijo ryšio įrenginių naudojimas gali būti ribojamas tik dėl priežasčių, susijusių su veiksmingu ir tinkamu radijo spektro naudojimu, žalingųjų trikdžių išvengimu ar su visuomenės sveikata;
- 18) priemonėmis, skirtomis užtikrinti standartų specifikacijų, rekomendacijų ir (ar) techninių reikalavimų atitiktį.

3. Elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas teikiantys ūkio subjektai privalo pateikti Ryšių reguliavimo tarnybai ataskaitas apie savo veiklą šios institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktų, nustatančių bendrąsias sąlygas, kuriomis ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla, nuostatos gali būti keičiamos objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingu būdu. Apie numatomą pakeitimą turi būti paskelbta „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir suteikta galimybė suinteresuotoms šalims, įskaitant paslaugų gavėjus ir vartotojus, per terminą, kuris, išskyrus išimtines aplinkybes, turi būti netrumpesnis negu 28 dienos, pateikti savo pastabas dėl siūlomų pakeitimų.

PENKTASIS SKIRSNIS UNIVERSALIOSIOS PASLAUGOS, GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ IR VARTOTOJŲ TEISĖS

31 straipsnis. Universaliųjų paslaugų teikimas ir finansavimas

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje turi būti užtikrintas šių universaliųjų paslaugų teikimas:
  - 1) viešųjų telefono ryšio paslaugų fiksuotoje vietoje;
  - 2) taksofonu teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų;
  - 3) informacijos teikimo apie viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus;

4) galimybių neįgaliesiems paslaugų gavėjams naudotis elektroninių ryšių paslaugomis.

2. Vyriausybė nustato universaliųjų paslaugų kainų aukščiausią ribą bei universaliųjų paslaugų teikimo taisykles, reglamentuojančias universaliųjų paslaugų mastą, kokybės reikalavimus, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas bei įpareigojimų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikti universaliąsias paslaugas nustatymo tvarką, sąlygas bei atvejus, taip pat paslaugų teikimo nuostolių kompensavimo tvarką, sąlygas ir atvejus. Vyriausybė gali įgaluoti Ryšių reguliavimo tarnybą nustatyti universaliųjų paslaugų kokybės reikalavimus ir informacijos apie paslaugų kokybę skelbimo taisykles, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas, taip pat priimti teisės aktus, įgyvendinančius universaliųjų paslaugų teikimo taisykles. Įpareigojimai teikti universaliąsias paslaugas gali būti susiję ir su didelės įtakos atitinkamoje rinkoje turėjimu.

3. Vyriausybė turi teisę nustatyti ūkio subjektams, nepaskirtiems teikti universaliąsias paslaugas, įpareigojimus, kurie būtini, kad būtų galima tinkamai teikti universaliąsias paslaugas, įskaitant įpareigojimus teikti informaciją apie savo abonentus sąžiningomis, objektyviomis, pagrįstomis sąnaudomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, taip pat įpareigojimus, skirtus užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų galimybę naudotis informacijos apie viešojo telefono ryšio abonentus teikimo paslaugomis.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba, tikrindama, ar ūkio subjektas, įpareigotas teikti universaliąsias paslaugas, vykdo jam nustatytus įpareigojimus, turi teisę iš šio ūkio subjekto lėšų užsakyti nepriklausomą šio ūkio subjekto veiklos duomenų tikslumo ir palyginamumo patikrinimą ir (ar) auditą. Iš ūkio subjekto lėšų toks nepriklausomas patikrinimas ir (ar) auditas gali būti užsakomas ne dažniau kaip kartą per kalendorinius metus, išskyrus atvejus, kai pagrįstai įtariama, kad ūkio subjektas pažeidžia teisės aktus, arba kai ūkio subjektas pageidauja gauti paslaugų teikimo nuostolių kompensaciją. Auditorius ar audito įmonė išrenkama konkurso tvarka. Konkurso sąlygas ir tvarką nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimo nuostoliai Vyriausybės nustatyta tvarka, atvejais ir sąlygomis kompensuojami viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų lėšomis. Vyriausybė turi teisę nustatyti ir kitus universaliųjų paslaugų teikimo nuostolių kompensavimo šaltinius. Vyriausybė gali įgaluoti Ryšių reguliavimo tarnybą nustatyti nuostolių apskaičiavimo taisykles, įgyvendinti nuostolių kompensavimo mechanizmą, taip pat konkrečiu atveju nustatyti nuostolių dydį. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę tikrinti ūkio subjekto sąskaitas ir kitą informaciją, kuria vadovaujantis nustatomas nuostolių dydis, taip pat turi teisę įpareigoti ūkio subjektą pateikti audito išvadą. Nuostolių apskaičiavimas ir Ryšių reguliavimo tarnybos patikrinimo ir (ar) audito išvada yra vieši. Ryšių reguliavimo tarnyba informuoja Europos Bendrijų Komisiją apie nuostolių kompensavimo mechanizmą, kai nuostoliai kompensuojami viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų lėšomis.

6. Vyriausybė turi teisę nustatyti papildomas universaliąsias paslaugas, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas, kokybės reikalavimus bei įpareigojimų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams teikti papildomas universaliąsias paslaugas nustatymo tvarką, sąlygas ir atvejus. Vyriausybė negali nustatyti, kad papildomų universaliųjų paslaugų teikimo nuostoliai būtų kompensuojami elektroninių ryšių paslaugų teikėjų lėšomis.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba informuoja Europos Bendrijų Komisiją apie ūkio subjektus, įpareigotus teikti universaliąsias paslaugas, ir apie bet kokius tokios informacijos pasikeitimus.

32 straipsnis. Įpareigojimai, susiję su paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams teikimu

1. Ryšių reguliavimo tarnyba, nusprendusi, kad įpareigojimų, galimų nustatyti pagal šio Įstatymo 18, 19, 20, 21, 22 ir 23 straipsnius, taip pat įpareigojimų, atitinkamais atvejais privalomų vykdyti pagal šio Įstatymo 33 straipsnį, nepakanka, ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustato tinkamus, atsižvelgiant į nustatytą problemą pagrįstus, proporcingus ir siekiamais tikslais pateisinamus įpareigojimus, įskaitant reikalavimus nenustatyti pernelyg didelių kainų, nekliudyti pateikti į rinką ar neriboti konkurencijos, nustatant grobuoniškas kainas, nesuteikti geresnių sąlygų atskiriems galutiniams paslaugų gavėjams ar nepagrįstai nesieti paslaugų, taip pat įpareigojimus užtikrinti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą paslaugų kokybę. Ryšių reguliavimo

tarnyba, apsaugodama galutinių paslaugų gavėjų interesus ir skatindama veiksmingą konkurenciją, turi teisę nustatyti aukščiausias kainų ribas, taikyti individualių tarifų kontrolės priemones ir įpareigojimus tarifus grįsti sąnaudomis ar tarifais, nustatomais palyginamose rinkose. Jei ūkio subjektas įpareigojamas tarifus grįsti sąnaudomis, tarifams pagrįsti sąnaudomis *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies nuostatos.

2. Ūkio subjektą, kuriam nustatyti su paslaugų tarifų reguliavimu susiję įpareigojimai ar kiti atitinkami įpareigojimai, Ryšių reguliavimo tarnyba įpareigoja tvarkyti sąnaudų apskaitą pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas taisykles. Įpareigotas ūkio subjektas privalo per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytus terminus parengti sąnaudų apskaitos sistemą, paskelbti jos aprašą, pateikti šį aprašą Ryšių reguliavimo tarnybai ir laikytis sąnaudų apskaitos sistemos. Ši sąnaudų apskaitos sistema turi atitikti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas sąnaudų apskaitos taisykles. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos sistemą, metodą ir (arba) modelį, privalomą didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams ar konkrečiam ūkio subjektui. Tokią apskaitos sistemą Ryšių reguliavimo tarnyba privalo paskelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Ar ūkio subjekto sąnaudų apskaita atitinka sąnaudų apskaitos taisykles bei kitus teisės aktus, jo parengtą ir (ar) Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą sąnaudų apskaitos sistemą ir (arba) metodą ir (ar) modelį, turi būti patikrinta audito. Audito išvada turi būti skelbiama kartą per metus pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytas taisykles.

33 straipsnis. Viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjo pasirinkimas

1. Ūkio subjektai, turintys didelę įtaką prisijungiant prie viešojo telefono ryšio tinklo ir jį naudojant fiksuotoje vietoje, privalo Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis savo lėšomis užtikrinti savo abonentų teisę naudotis bet kurio viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjo teikiamomis telefono ryšio paslaugomis. Su šių abonentų teisių įgyvendinimu susijusios prieigos kainos turi būti pagrįstos sąnaudomis. Šiam tikslui taikomos šio Įstatymo 23 straipsnyje nustatytos taisyklės. Už naudojimąsi tokia teise abonentams nustatyti tarifai negali stabdyti naudojimosi tokiomis galimybėmis. Šiam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti aukščiausią šių tarifų ribą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytą įpareigojimą Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę taikyti bet kuriems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, taip pat ir taikydama šio Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytą įpareigojimą.

34 straipsnis. Elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų pareigos ir teisės

1. Elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartis yra viešoji sutartis. Paslaugos turi būti teikiamos ir elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartis sudaroma pagal Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintas elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisykles.

2. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo viešai skelbti skaidrią informaciją apie teikiamų paslaugų kainas ir tarifus, standartines teikimo sąlygas, paslaugų kokybę. Skelbiamos kainos ir tarifai galutiniams paslaugų gavėjams turi būti nurodomi aiškiai ir tiksliai. Šioje dalyje nurodyta informacija turi būti pateikta Ryšių reguliavimo tarnybai. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato informacijos skelbimo ir pateikimo Ryšių reguliavimo tarnybai taisykles, įskaitant informacijos apimtį, turinį, pateikimo ir (ar) skelbimo terminus, formą bei būdą, kokybės vertinimo taisykles.

3. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, suteikdamas paslaugų gavėjui telefono aparatą nemokamai ar siūlydamas jį įsigyti žemesne kaina nei telefono aparato savikaina, privalo elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartyje nurodyti telefono aparato pardavimo su paslaugų teikimo sutartimi ir be jos kainų skirtumą, periodą ir būdą šiam skirtumui kompensuoti.

4. Elektroninių ryšių paslaugų teikėjas privalo išnagrinėti gaunamus prašymus, pasiūlymus ir skundus dėl jo teikiamų ar numatomų teikti elektroninių ryšių paslaugų ir atsakyti per vieną mėnesį nuo jų gavimo dienos.

5. Elektroninių ryšių paslaugų teikėjas privalo nemokamai pranešti abonentui apie suteiktas paslaugas, tarifus ir kainą, jeigu abonentas to pageidauja.

6. Viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjai, suteikiantys galutiniams paslaugų gavėjams prisijungimą prie viešojo telefono ryšio tinklo, privalo užtikrinti paslaugų teikėjo pagalbos paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams teikimą. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato paslaugų teikėjo pagalbos paslaugų teikimo taisykles.

7. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, abonentų pageidavimu neteikia tretiesiems asmenims informacijos, koks yra galinio įrenginio numeris, kokia jo įrengimo vieta ir kam jis priklauso, išskyrus atvejus, nustatytus Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu jai pavestiems uždaviniams vykdyti bei Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu nustatytoms viešosios tvarkos palaikymo įstaigoms joms pavestiems uždaviniams vykdyti ir kitais įstatymų nustatytais atvejais.

8. Visi viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis privalo nemokamai užtikrinti savo abonentų ir (ar) naudotojų skambučių siuntimą į institucijų, aptarnaujančių pagalbos skambučius, numerius.

9. Viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjai Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytais sąlygomis ir terminais savo lėšomis užtikrina abonto teisę išlaikyti abonentinį numerį, kai yra keičiamas telefono ryšio paslaugų teikėjas ar paslaugų teikimo vieta arba būdas. Su šių abonentų teisių įgyvendinimu susijusios prieigos kainos turi būti pagrįstos sąnaudomis. Šiam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę taikyti šio Įstatymo 23 straipsnyje nustatytas taisykles visiems pagal šią dalį įpareigotiems ūkio subjektams. Už naudojimąsi tokia teise Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytais leistiniais atvejais ir sąlygomis abonentams taikomi tarifai negali stabdyti naudojimosi tokiomis galimybėmis. Šiam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti aukščiausią kainų ribą.

10. Abonto prašymu viešojo telefono ryšio teikėjai turi sudaryti galimybę abonentui pasirinkti mokėjimo planą, kuriame viešojo telefono ryšio paslaugų apmokestinimas būtų vykdomas naudojant sekundinę apskaitą, išskyrus tuos atvejus, kai viešojo telefono ryšio teikėjas duomenų perdavimo apskaitą vykdo pagal perduotų duomenų kiekį.

11. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo pateikti Ryšių reguliavimo tarnybai informaciją apie tai, kokius techninių įvykių duomenis apie elektroninius ryšius jie fiksuoja bei saugo, ir šių duomenų saugojimo terminą.

12. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, turi sudaryti galimybes Vyriausybės įgaliotoms institucijoms kontroliuoti, ar užtikrinamas elektroninių ryšių paslaugų naudotojų privataus gyvenimo neliečiamumas (elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinio slaptumas). Vyriausybės įgalios institucijos šioje dalyje nurodytą kontrolę vykdo pagal savo kompetenciją Vyriausybės nustatyta tvarka.

13. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo paskirti asmenis, kurie dirbtų su operatyvinės veiklos subjektų pranešimais apie jų tinkluose vykdomą techninių priemonių naudojimą specialia tvarka ar būtų atsakingi už operatyvinės veiklos subjektų, ikiteisminio tyrimo įstaigų, prokurorų, teismų ar teisėjų paklausimų reikalavimų vykdymą. Šie asmenys turi būti įstatymų nustatyta tvarka patikrinti ir gavę leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

35 straipsnis. Skirtųjų linijų teikimas

1. Ūkio subjektas, kuris turi didelę įtaką atitinkamoje skirtųjų linijų rinkoje, privalo teikti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytų rūšių skirtąsias linijas ir privalo laikytis Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintose taisyklėse nustatytos tokių paslaugų teikimo tvarkos ir sąlygų, tarp jų privalo vykdyti įpareigojimus, susijusius su nediskriminavimu, kainų pagrįstumu sąnaudomis, įskaitant sąnaudų apskaitos sistemos įdiegimą ir naudojimą, skaidrumu, paslaugų teikimo sąlygų užtikrinimu.

2. Ūkio subjektas, turintis didelę įtaką atitinkamoje skirtųjų linijų rinkoje, teikia skirtųjų linijų paslaugas tokiomis kainomis, kurios pagrįstos sąnaudomis, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Tam tikslui Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti skirtųjų

linijų paslaugų kainų aukščiausią ribą. Kainų grindimui sąnaudomis ir sąnaudų apskaitai *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 23 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos.

36 straipsnis. Ginčų pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus sprendimas

1. Iškilus ginčui tarp elektroninių ryšių paslaugų teikėjo ir galutinio paslaugų gavėjo, galutinis paslaugų gavėjas turi teisę kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą, kad ši išankstine ne teismo tvarka išspręstų jo ginčą su elektroninių ryšių paslaugų teikėju. Galutinis paslaugų gavėjas taip pat turi teisę kreiptis tiesiogiai į teismą.

2. Ginčams pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus nagrinėti *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 28 straipsnio 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19 ir 20 dalių nuostatos.

3. Jei galutinis paslaugų gavėjas, dėl prašymo dalyko prieš tai nesikreipęs į elektroninių ryšių paslaugų teikėją, kreipiasi į Ryšių reguliavimo tarnybą, ši imasi priemonių šalis sutaukyti. Ryšių reguliavimo tarnyba nenagrinėja ginčo, jei elektroninių ryšių paslaugų teikėjas per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą pasiūlo taikų ginčo sprendimo būdą ir galutinis paslaugų gavėjas sutinka su tokiu ginčo sprendimo būdu arba per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą nenurodo, kad nesutinka su tokiu ginčo sprendimo būdu.

4. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl ginčo per 30 dienų nuo skundžiamo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas bendrosios kompetencijos teismui.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato ginčų pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisykles. Jose nustatomi prašymų išspręsti ginčą formos, turinio ir pateikimo, taip pat įrodymų pateikimo ir rinkimo reikalavimai ir detali šalių taikinimo procedūra bei ginčų nagrinėjimo procedūra.

6. Ginčų pagal galutinių paslaugų gavėjų prašymus sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės gali numatyti, kad ginčą nagrinėja ir sprendimą priima Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus paskirtas Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnas ar sudaryta komisija. Tokiu atveju ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklės gali numatyti, kad valstybės tarnautojo ar komisijos sprendimas įsigalioja tik jį patvirtinus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ TINKLŲ TIESIMAS, PRIEŽIŪRA IR APSAUGA

37 straipsnis. Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo pagrindai

1. Elektroninių ryšių tinklų teikėjai turi teisę įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą žemėje, kuri jiems priklauso nuosavybės teise, taip pat jei yra nustatytas servitutas ar elektroninių ryšių tinklų teikėjai turi teisę naudoti žemę kitu pagrindu, nekeisdami žemės paskirties.

2. Elektroninių ryšių infrastruktūros iškelimo darbus, atliekamus statant ar rekonstruojant pastatus, tiltus ir kitus statinius, suderinę su elektroninių ryšių infrastruktūros savininkais, turi atlikti statybų užsakovai savo lėšomis pagal elektroninių ryšių infrastruktūros savininkų nurodytas technines sąlygas, jei statybų užsakovai ir elektroninių ryšių infrastruktūros savininkai nesusitaria kitaip.

3. Asmenys, tiesiantys elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių nustatytais atvejais, tvarka ir sąlygomis privalo viešai paskelbti apie statybos pradžią ir galimybes kitiems asmenims bendrai statyti tinklus. Ryšių reguliavimo tarnyba, pasikonsultavusi su suinteresuotais asmenimis šio Įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodytų taisyklių nustatyta tvarka, terminais ir sąlygomis, gali įpareigoti asmenį, tiesiantį elektroninių ryšių tinklus, sudaryti tinkamas galimybes kitiems asmenims bendrai statyti elektroninių ryšių tinklus.

4. Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimą, apsaugą, bendrą naudojimą ir priežiūrą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Kelių įstatymas, Ryšių

reguliavimo tarnybos tvirtinamos elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

38 straipsnis. Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimas, apsauga, bendras naudojimas ir priežiūra kelio komplekse

1. Asmenys, suderinę su valstybės ar savivaldybių institucijomis, turi teisę viešųjų ryšių tinklams tiesti nemokamai naudotis valstybės ir savivaldybių kelių juostomis, aikštėmis, vamzdynais, vandenimis ir jų pakrantėmis, tiltais, viadukais, tuneliais, kitais statiniais.

2. Baigęs elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, rekonstrukcijos ar remonto darbus, asmuo teisės aktų nustatyta tvarka turi sutvarkyti kelius ir (ar) jų statinius.

39 straipsnis. Bendras elektroninių ryšių infrastruktūros naudojimas

1. Jeigu viešųjų ryšių tinklų teikėjas negali įgyvendinti teisės įrengti reikalingą elektroninių ryšių infrastruktūrą arba jei tokios teisės įgyvendinimo išlaidos yra neproporcingai didelės, Ryšių reguliavimo tarnyba gali pareikalauti, kad bet kuris elektroninių ryšių tinklų teikėjas ar kitas asmuo, valdantis tinkamą infrastruktūrą, nediskriminaciniais pagrindais leistų bendrai naudotis esama elektroninių ryšių infrastruktūra, taip pat kitais tinkamos paskirties vamzdynais, kabelių kanalais, kolektoriais, bokštais, stiebais, patalpomis ir kitokiais įrenginiais ar įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą, kai tai yra ekonomiškai tikslinga ir nereikia papildomų esminių darbų. Tokiu atveju Ryšių reguliavimo tarnyba šio Įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodytų taisyklių nustatyta tvarka, terminais ir sąlygomis konsultuojasi su suinteresuotais asmenimis.

2. Naudojimosi elektroninių ryšių infrastruktūra, taip pat kitais tinkamos paskirties vamzdynais, kabelių kanalais, kolektoriais, bokštais, stiebais, patalpomis ir kitokiais įrenginiais ar elektroninių ryšių infrastruktūros statybos tvarka ir sąlygos nustatomos sutartimi. Asmuo, valdantis tinkamą infrastruktūrą, šio Įstatymo nustatytais atvejais negali atsisakyti sudaryti su viešųjų ryšių tinklų teikėju tokią sutartį, reikalauti ją pakeisti, nutraukti, jei yra vykdomi sutartyje nustatyti įpareigojimai, taip pat ir motyvuodamas tuo, kad nėra elektroninių ryšių infrastruktūros valdymo teisėtumą patvirtinančių dokumentų.

3. Infrastruktūros naudotojas šalių susitarimu moka tinkamą užmokestį asmeniui, kurio infrastruktūra naudojasi.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba bendro elektroninių ryšių infrastruktūros naudojimo tvarką ir sąlygas nustato elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklėse.

40 straipsnis. Servitutas įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą

1. Jei viešųjų ryšių tinklų teikėjas negali įgyvendinti teisės statyti elektroninių ryšių tinklus nei juos bendrai statydamas su kitais asmenimis, nei bendrai naudodamas infrastruktūrą, nei kitomis šio Įstatymo nustatytais priemonėmis, taip pat, kai nepavyksta derybos su nuosavybės, kurią galima būtų panaudoti rengiant konkrečią elektroninių ryšių infrastruktūrą, esančią viešųjų ryšių tinklo dalimi, savininkais dėl tokios nuosavybės panaudojimo, tas viešųjų ryšių tinklų teikėjas turi teisę kreiptis į teismą, kad šis, jei yra galimybė ir tai nesudaro nepagrįstų sunkumų tos nuosavybės savininkui, suteiktų teisę naudoti valstybės, savivaldybės ar privačią nuosavybę elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti, nustatydamas servitutą atitinkamai nuosavybei. Su servitutu susijusios teisės, sąlygos ir procedūros gali būti keičiamos objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingu būdu. Apie numatomą pakeitimą turi būti tinkamu būdu pranešta suinteresuotoms šalims, įskaitant paslaugų gavėjus ir vartotojus, ir suteikta galimybė per pakankamą terminą, kuris, išskyrus išimtinės aplinkybes, turi būti ne trumpesnis negu 28 dienos, pateikti savo pastabas dėl siūlomų pakeitimų. Draudžiama apriboti ar panaikinti servitutą, kol nesibaigė jo terminas, išskyrus pateisinamus atvejus ir kai servituto turėtoji tinkamai kompensuojama už tokį apribojimą ar panaikinimą.

2. Valstybės, savivaldybės ar privati nuosavybė naudojama už teismo nustatytą pagrįstą kainą. Jei nuosavybė priklauso valstybei ar savivaldybei, atitinkamos įmokos už valstybės ar savivaldybės nuosavybės naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis mokamos atitinkamai į valstybės ar savivaldybės biudžetą.

3. Informacija apie servitutų nustatymo procedūras bei sąlygas, taikytinas pagal šį straipsnį ir kitus teisės aktus, ir nustatytus servitutus įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą pateikiama Ryšių reguliavimo tarnybai. Ji šią informaciją skelbia viešai šios institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

41 straipsnis. Viešųjų ryšių tinklų apsauga

1. Viešųjų ryšių tinklų apsaugos zoną sudaro žemės ruožas, esantis išilgai viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų ir aplink elektroninių ryšių infrastruktūros objektus, su jame esančia augmenija ir statiniais. Šioje zonoje draudžiama keisti žemės paskirtį, statyti kitus pastatus ar statinius, laikyti įrenginius ir medžiagas, kasinėti, daryti gręžinius, sprogdinti ir daryti kitus darbus, kurių metu ar dėl jų gali būti pažeista elektroninių ryšių infrastruktūra, be išankstinio elektroninių ryšių infrastruktūros savininkų sutikimo.

2. Apsaugos zonų matmenis, jų žymėjimo būdus, darbų apsaugos zonoje tvarką nustato Vyriausybė.

3. Viešųjų ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūrą eksploatuojančio asmens įgaliojimai darbuotojai ar kiti atstovai turi teisę prižiūrėti elektroninių ryšių infrastruktūrą pagal Vyriausybės nustatytas taisykles.

42 straipsnis. Prisijungimas prie elektroninių ryšių tinklų

Prisijungti prie elektroninių ryšių tinklų be ūkio subjekto, teikiančio elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sutikimo draudžiama.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

RADIJO RYŠIO ĮRENGINIAI IR TELEKOMUNIKACIJŲ GALINIAI ĮRENGINIAI. ELEKTROMAGNETINIS SUDERINAMUMAS

43 straipsnis. Radijo ryšio įrenginiai ir telekomunikacijų galiniai įrenginiai

Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių jungimo sąlygas, esminius reikalavimus, įpareigojimus, susijusius su informacijos apie sąsajų specifikacijas teikimu bei radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių prijungimu, taip pat jų teikimo į rinką, pardavimo ir naudojimo tvarką bei sąlygas, reikalavimus, taikomus radijo ryšio įrenginiams ir telekomunikacijų galiniams įrenginiams, jų atitikties vertinimo, patvirtinimo bei priežiūros tvarką ir sąlygas bei susijusius reikalavimus nustato Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninis reglamentas, tvirtinamas Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymu.

44 straipsnis. Elektromagnetinis suderinamumas

Elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų taikymo sąlygas, aparatūros ir įrenginių teikimo į rinką ir naudojimo tvarką bei sąlygas, reikalavimus, taikomus aparatūrai ir įrenginiams, jos įrengimui, naudojimui ir susijusius reikalavimus, elektromagnetinio suderinamumo atitikties patvirtinimo, vertinimo bei priežiūros tvarką ir sąlygas nustato elektromagnetinio suderinamumo techninis reglamentas, tvirtinamas Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymu.

45 straipsnis. Aparatūros ir įrenginių naudojimas

1. Pramonės, medicinos, mokslo reikmėms naudojamų aparatūros ir įrenginių, t. y. aparatūros ir įrenginių, kurie veikdami generuoja ir naudoja radijo bangų energiją ir yra skirti naudoti pramonės, medicinos, mokslo, namų ūkio ir panašioms tikslams, išskyrus elektroninių ryšių tikslus, naudojimo taisyklės rengia ir tvirtina Ryšių reguliavimo tarnyba.

2. Aparatūros ir (ar) įrenginių savininkas ar naudotojas privalo leisti Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnams patikrinti aparatūrą ir (ar) įrenginius, taip pat ir paimti aparatūrą ir (ar) įrenginius.

3. Šio Įstatymo 78 straipsnyje nustatytais atvejais aparatūros ir (ar) įrenginių savininkas ar naudotojas privalo vykdyti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nurodymus.

46 straipsnis. Radijo stebėseną

1. Ryšių reguliavimo tarnyba kontroliuoja, kaip laikomasi radijo ryšių reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, atlieka radijo stebėseną. Radijo stebėseną kontroliuojama ir analizuojama, kiek radijo dažnių spektras užimtas įvairių radijo stočių spinduliuočių, ar spinduliuotės spektrai ir radijo trukdžių lygiai atitinka teisės aktų reikalavimus.

2. Ryšių reguliavimo tarnybos fiksuotų radijo stebėsenos stočių apsauga nuo stiprių elektromagnetinių laukų, kuriuos sukelia jų aplinkoje veikiantys radijo siuntuvai, atliekama Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Radijo stebėsenos metu gauta informacija naudojama tik Ryšių reguliavimo tarnybos veikloje, kurią reglamentuoja šis Įstatymas.

47 straipsnis. Radijo trukdžių pašalinimas

1. Radijo trukdžius pašalinti privalo juos sukėlusios aparatūros ir (ar) įrenginio savininkas arba naudotojas. Jeigu trukdžiai radijo imtuve ar priėmimo įrenginyje atsiranda dėl jo techninių parametrų pakitimo (pablogėjimo) ar dėl netinkamo naudojimo, šių radijo trukdžių šaltinių (radijo trukdžius) pašalinti privalo pats šio imtuvo ar priėmimo įrenginio savininkas arba naudotojas. Jeigu radijo trukdžiai sudaromi kitai teisėtai veikiančiais aparatūrai ir (ar) įrenginiams, tai juos sukėlusios aparatūros ir (ar) įrenginių savininkas ar naudotojas Ryšių reguliavimo tarnybos nurodymu privalo pašalinti jų šaltinį (radijo trukdžius) arba sumažinti jų lygį. Radijo trukdžių pašalinimo arba jų lygio sumažinimo tvarką, kai juos sukėliančių ir priimančių įrenginių spinduliuotės parametrai atitinka teisės aktų reikalavimus, nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

2. Vykdamas radijo stebėsenos ir radijo trukdžių tyrimo (paieškos) darbus, elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikėjai bei kiti asmenys privalo teikti Ryšių reguliavimo tarnybai šiam tikslui reikalingą informaciją ir užtikrinti netrukdomą prieigą prie galimų radijo trukdžių šaltinių.

AŠTUNTASIS ŠKIRSNIS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

48 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių valdymo pagrindai

1. Ryšių reguliavimo tarnyba šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis valdo elektroninių ryšių išteklius. Pagal šio Įstatymo nuostatas valdomi radijo dažniai (kanalai), telefono ryšio numeriai ir kiti elektroninių ryšių ištekliai.

2. Radijo dažniai (kanalai) valdomi pagal Nacionalinę radijo dažnių paskirstymo lentelę, Ryšių reguliavimo tarnybos, vadovaujantis Nacionaline radijo dažnių paskirstymo lentele, tvirtinamą radijo dažnių (kanalų) naudojimo planą ir radijo ryšio plėtos planus.

3. Telefono ryšio numeriai, naudojami viešuosiuose elektroninių ryšių tinkluose, valdomi pagal Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamą Nacionalinį telefono ryšio numeracijos planą. Ryšių reguliavimo tarnyba tvirtina Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano diegimo tvarką ir sąlygas.

4. Kitų elektroninių ryšių išteklių valdymo taisyklės nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

5. Valstybės institucijos siekia, kad būtų derinamas elektroninių ryšių išteklių valdymas ir naudojimas Europos Bendrijoje.

49 straipsnis. Radijo dažnių (kanalų) skirimas ir naudojimas radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti)

1. Radijo dažniai (kanalai) radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti) skiriami ir naudojami pagal Ryšių reguliavimo tarnybos ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos patvirtintą Strateginį planą. Radijo dažniai (kanalai), Strateginiame plane numatyti antžeminiam analoginiam radijui ir (ar) televizijai, skiriami transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, bei siuntėjams. Kiti radijo dažniai (kanalai), Strateginiame plane numatyti radijui ir (ar) televizijai, skiriami siuntėjams. Šiame Įstatyme nustatytos bendrosios radijo

dažnių (kanalų) naudojimo ir skyrimo sąlygos ir tvarka taikomos radijo dažnių (kanalų) skyrimui ir naudojimui radijo ir televizijos programoms transliuoti (retransliuoti) tiek, kiek šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Informaciją apie sukoordinuotus radijo dažnius (kanalus), pagal Strateginį planą numatytus transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, kartu su elektroninių ryšių tinklų pagrindinėmis veiklos sąlygomis, kurios būtinos išduodant transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijas, Ryšių reguliavimo tarnyba pateikia Lietuvos radijo ir televizijos komisijai. Ryšių reguliavimo tarnyba, paskyrusi radijo dažnius (kanalus) siuntėjams, informaciją apie šiuos radijo dažnius (kanalus) kartu su elektroninių ryšių tinklų pagrindinėmis veiklos sąlygomis, reikalingomis transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijoms išduoti, pateikia Lietuvos radijo ir televizijos komisijai. Gavusi šioje dalyje nurodytą informaciją, Lietuvos radijo ir televizijos komisija Visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduoda licencijas transliuoti ir (ar) retransliuoti radijo ir (ar) televizijos programas.

3. Į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją kartu su radijo dažniais (kanalais) įrašomos elektroninių ryšių tinklų pagrindinės veiklos sąlygos turi atitikti Ryšių reguliavimo tarnybos pateiktas radijo dažnių (kanalų) bei elektroninių ryšių tinklų, skirtų radijo ir televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti, pagrindines veiklos sąlygas. Į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją, suteikiančią teisę naudotis siuntėjo paslaugomis, papildomai įrašomas konkretus siuntėjas. Jei pakeičiamas radijo dažnis (kanalas) kitu ar pakeičiamos elektroninių ryšių tinklų pagrindinės veiklos sąlygos (t. y. pakeičiamos radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos), Lietuvos radijo ir televizijos komisija atitinkamai pakeičia transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijos sąlygas.

4. Radijo dažnius (kanalus), pagal Strateginį planą numatytus transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, Ryšių reguliavimo tarnyba tokiems transliuotojams ir (ar) retransliuotojams skiria netaikydama šio Įstatymo 51–56 straipsnių nuostatų. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato tokių radijo dažnių (kanalų) skyrimo taisykles.

5. Transliuotojas ir (ar) retransliuotojas netenka teisės naudoti šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka skirtą radijo dažnį (kanalą), kai panaikinama jam išduota licencija. Lietuvos radijo ir televizijos komisija apie licencijos panaikinimą praneša Ryšių reguliavimo tarnybai.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba, suderinusi su Lietuvos radijo ir televizijos komisija, turi teisę pakeisti skirtą radijo dažnį (kanalą), jeigu to pageidauja radijo dažnio (kanalo) naudotojas. Ryšių reguliavimo tarnyba, suderinusi su Lietuvos radijo ir televizijos komisija, turi teisę panaikinti leidimą naudoti radijo dažnį (kanalą), jeigu to pageidauja radijo dažnio (kanalo) naudotojas.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba radijo dažniams (kanalams), skirtiems radijo ir (ar) televizijos programoms transliuoti (retransliuoti), netaiko šio Įstatymo 58 straipsnio 5 dalies nuostatų.

8. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę, įspėjusi radijo dažnio (kanalo) naudotoją prieš 6 mėnesius, pakeisti skirtą radijo dažnį (kanalą) kitu tai pačiai paskirčiai naudojamu radijo dažniu (kanalu) arba, įspėjusi radijo dažnio (kanalo) naudotoją prieš 12 mėnesių, panaikinti radijo dažnio (kanalo) skyrimą, jeigu:

- 1) to reikalauja tarptautiniai įsipareigojimai ar Europos Sąjungos teisės aktai;
- 2) keičiama Nacionalinė radijo dažnių paskirstymo lentelė ir kartu keičiama radijo dažnių juostos paskirtis dėl tarptautinių įsipareigojimų ar Europos Sąjungos teisės aktų, įskaitant rekomendacijas. Jeigu radijo dažnio skyrimas keičiamas ar naikinamas nepasibaigus Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytam radijo dažnio (kanalo) naudojimo terminui, sprendimas derinamas su Lietuvos radijo ir televizijos komisija;
- 3) radijo dažnis (kanalas) pagal Strateginiame plane nurodytus kriterijus naudojamas neveiksmingai ar neefektyviai;
- 4) keičiamas Strateginis planas.

9. Ryšių reguliavimo tarnyba, šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis priėmusi sprendimą sustabdyti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), skirtus šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, informuoja Lietuvos radijo ir televizijos komisiją. Ryšių reguliavimo tarnyba šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, priėmusi sprendimą panaikinti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), skirtus šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, kreipiasi į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, kad ši sustabdytų ar panaikintų išduotą licenciją. Tokiu atveju Lietuvos radijo ir televizijos komisija Visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka gali panaikinti licencijos galiojimą.

10. Ryšių reguliavimo tarnyba, išduodama siuntėjui leidimą naudoti radijo dažnį (kanalą), vadovaudamasi Strateginiu planu, pagal naudojamą radijo dažnį (kanalą) ir technologiją bei atsižvelgdama į teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvoje taikomus techninius standartus, nustato minimalų radijo ir (ar) televizijos programų kiekį, kurį privalo perduoti siuntėjas. Siuntėjai privalo perduoti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą minimalų radijo ir (ar) televizijos programų kiekį siųsdami transliuotojų ir (ar) retransliuotojų, turinčių Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas, suteikiančias teisę naudotis nurodyto siuntėjo paslaugomis, programas šiose licencijose bei susitarimuose su transliuotojais ir (ar) retransliuotojais nustatytais sąlygomis ir tvarka ir (arba) patys transliuodami ir (ar) retransliuodami radijo ir (ar) televizijos programas, Visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka gavę atitinkamas transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijas. Siuntėjai, nepažeisdami radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklių, taip pat atitinkamo leidimo naudoti radijo dažnius (kanalus) sąlygų, gali panaudoti radijo dažnius (kanalus) papildomoms elektroninių ryšių paslaugoms (įskaitant ir didesniai radijo ir (ar) televizijos programų kiekiui pagal atitinkamas Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas licencijas siųsti, transliuoti ar retransliuoti) teikti, bet tik tiek ir tokia apimtimi, kiek tai nekliudo perduoti Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą minimalų radijo ir (ar) televizijos programų kiekį.

11. Lietuvos radijo ir televizijos komisija, išduodama šio straipsnio 4 ir 10 dalyse nurodytas licencijas, užtikrina Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos teisę transliuoti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatyme nustatytą radijo ir televizijos programų kiekį. Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai vietoj licencijos išduodamas leidimas, suteikiantis atitinkamai šio straipsnio 4 ar 10 dalyse nurodytas teises.

50 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo pagrindai

1. Elektroninių ryšių ištekliai naudojami ir skiriami šio Įstatymo ir Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytų elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Elektroninių ryšių ištekliai gali būti naudojami:

1) be atskiro leidimo, kai Ryšių reguliavimo tarnyba nustato, kad atitinkamus elektroninių ryšių išteklius galima naudoti be atskiro leidimo;

2) gavus Ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti elektroninių ryšių išteklius.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautiniais įsipareigojimais, Radijo ryšio reglamentu, Nacionaline radijo dažnių paskirstymo lentele, radijo dažnių (kanalų) naudojimo planu ir radijo ryšio plėtros planais, skiria radijo dažnius (kanalus) ir kitus elektroninių ryšių išteklius, reikalingus veiklai, susijusiai su valstybės gynyba, saugumu, viešosios tvarkos palaikymu, valstybės pagalbos tarnybomis, valstybės sienos apsauga, civiline aviacija, traukinių eismo saugumu bei stabilaus ir patikimo energetikos sistemos darbo užtikrinimu ir kitomis valstybės (įskaitant ir užsienio valstybes) ir jos institucijų nekomercinėmis funkcijomis.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas funkcijas Ryšių reguliavimo tarnyba atlieka netaikydama šio Įstatymo 51–56 straipsnių nuostatų. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato atitinkamų elektroninių ryšių išteklių skyrimo taisykles.

5. Teisės naudoti elektroninių ryšių išteklius terminą nustato Ryšių reguliavimo tarnyba. Šis terminas gali būti pratęstas elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių nustatytais atvejais, tvarka ir sąlygomis.

6. Kai radijo dažnių (kanalų) naudojimas yra suderintas, dėl galimybės naudotis sąlygų ir tvarkos yra susitarta, o ūkio subjektai, kuriems turi būti skirti radijo dažniai (kanalai), yra parinkti

pagal tarptautines sutartis ir (ar) susitarimus ir Europos Bendrijos taisykles, Ryšių reguliavimo tarnyba skiria radijo dažnius (kanalus) pagal atitinkamas taisykles. Jeigu visos Lietuvos Respublikoje nustatytos radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos yra įvykdomos bendro parinkimo procedūros metu, radijo dažnių (kanalų) naudojimui nenustatomos jokios papildomos sąlygos, kriterijai ar procedūros, kurios ribotų, pakeistų ar uždelstų teisingą bendro radijo dažnių (kanalų) skyrimo procedūros įgyvendinimą.

7. Asmenys, kurie prašo skirti elektroninių ryšių išteklius, ir (ar) asmenys, kuriems jie yra skiriami, bei asmenys, kurie turi teisę naudoti elektroninių ryšių išteklius, moka Ryšių reguliavimo tarnybai užmokesčius už Ryšių reguliavimo tarnybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, nustatytus šio Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje, įskaitant užmokesčius už paraiškų nagrinėjimą, leidimų išdavimą ir išteklių naudojimo priežiūrą.

51 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių skyrimas

1. Kai Ryšių reguliavimo tarnybos nėra nustatyta, kad atitinkamus elektroninių ryšių išteklius galima naudoti be atskiro leidimo, asmuo, prieš pradėdamas naudoti elektroninių ryšių išteklius, privalo pateikti Ryšių reguliavimo tarnybai nustatytos formos paraišką skirti elektroninių ryšių išteklius elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Ūkio subjektas, kuris paraišką skirti elektroninių ryšių išteklius pateikia po to, kai jo pranešimas apie veiklos pradžią buvo pateiktas Ryšių reguliavimo tarnybai, teikdamas šią paraišką gali tik patvirtinti, kad informacija ir dokumentai, anksčiau pateikti kartu su pranešimu Ryšių reguliavimo tarnybai, yra nepasikeitę, ir atskirai tos pačios informacijos ir dokumentų teikti neprivalo. Jei nuo pranešimo apie veiklos pradžią pagal Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktus, nustatančius bendrąsias vertimosi elektroninių ryšių veiklą sąlygas, pateikimo dienos ūkio subjekto veikloje atsirado pasikeitimų, ūkio subjektas privalo papildyti dokumentus ir informaciją, pateikdamas paraišką skirti elektroninių ryšių išteklius.

3. Asmuo, pageidaujantis naudoti radijo dažnius (kanalus), pateikia Ryšių reguliavimo tarnybai informaciją apie galimybes vykdyti įpareigojimus, susijusius su radijo dažnių (kanalų) naudojimu. Ryšių reguliavimo tarnyba nustato pateiktinos informacijos apimtį ir pateikimo tvarką. Asmeniui, nepateikusiam nustatytos informacijos ar pateikusiam informaciją, neatitinkančią Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytų reikalavimų, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę atsisakyti skirti radijo dažnius (kanalus).

4. Asmuo gali pradėti naudoti elektroninių ryšių išteklius nuo leidimo išdavimo dienos, jei leidime nenurodyta kitaip. Leidimas naudoti elektroninių ryšių išteklius išduodamas asmenims, kuriems nuspręsta skirti elektroninių ryšių išteklius, Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

5. Leidimų naudoti elektroninių ryšių išteklius skaičius neribojamas, išskyrus atvejus, kai būtina riboti, kad būtų užtikrintas efektyvus radijo dažnių (kanalų) naudojimas, taip pat kai kiti konkretūs elektroninių ryšių ištekliai turi išskirtinę ekonominę vertę ir (ar) yra neišvengiamas elektroninių ryšių išteklių trūkumas ir tai yra pateisinama proporcingumo principu.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba, nuspręsdama apriboti leidimų naudoti elektroninių ryšių išteklius skaičių:

1) tinkamai atsižvelgia į būtinybę kiek įmanoma padidinti naudą paslaugų gavėjams ir skatinti konkurencijos plėtrą;

2) visoms suinteresuotoms šalims, tarp jų paslaugų gavėjams ir vartotojams, suteikia galimybę pareikšti savo nuomonę dėl bet kokio ribojimo 11 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam viešam konsultavimuisi nustatyta apimtimi, tvarka ir sąlygomis;

3) skelbia sprendimą apriboti leidimų naudoti elektroninių ryšių išteklius skaičių ir sprendime nurodo tokio ribojimo priežastis;

4) nustačiusi procedūrą, praneša apie galimybę pateikti paraiškas skirti elektroninių ryšių išteklius;

5) periodiškai arba gavusi pagrįstus suinteresuotų asmenų prašymus peržiūri ribojimus.

7. Ryšių reguliavimo tarnyba, nustačiusi, kad galima skirti elektroninių ryšių išteklių, kuriuos naudoti leidimų skaičius yra apribotas, paskelbia išvadą ir praneša apie galimybę pateikti paraiškas skirti elektroninių ryšių išteklius. Ryšių reguliavimo tarnyba savo nustatyta tvarka ir sąlygomis skelbia informaciją apie elektroninių ryšių išteklių paskirstymą.

8. Ryšių reguliavimo tarnyba viešai skelbia apie asmenų pateiktus prašymus skirti elektroninių ryšių išteklius, kai yra apribotas leidimų naudoti tokius elektroninių ryšių išteklius skaičius. Informacijos skelbimo taisyklės nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

9. Ryšių reguliavimo tarnyba gali rezervuoti konkrečius elektroninių ryšių išteklius, siekdama užtikrinti tinkamą elektroninių ryšių tinklą ir (ar) paslaugų plėtrą bei technologijų vystymąsi.

10. Sprendimas skirti elektroninių ryšių išteklius turi būti priimtas, išsiųstas pareiškėjui ir paskelbtas kaip įmanoma greičiau po to, kai Ryšių reguliavimo tarnyba gauna išsamų, nustatytus reikalavimus atitinkantį prašymą (visą informaciją ir dokumentus) – per 21 dieną telefono ryšio numerių skyrimo atveju ir per 42 dienas radijo dažnių (kanalų) skyrimo atveju. Pastarasis terminas taikomas nepažeidžiant tarptautinėse sutartyse ir (ar) susitarimuose nustatytų terminų.

11. Jei Ryšių reguliavimo tarnyba nusprendžia, kad telefono ryšio numerių naudojimo teisę turi būti suteikta konkurso tvarka ar aukciono būdu, šio straipsnio 10 dalyje nurodytas maksimalus 21 dienos terminas pratęsiamas dar 21 diena. Jei Ryšių reguliavimo tarnyba nusprendžia skirti radijo dažnius (kanalus) konkurso ar aukciono būdu, šio straipsnio 10 dalyje nurodytas maksimalus 42 dienų terminas pratęsiamas tiek, kiek būtina, kad būtų užtikrintos sąžiningos, pagrįstos, atviros ir skaidrios visoms suinteresuotoms šalims procedūros, tačiau bet kuriuo atveju ne ilgiau nei 8 mėnesiais. Šis terminas taikomas nepažeidžiant tarptautinėse sutartyse ir (ar) susitarimuose nustatytų terminų.

12. Už suteikiamą teisę naudoti elektroninių ryšių išteklius įmokos, kurias įsipareigoja sumokėti konkurso ar aukciono laimėtojai, mokamos į valstybės biudžetą. Jei konkurso ar aukciono laimėtojas uždelsia sumokėti įmoką ar jos dalį, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę priimti sprendimą įpareigoti konkurso ar aukciono laimėtoją šią įmoką sumokėti ir nustatyti sumokėjimo terminą. Toks Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, kurio neįvykdžius, sprendimas pateikiamas Valstybinei mokesčių inspekcijai ir ši jį vykdo Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo priėmimo dienos.

52 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių skyrimo būdas

Ryšių reguliavimo tarnyba skiria elektroninių ryšių išteklius:

- 1) tiesiogiai jų prašančiam asmeniui;
- 2) konkurso tvarka;
- 3) aukciono būdu.

53 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių skyrimas tiesiogiai jų prašančiam asmeniui

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę skirti elektroninių ryšių išteklius tiesiogiai jų prašančiam asmeniui, jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) Ryšių reguliavimo tarnyba neriboja leidimų naudoti prašomus elektroninių ryšių išteklius skaičiaus;

2) per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą po viešo paskelbimo apie paraiškos skirti elektroninių ryšių išteklius gavimą daugiau joks asmuo nepareiškia noro naudoti tuos pačius išteklius arba visiems asmenims, pareiškusiems norą juos naudoti, išteklių galima skirti pakankamai.

2. Jeigu Ryšių reguliavimo tarnyba vienu metu gauna kelių asmenų prašymus skirti elektroninių ryšių išteklius ir šie ištekliai negali būti skirti visiems prašantiems asmenims vienu metu, šie ištekliai skiriami viešo konkurso tvarka arba aukciono būdu. Vienu metu gautais prašymais laikomi prašymai, kurie pateikiami per Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą terminą, skaičiuojamą nuo paskelbimo apie pirmos paraiškos gavimą dienos. Ryšių reguliavimo tarnyba turi

paskelbti apie pasirinktą elektroninių ryšių išteklių skyrimo būdą ir suteikti ne mažiau kaip 28 dienas nuo paskelbimo pateikti paraiškas dalyvauti viešame konkurse arba aukcione.

54 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių skyrimas konkurso tvarka

Konkursas dėl elektroninių ryšių išteklių skyrimo organizuojamas elektroninių išteklių skyrimo taisyklių bei Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintų viešojo konkurso sąlygų nustatyta tvarka, laikantis šio Įstatymo reikalavimų. Konkurso sąlygos turi nustatyti konkurso dalyvių kvalifikacinius reikalavimus, apibrėžti rinką, kurioje elektroninių ryšių ištekliai bus naudojami, elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygas. Konkurso sąlygose turi būti nurodyti kriterijai, pagal kuriuos bus išrenkamas konkurso laimėtojas. Šie kriterijai turi būti pagrįsti specialiomis žiniomis ir veiklos efektyvumu, veiklos planų tinkamumu teikti elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, teiksimų paslaugų kainomis, paslaugų įdiegimo rinkoje terminais, investicijų dydžiu ir veiksmingos konkurencijos skatinimu. Jei konkurso būdu yra skiriamas radijo dažnis (kanalas), pirmenybė turi būti teikiama tiems konkurso dalyviams, kurie gali užtikrinti didesnę teritorijos aprėptį teikiamomis paslaugomis per trumpesnę laiką suteikiamu naudotis radijo dažniu (kanalu).

55 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių skyrimas aukciono būdu

1. Aukciono taisykles tvirtina Ryšių reguliavimo tarnyba.
2. Aukciono taisyklėse turi būti nustatyti aukciono dalyvių kvalifikaciniai reikalavimai, apibrėžta rinka, kurioje elektroninių ryšių ištekliai bus naudojami, elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygos, taip pat minimalus elektroninių ryšių išteklių, kuriuos aukciono dalyvis turi pirkti aukcione, kiekis.

56 straipsnis. Atsisakymas skirti elektroninių ryšių išteklius

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę atsisakyti skirti elektroninių ryšių išteklius, jeigu:
  - 1) nėra laisvų elektroninių ryšių išteklių. Šis pagrindas apima ir tuos atvejus, kai pageidaujamų elektroninių ryšių išteklių naudojimas trukdytų naudoti kitus jau naudojamus elektroninių ryšių išteklius;
  - 2) pareiškėjo veikla neatitinka šio Įstatymo, konkurso arba aukciono reikalavimų, elektroninių ryšių išteklių paskirties arba pareiškėjas jau turimus elektroninių ryšių išteklius naudoja neveiksmingai ar neefektyviai;
  - 3) pareiškėjas nepateikia reikalingų dokumentų ar informacijos;
  - 4) paraiška neatitinka teisės aktų reikalavimų;
  - 5) pareiškėjo pateikta informacija ar dokumentai neteisingi ar yra netikslūs;
  - 6) pareiškėjas nelaimėjo konkurso ar aukciono, jei šie buvo organizuoti dėl teisės naudoti elektroninių ryšių išteklius suteikimo;
  - 7) pareiškėjas per nustatytą terminą nesumokėjo atitinkamo užmokesčio ar įmokų.
2. Prieš priimdama sprendimą atsisakyti skirti asmeniui elektroninių ryšių išteklius, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti asmeniui terminą, per kurį jis turi pašalinti aplinkybes, trukdančias priimti sprendimą. Ryšių reguliavimo tarnyba turi raštu pranešti asmeniui apie šį sprendimą, nurodydama trūkumus ir terminą jiems pašalinti. Ši dalis netaikoma, jei dėl teisės naudoti elektroninių ryšių išteklius suteikimo buvo taikyta konkurso ar aukciono procedūra.

57 straipsnis. Teisės naudoti elektroninių ryšių išteklius perleidimas

Asmuo neturi teisės kitam asmeniui perleisti teisės naudoti jam skirtus elektroninių ryšių išteklius, išskyrus Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytais atvejais. Tokiais atvejais teisė naudoti elektroninių ryšių išteklius perleidžiama Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

58 straipsnis. Elektroninių ryšių išteklių naudojimas

1. Elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklėse ir leidimuose naudoti elektroninių ryšių išteklius nustatytos sąlygos turi būti objektyviai, atsižvelgiant į susijusių tinklų ir (ar) paslaugų pobūdį, pateisinamos, nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos. Elektroninių ryšių

išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklėse ir leidimuose naudoti elektroninių ryšių išteklius nekartojamos teisės aktų, reglamentuojančių bendrąsias vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas, nustatytos sąlygos.

2. Radijo dažnių (kanalų) naudojimo taisyklėse ir leidimuose naudoti radijo dažnius (kanalus) nustatytos sąlygos gali būti susijusios tik su:

- 1) paskirties (paslaugos, tarnybos, tinklo arba technologijos tipo), kuriai radijo dažniai (kanalai) skiriami, nurodymu;
- 2) veiksmingu ir efektyviu radijo dažnių (kanalų) naudojimu;
- 3) techninėmis ir veiklos sąlygomis, reikalingomis, kad būtų išvengta žalingųjų trikdžių ir apriboti viešai sklaidžiami elektromagnetiniai laukai, kai tokios sąlygos skiriasi nuo Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytų bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų;
- 4) maksimaliu teisės naudoti radijo dažnius (kanalus) terminu;
- 5) teisės naudoti radijo dažnius (kanalus) perleidimu šių teisių turėtojo iniciatyva ir tokio perleidimo sąlygomis. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo įtraukti šias sąlygas į leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus);
- 6) užmokesčiais už radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūrą ir mokesčiais bei įmokomis į valstybės biudžetą teisės aktų nustatyta tvarka;
- 7) bet kuriais asmens įsipareigojimais, prisiimtais konkurso ar aukciono metu;
- 8) įpareigojimais pagal atitinkamas tarptautines sutartis ir (ar) susitarimus, susijusius su radijo dažnių (kanalų) naudojimu.

3. Telefono ryšio numerių naudojimo taisyklėse ir leidimuose naudoti telefono ryšio numerius nustatytos sąlygos gali būti susijusios tik su:

- 1) paskirties (paslaugos), kuriai telefono ryšio numeriai naudojami, nurodymu, įskaitant atitinkamų paslaugų teikimo reikalavimus;
- 2) veiksmingu ir efektyviu telefono ryšio numerių naudojimu;
- 3) abonto teise išlaikyti telefono ryšio numerį;
- 4) įpareigojimais teikti informaciją apie abonentus;
- 5) maksimaliu teisės naudoti telefono ryšio numerius terminu;
- 6) teisės naudoti telefono ryšio numerius perleidimu šių teisių turėtojo iniciatyva ir tokio perleidimo sąlygomis. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo įtraukti šias sąlygas į leidimus naudoti telefono ryšio numerius;
- 7) užmokesčiais už telefono ryšio numerių naudojimo priežiūrą ir mokesčiais bei įmokomis į valstybės biudžetą teisės aktų nustatyta tvarka;
- 8) bet kuriais asmens įsipareigojimais, prisiimtais konkurso ar aukciono metu;
- 9) įpareigojimais pagal atitinkamas tarptautines sutartis ir (ar) susitarimus, susijusius su telefono ryšio numerių naudojimu.

4. Asmenys privalo naudoti elektroninių ryšių išteklius veiksmingai ir efektyviai. Elektroninių ryšių išteklių naudojimo veiksmingumo ir efektyvumo kriterijus nustato elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklės ir leidimai naudoti elektroninių ryšių išteklius.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę, prieš šešis mėnesius įspėjusi elektroninių ryšių išteklių naudotojus, pakeisti skirtus elektroninių ryšių išteklius kitais tos pačios paskirties ištekliais arba, prieš 12 mėnesių įspėjusi elektroninių ryšių išteklių naudotojus, panaikinti leidimą naudoti elektroninių ryšių išteklius, jeigu to reikalauja tarptautiniai įsipareigojimai ar Europos Sąjungos teisės aktai arba keičiama elektroninių ryšių išteklių paskirtis. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę panaikinti leidimą nesilaikydama šioje dalyje nurodytų sąlygų, jeigu to pageidauja elektroninių ryšių išteklių naudotojas arba jis su tuo sutinka. Įgyvendindama šios dalies nuostatas, Ryšių reguliavimo tarnyba *mutatis mutandis* vadovaujasi šio Įstatymo 59 straipsnio nuostatomis.

6. Ūkio subjektas, netekęs teisės verstis elektroninių ryšių veikla, praranda teisę naudoti atitinkamus elektroninių ryšių išteklius.

59 straipsnis. Naudojimosi elektroninių ryšių ištekliais sąlygų keitimas

Su elektroninių ryšių išteklių naudojimu susijusios teisės, sąlygos ir procedūros gali būti keičiamos objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingu būdu. Apie numatomą pakeitimą turi būti tinkamai pranešta suinteresuotoms šalims, įskaitant paslaugų gavėjus ir vartotojus, ir suteikta galimybė per pakankamą terminą, kuris, išskyrus išimtines aplinkybes, turi būti ne trumpesnis negu 28 dienos, pateikti savo pastabas dėl siūlomų pakeitimų. Jeigu keičiant radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas pagal Strateginiame plane nustatytus kriterijus keičiasi radijo ir (ar) televizijos programų, kurias transliuoti (retransliuoti) Lietuvos radijo ir televizijos komisija yra išdavusi licenciją, transliavimo (retransliavimo) aprėpties teritorija, toks keitimas suderinamas su Lietuvos radijo ir televizijos komisija.

60 straipsnis. Radijo mėgėjų ir kitų radijo stočių naudotojų veikla

Teisės užsiimti radijo mėgėjų ir kitų radijo stočių naudotojų veikla suteikimo tvarką ir šios veiklos sąlygas, radijo mėgėjų ir kitų radijo stočių naudotojų leidimų išdavimo tvarką ir sąlygas nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

DEVINTASIS SKIRSNIS

ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS IR PRIVATUMO APSAUGA

61 straipsnis. Taikymo sritis

1. Šiame Įstatymo skirsnyje abonentams nustatytas teises turi abonentai fiziniai asmenys, išskyrus šio Įstatymo 67 ir 68 straipsniuose nustatytas teises.

2. Šio Įstatymo skirsnio nuostatos taikomos informacijai, kuria apsieikiama ar kuri perduodama tarp baigtinio šalių skaičiaus, naudojant viešąsias elektroninių ryšių paslaugas. Šios nuostatos netaikomos informacijai, perduodamai kaip viešojo transliavimo paslaugos dalis, naudojant elektroninių ryšių tinklus, išskyrus, kiek tokia informacija gali būti susijusi su informaciją gaunančiu nustatomu abonentu arba faktiniu elektroninių ryšių paslaugų naudotoju.

3. Šio Įstatymo 69 ir 70 straipsnių nuostatos taikomos abonentinėms linijoms, prijungtoms prie skaitmeninių telefono stočių, ir, kiek tai techniškai įmanoma ir jei nereikia siekiamam tikslui neproporcingų investicijų, abonentinėms linijoms, prijungtoms prie analoginių telefono stočių.

4. Asmens duomenų tvarkymo priežiūra elektroninių ryšių srityje atliekama vadovaujantis asmens duomenų tvarkymą ir privatumo apsaugą reglamentuojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais. Šiame skirsnyje taikomos sąvokos, neapibrėžtos šiame Įstatyme, suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme.

62 straipsnis. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų saugumas

1. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų paslaugų saugumui užtikrinti, o prireikus – kartu su viešųjų ryšių tinklų teikėjais imtis tokių pat priemonių viešųjų ryšių tinklų saugumui užtikrinti. Šios priemonės turi užtikrinti iškilusią grėsmę atitinkantį saugumo lygį.

2. Iškilus ypatingai elektroninių ryšių tinklo ar jo dalies saugumo pažeidimo grėsmei, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas privalo informuoti abonentus apie tokią grėsmę ir tais atvejais, kai paslaugų teikėjo taikomos priemonės nepanaikina grėsmės kilmės priežasčių, taip pat informuoti abonentus apie visas įmanomas gelbėjimo priemones ir nurodyti tikėtinas jų kainas.

63 straipsnis. Ryšio slaptumas

1. Asmenims, kurie nėra faktiniai elektroninių ryšių paslaugų naudotojai, be suinteresuotų faktinių elektroninių ryšių paslaugų naudotojų sutikimo draudžiama atskleisti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį ir (ar) susijusius srauto duomenis arba sudaryti sąlygas sužinoti tokią informaciją ir (ar) susijusius srauto duomenis. Ne faktiniams elektroninių ryšių paslaugų naudotojams draudžiama be atitinkamų faktinių elektroninių ryšių paslaugų naudotojų sutikimo klausytis, įrašyti, kaupti ar kitu būdu perimti informaciją ar susijusius srauto duomenis ar su tokia informacija bei susijusiais srauto duomenimis slapta susipažinti, išskyrus atvejus, kai tai

galima teisėtai daryti pagal šio Įstatymo 77 straipsnį. Šios nuostatos nedraudžia techninio informacijos saugojimo, būtino informacijai perduoti, nepažeidžiant konfidencialumo principo.

2. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo imtis organizacinių ir techninių priemonių įgyvendindami šio straipsnio 1 dalį. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija kontroliuoja, kaip ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, įgyvendina šio straipsnio 1 dalies reikalavimus dėl ryšio slaptumo užtikrinimo. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo sudaryti sąlygas Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai Vyriausybės nustatyta tvarka vykdyti šioje dalyje numatytą kontrolę.

3. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos teisėtam informacijos ir susijusių srauto duomenų įrašymui, atliekamam teisėtos verslo praktikos metu, kad būtų galima pateikti komercinio sandorio ar kitokios verslo komunikacijos įrodymus.

4. Draudžiama naudoti elektroninių ryšių tinklus tokiu būdu, kad būtų išsaugota informacija abonto ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo galiniame įrenginyje ar gautas priėjimas prie tokios informacijos, išskyrus atvejus, kai atitinkamam abonentui ar faktiniam elektroninių ryšių paslaugų naudotojui yra pateikiama aiški ir išsami informacija apie tokį elektroninių ryšių tinklų naudojimą. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka, įskaitant informaciją apie informacijos tvarkymo tikslus, ir jam pasiūlyta nesutikti su tokiu asmens duomenų valdytojo vykdomu tvarkymu. Šios nuostatos nedraudžia techninio saugojimo ar priėjimo prie informacijos, kurio vienintelis tikslas yra vykdyti informacijos perdavimą elektroninių ryšių tinklu ar jį palengvinti, taip pat būtiniais atvejais, kad būtų pateikta abonto ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo užsakyta informacinės visuomenės paslauga.

5. Radijo ryšio slaptumas nėra pažeistas, jei pranešimas priimtas kaip radijo trikdžiai ir, norint nustatyti jo tapatybę, apie tai pranešama Ryšių reguliavimo tarnybai. Ryšių reguliavimo tarnybos atliekama radijo stebėseną taip pat nelaikoma radijo ryšio slaptumo pažeidimu. Ryšių reguliavimo tarnybos darbuotojams draudžiama atskleisti, platinti ar panaudoti priimtų neviešų radijo pranešimų turinį ar pranešti apie tokį pranešimą.

64 straipsnis. Srauto duomenų tvarkymas

1. Viešųjų ryšių tinklo ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjo tvarkomi ir saugomi su abonentu ir (ar) faktiniu elektroninių ryšių paslaugų naudotoju susiję srauto duomenys turi būti sunaikinti arba pakeisti taip, kad pagal juos nebūtų galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti abonto ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo tapatybę, kai šie duomenys nebėra reikalingi informacijai perduoti, išskyrus šiame ir šio Įstatymo 77 straipsnyje nustatytas išimtis.

2. Gali būti tvarkomi tik tokie srauto duomenys, kurie būtini abonto naudojamų paslaugų apskaitai ir atsiskaitymui už elektroninių ryšių tinklų sujungimą atlikti. Šie duomenys gali būti tvarkomi ne ilgiau kaip 6 mėnesius nuo sąskaitos išrašymo dienos, išskyrus atvejus, kai sąskaita yra teisėtai užginčyta arba duomenys yra reikalingi įsiskolinimui išieškoti.

3. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas elektroninių ryšių paslaugų rinkodaros ar pridėtinės vertės paslaugų teikimo tikslais gali tvarkyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis tokia apimtimi ir tiek laiko, kiek būtina tokioms paslaugoms teikti ar rinkodarai, jei abonentas ar faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas, su kuriuo duomenys yra susiję, sutinka. Tokį sutikimą pareiškęs abonentas ar faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas bet kada gali jį pakeisti ar atšaukti.

4. Paslaugų teikėjas, tvarkydamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytus srauto duomenis ir (ar) prieš gaudamas šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sutikimą, turi pranešti abonentui ar faktiniam elektroninių ryšių paslaugų naudotojui apie tai, kokie srauto duomenys yra tvarkomi ir kokia tvarkymo trukmė.

5. Tvarkyti srauto duomenis turi teisę tik viešųjų ryšių tinklų teikėjų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įgalioti asmenys, tvarkantys apskaitą, valdantys srautą, teikiantys informaciją abonentams ar faktiniams elektroninių ryšių paslaugų naudotojams, kovojantys su pažeidimais bei apgavystėmis, vykdančios elektroninių ryšių paslaugų teikėjo elektroninių ryšių paslaugų rinkodarą

ar teikiantys pridėtinės vertės paslaugas. Tvarkomų duomenų turi būti tiek, kiek jų reikia nurodytai veiklai.

6. Kompetentingos institucijos, laikydamosi teisės aktų nustatytų sąlygų ir tvarkos, turi teisę gauti informaciją apie srauto duomenis ginčams spręsti.

7. Viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pranešti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai apie visų jų fiksuojamų ir saugomų su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentu ir faktiniu elektroninių ryšių paslaugų naudotoju susijusių srauto duomenų pobūdį.

65 straipsnis. Srauto duomenų nesudarantys vietos nustatymo duomenys

1. Kai srauto duomenų nesudarantys vietos nustatymo duomenys, susiję su viešųjų ryšių tinklų ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentais ar faktiniais elektroninių ryšių paslaugų naudotojais, techniškai gali būti tvarkomi, juos galima tvarkyti tik tuo atveju, kai jie yra pakeisti taip, kad pagal juos nebūtų galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti abonento ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo tapatybės, arba kai abonentas ar faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas sutinka su tokiu tvarkymu, tokia apimtimi ir tiek laiko, kiek būtina teikti pridėtinės vertės paslaugai. Paslaugų teikėjas, prieš gaudamas abonentų ar faktinių elektroninių ryšių paslaugų naudotojų sutikimą, privalo juos informuoti apie planuojamus tvarkyti duomenis, tvarkymo tikslus ir terminus ir ar šie duomenys bus perduoti trečiajai šaliai pridėtinės vertės paslaugos gavimo tikslu. Abonentai ir (ar) faktiniai elektroninių ryšių paslaugų naudotojai turi teisę bet kada panaikinti savo sutikimą tvarkyti srauto duomenų nesudarantį vietos nustatymo duomenis.

2. Abonentai ir (ar) faktiniai elektroninių ryšių paslaugų naudotojai, sutikę, kad srauto duomenų nesudarantys vietos nustatymo duomenys būtų tvarkomi, turi teisę paprastomis priemonėmis ir nemokamai laikinai sustabdyti tokių duomenų tvarkymą kiekvienam prisijungimui prie tinklo ir (arba) kiekvienam informacijos perdavimui. Abonentai ir (ar) faktiniai elektroninių ryšių paslaugų naudotojai bet kada gali pakeisti ar atšaukti duotą sutikimą.

3. Tvarkyti srauto duomenų nesudarantį vietos nustatymo duomenis turi teisę tik viešųjų ryšių tinklų teikėjų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų arba trečiųjų pridėtinės vertės paslaugas teikiančių šalių įgalioti asmenys. Tvarkomų duomenų turi būti tiek, kiek jų reikia pridėtinės vertės paslaugoms teikti.

4. Viešųjų ryšių tinklų teikėjai ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai teikia vietos nustatymo duomenis (įskaitant ir srauto duomenis) be abonento ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimo institucijoms, aptarnaujančioms pagalbos skambučius, kaip antai: teisėsaugos, greitosios medicinos pagalbos, priešgaisrinės saugos, institucijoms, aptarnaujančioms pagalbos skambučius, ir kitoms pagalbos institucijoms, kad šios institucijos galėtų atsakyti į abonento ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo skambučius ir tinkamai reaguoti. Detalios šios dalies įgyvendinimo sąlygos ir tvarka gali būti nustatytos šio Įstatymo 34 straipsnio 8 dalyje nurodyta tvarka ir sąlygomis.

66 straipsnis. Detali sąskaita

1. Detali sąskaita už suteiktas elektroninių ryšių paslaugas pateikiama tik esant abonento sutikimui ar prašymui.

2. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pagal savo kompetenciją nustato detalių sąskaitų reikalavimus, kiek tai susiję su šio skirsnio reguliavimo dalyku.

67 straipsnis. Abonentų sąrašai

1. Prieš įtraukiant abonentų asmens duomenis į spausdintus ar elektroninius viešai prieinamus abonentų sąrašus arba abonentų sąrašus, prieinamus per informacijos tarnybas, abonentai turi būti nemokamai informuojami apie tai, kokiais tikslais rengiami abonentų sąrašai, į kuriuos numatoma įtraukti jų asmens duomenis, taip pat jiems turi būti pranešama apie tolesnes šių duomenų panaudojimo galimybes, pagrįstas elektroninių abonentų sąrašų paieškos funkcijomis.

2. Abonentas turi teisę nuspręsti, ar jo asmens duomenys bus įtraukti į viešai prieinamus abonentų sąrašus ir, jei sutinka, kad jie būtų įtraukti, kokie asmens duomenys bus įtraukti, kiek šie duomenys bus tinkami, atsižvelgiant į tokio abonentų sąrašo teikėjo nustatytą abonentų sąrašo tikslą, taip pat turi teisę tokius duomenis tikrinti, taisyti ar panaikinti. Asmens duomenų neįtraukimas į viešus abonentų sąrašus, asmens duomenų tikrinimas, taisymas ar panaikinimas turi būti nemokamas.

3. Kai viešuoju abonentų sąrašu siekiama daugiau negu tik suteikti galimybę ieškoti abonentų kontaktinių duomenų pagal jų vardus (pavardes), kad asmens duomenys būtų įtraukti į tokį abonentų sąrašą, turi būti gautas atitinkamo abonto sutikimas.

68 straipsnis. Tiesioginė rinkodara

1. Naudoti elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant elektroninio pašto pranešimų siuntimą, tiesioginės rinkodaros tikslu leidžiama tik esant išankstiniam abonto sutikimui.

2. Asmuo, kuris teikdamas paslaugas ar parduodamas prekes Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis gauna iš savo klientų elektroninio pašto kontaktinius duomenis, gali naudoti šiuos kontaktinius duomenis savo paties panašių prekių ar paslaugų rinkodarai, jei klientams yra suteikiama aiški, nemokama ir lengvai įgyvendinama galimybė nesutikti arba atsisakyti tokio kontaktinių duomenų naudojimo pirmiau nurodytais tikslais, kai šie duomenys yra renkami ir, jei klientas iš pradžių neprieštaravo dėl tokio duomenų naudojimo, siunčiant kiekvieną žinutę.

3. Draudžiama tiesioginės rinkodaros tikslu siųsti elektroninio pašto pranešimus slepiant siuntėjo, kurio vardu informacija siunčiama, tapatybę arba nenurodant galiojančio adreso, kuriuo gavėjas galėtų pareikalauti nutraukti tokios informacijos siuntimą.

69 straipsnis. Automatinis skambučių persiuntimas

Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo užtikrinti, kad abonentai galėtų nemokamai ir paprastomis priemonėmis uždrausti kitų asmenų skambučių automatinį persiuntimą į abonto galinį įrenginį.

70 straipsnis. Ryšio linijos, iš kurios skambinama ir į kurią skambinama, nustatymas

1. Jeigu yra galimybė nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama, skambinantis faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas turi turėti galimybę nemokamai ir paprastomis priemonėmis panaikinti galimybę bet kurio skambinimo metu nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama. Skambinantis abonentas turi turėti tokią galimybę bet kuriai linijai.

2. Jeigu yra galimybė nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama, abonentas, kuriam skambinama, turi turėti galimybę nemokamai ir paprastomis priemonėmis panaikinti galimybę nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama.

3. Jeigu yra galimybė nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama, ir jeigu identifikavimo duomenys turėtų būti pateikiami prieš prisiskambinimą, abonentas, kuriam skambinama, turi turėti galimybę nemokamai ir paprastomis priemonėmis atsisakyti gaunamo skambučio, jei skambinantis faktinis elektroninių ryšių paslaugų naudotojas ar abonentas pasinaudojo šio straipsnio 1 dalyje nurodyta teise.

4. Jeigu yra galimybė identifikuoti liniją, į kurią skambinama, abonentas, kuriam skambinama, turi turėti galimybę nemokamai ir paprastomis priemonėmis uždrausti galimybę skambinančiam faktiniam paslaugų gavėjui nustatyti ryšio liniją, į kurią skambinama.

5. Jeigu yra galimybė identifikuoti ryšio liniją, iš kurios ir į kurią skambinama, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo informuoti visuomenę apie tai ir apie galimybes, numatytas šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse.

6. Vyriausybė nustato taisykles, kuriomis vadovaudamiesi viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ir (ar) viešųjų ryšių tinklų teikėjai netaiko ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymo draudimo. Tai gali būti leidžiama, jeigu abonto prašymu siekiama nustatyti piktybiškus ar erzinančius skambučius.

7. Viešųjų ryšių tinklų teikėjai ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai netaiko ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymo draudimo dėl konkrečios linijos institucijoms, aptarnaujančioms pagalbos skambučius, kaip antai: teisėsaugos, greitosios medicinos pagalbos, priešgaisrinės saugos, institucijoms, aptarnaujančioms pagalbos skambučius, ir kitoms institucijoms, kad šios institucijos galėtų atsakyti į abonto ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo skambučius ir tinkamai reaguoti. Detalios šios dalies įgyvendinimo sąlygos ir tvarka gali būti nustatytos šio Įstatymo 34 straipsnio 8 dalyje nurodyta tvarka ir sąlygomis.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

INFORMACIJOS GAVIMAS IR ŠIO ĮSTATYMO LAIKYMOSI PRIEŽIŪRA

71 straipsnis. Informacijos gavimas

1. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę gauti iš valstybės, įskaitant ir Europos Sąjungos institucijų bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių, ir savivaldybės institucijų, elektroninių ryšių tinklų bei paslaugų teikėjų ir radijo dažnių (kanalų), telefono ryšio numerių, kitų elektroninių ryšių išteklių naudotojų, taip pat asmenų visą jai, taip pat Europos Bendrijų Komisijai bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms reikalingą su pavestų uždavinių vykdymu ir funkcijų įgyvendinimu susijusią informaciją, įskaitant ir finansinę, nepaisant jos konfidencialumo. Elektroninių ryšių tinklų bei paslaugų teikėjai ir radijo dažnių (kanalų), telefono ryšio numerių, kitų elektroninių ryšių išteklių naudotojai, taip pat asmenys privalo pateikti informaciją pareikalavus Ryšių reguliavimo tarnybai pagal Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytus protingus terminus ir prašomos informacijos detalumo lygį.

2. Ryšių reguliavimo tarnyba privalo teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis išlaikyti konfidencialios informacijos konfidencialumą. Konfidencialia informacija negali būti laikoma apibendrinta informacija apie atskiras elektroninių ryšių rinkas, taip pat duomenys apie atskirų ūkio subjektų užimamas rinkos dalis, abonentų skaičių (įskaitant ir duomenis apie konkrečių rūšių abonentų skaičių), pajamas (įskaitant ir duomenis apie pajamas iš konkrečių veiklų) ir elektroninių ryšių ar pokalbių srautų dydžius. Iš Europos Sąjungos institucijų ir (ar) kitų Europos Sąjungos valstybių narių gautą informaciją Ryšių reguliavimo tarnyba saugo Europos Sąjungos teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Iš ūkio subjektų, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, Ryšių reguliavimo tarnyba, kiek tai susiję su vertimusi elektroninių ryšių veikla ar elektroninių ryšių išteklių naudojimu arba įpareigojimais, nustatytais ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje arba paskirtam teikti universaliąsias paslaugas, turi teisę reikalauti tik tokios informacijos, kuri proporcinga ir objektyviai pateisinama šiais tikslais (ši dalis netaikoma informacijos, susijusios su elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimu, teikimui):

1) sisteminiu ar vienkartinu patikrinimu, kaip ūkio subjektas laikosi šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų, susijusių su universaliųjų paslaugų teikimo finansavimu ar užmokesčiais Ryšių reguliavimo tarnybai, taip pat įmokomis į valstybės biudžetą, susijusiomis su teise naudoti elektroninių ryšių išteklius, taip pat, kaip ūkio subjektas laikosi įpareigojimų, nustatytų ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką rinkoje arba paskirtam teikti universaliąsias paslaugas;

2) konkrečiu tikrinimu, kaip ūkio subjektas laikosi vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas nustatančių teisės aktų ar elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygų, atveju;

3) elektroninių ryšių išteklių skyrimo procedūromis ir atitinkamų prašymų vertinimu;

4) palyginamųjų paslaugų kokybės ir kainų apžvalgų skelbimu vartotojų naudai;

5) aiškiai apibrėžtais statistiniais tikslais;

6) rinkos tyrimo tikslais.

4. Ryšių reguliavimo tarnyba negali reikalauti šio straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodytą informaciją, iš ūkio subjekto, ketinančio verstis elektroninių ryšių veikla, prieš ūkio subjektui įgyjant teisę ar pradėdant faktiškai verstis (atsižvelgiant į tai, kuri aplinkybė ankstesnė) elektroninių ryšių veikla, arba nustatyti šios informacijos pateikimą kaip būtiną sąlygą tokiai teisei įgyti.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba, reikalaujama elektroninių ryšių tinklų bei paslaugų teikėjų pateikti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją, praneša ūkio subjektams apie tikslą, kuriam informacija bus naudojama.

6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, kiek tai susiję su šio Įstatymo devintojo skirsnio nuostatų vykdymo priežiūra.

72 straipsnis. Įstatymo laikymosi priežiūros procedūra

1. Ryšių reguliavimo tarnyba, nustačiusi, kad ūkio subjektas nesilaiko vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas nustatančių teisės aktų ar elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygų arba nevykdo vieno ar daugiau įpareigojimų ūkio subjektui, kaip turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje ar paskirtam teikti universaliąsias paslaugas, praneša ūkio subjektui apie savo išvadas ir suteikia jam galimybę pareikšti savo nuomonę ar pašalinti pažeidimus per:

- 1) 1 mėnesį po pranešimo išsiuntimo dienos;
- 2) trumpesnę laiką, kuriam pritaria ūkio subjektas arba kuri Ryšių reguliavimo tarnyba nustato pakartotinio pažeidimo atveju;
- 3) Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytą ilgesnį terminą.

2. Jei ūkio subjektas per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką nepašalina pažeidimų (vien tik pažeidimo nutraukimas nelaikomas jo pašalinimu), Ryšių reguliavimo tarnyba imasi tinkamų ir proporcingų priemonių, užtikrinančių teisės aktų vykdymą, įskaitant šio Įstatymo 74 straipsnyje nustatytų ekonominių sankcijų skyrimą. Ryšių reguliavimo tarnyba per 7 dienas nuo sprendimo taikyti priemones priėmimo informuoja ūkio subjektą apie priemones, kurių imamasi, ir jų priežastis, nustatydamą protingumo kriterijų atitinkantį terminą, per kurį ūkio subjektas turi įvykdyti šias priemones.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę taikyti ekonomines sankcijas už informacijos neteikimą pagal šio Įstatymo 18 straipsnio nuostatas arba informacijos, numatytos šio Įstatymo 71 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose, nepateikimą, įskaitant kliudymą gauti informaciją šio Įstatymo 73 straipsnyje nurodytais būdais ir (ar) atitinkamų šio Įstatymo 73 straipsnyje nustatytų nurodymų nevykdymą, netaikydama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos procedūros.

4. Įvykdžius sunkų arba pakartotinį vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas nustatančių teisės aktų ar elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygų arba įpareigojimų, nustatytų ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje arba paskirtam teikti universaliąsias paslaugas, pažeidimą, kai priemonių, kurių buvo imtasi pagal šio straipsnio 2 dalį, nepakako pažeidimams ištaisyti, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę uždrausti ūkio subjektui teikti elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas iki 3 metų arba sustabdyti iki 3 metų ar panaikinti teisę naudoti elektroninių ryšių išteklius.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba, gavusi įrodymų apie vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas nustatančių teisės aktų ar elektroninių ryšių išteklių naudojimo arba įpareigojimų, nustatytų ūkio subjektui, kaip turinčiam didelę įtaką rinkoje arba paskirtam teikti universaliąsias paslaugas, pažeidimus, kai tokie pažeidimai kelia tiesioginę ir rimtą grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar sveikatai arba gali sukelti rimtų ekonominių ar veiklos problemų kitiems teikėjams arba elektroninių ryšių tinklų naudotojams ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų gavėjams, nesilaikydama šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalių nuostatų, turi teisę imtis skubių laikinų priemonių, įskaitant laikiną daiktų, kurie buvo šio Įstatymo pažeidimo padarymo įrankis arba tiesioginis objektas, sulaikymą ir (ar) laikiną uždraudimą verstis elektroninių ryšių veikla ar naudoti elektroninių ryšių išteklius. Jeigu Ryšių reguliavimo tarnyba ėmėsi tokių priemonių, ji suteikia suinteresuotam ūkio subjektui galimybę išdėstyti savo nuomonę ir siūlyti priemones susidariusiai situacijai išspręsti.

6. Šio skyriaus, išskyrus šią dalį ir šio Įstatymo 71 straipsnį, nuostatos taikomos ūkio subjektams, kiek tai susiję su vertimosi elektroninių ryšių veikla. Kai teisės naudoti elektroninių ryšių išteklius sustabdymui ir (ar) panaikinimui dėl teisės aktų pažeidimo netaikomos šio skyriaus, išskyrus šio Įstatymo 71 straipsnį ir šią dalį, nuostatos, teisė naudoti elektroninių ryšių išteklius

sustabdoma ir (ar) panaikinama Administracinių teisės pažeidimų kodekso ir elektroninių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių nustatytais atvejais, tvarka ir sąlygomis.

7. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, kiek tai susiję su priežiūra, kaip ūkio subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, laikosi šio Įstatymo devintojo skirsnio nuostatų, tačiau Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija netaiko ekonominių sankcijų, o atitinkamais atvejais Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus.

73 straipsnis. Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnai

1. Ryšių reguliavimo tarnybos įgalioti pareigūnai, prižiūrėdami, kaip vykdomas šis Įstatymas, pateikę tarnybinį pažymėjimą bei Ryšių reguliavimo tarnybos išduotą dokumentą, patvirtinantį jų įgaliojimus ir atliekamas funkcijas, turi šias teises, kurias įgyvendina Ryšių reguliavimo tarnybos vardu:

1) pagal šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytas sąlygas ir procedūras gauti jiems reikalingą informaciją;

2) pateikę teismo išduotą leidimą, įeiti ir atlikti patikrinimą ūkio subjekto naudojamose patalpose, teritorijoje ir transporto priemonėse, peržiūrėti tyrimui reikalingus ūkio subjekto dokumentus, gauti jų kopijas ir išrašus, kompiuteriuose ir magnetinėse laikmenose esančią informaciją;

3) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, susijusių su tikrinamų ūkio subjektų veikla, reikalauti, kad jie atvyktų duoti paaiškinimus į tyrimą atliekančio įgalioto pareigūno tarnybinės patalpas;

4) gauti duomenis ir dokumentus arba jų nuorašus apie tikrinamo ūkio subjekto ūkines operacijas iš kitų ūkio subjektų, neatsižvelgiant į jų pavaldumą, taip pat iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei asmenų;

5) patikrinti ūkio subjekto ūkinę veiklą (atlikti reviziją), pagal tikrinimo medžiagą iš ekspertizės įstaigų gauti išvadas, atlikti išsamų ūkio subjekto sąnaudų ir (ar) pajamų apskaitos sistemos (sistemų) patikrinimą;

6) laikinai – iki 30 dienų – paimti dokumentus ir daiktus, kurie būtini ar turi įrodomosios reikšmės tiriant pažeidimą, palikdami motyvuotą sprendimą dėl dokumentų ir (ar) daiktų poėmio bei paimtų dokumentų ir (ar) daiktų apyrašą; išreikalauti nurodytų dokumentų kopijas;

7) tyrimui pasitelkti specialistų ir ekspertų;

8) laikydamiesi įstatymų nustatytos tvarkos, tyrimo metu naudoti technines priemones;

9) patikrinti aparatūrą ir (ar) įrenginius, taip pat ir paimti aparatūrą ir (ar) įrenginius;

10) kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas teises.

2. Ryšių reguliavimo tarnybos įgalioti pareigūnai, atlikdami savo funkcijas, gali pasitelkti policijos pareigūnų.

3. Ryšių reguliavimo tarnybos įgalioti pareigūnai, įgyvendindami jiems suteiktas teises, surašo dokumentus (aktus, protokolus, reikalavimus ir pan.). Jų formas ir pildymo tvarką nustato Ryšių reguliavimo tarnyba.

4. Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliotų pareigūnų reikalavimai, duoti atliekant šiame straipsnyje nurodytus veiksmus, yra privalomi asmenims, ūkio subjektams ir jų valdymo organų bei administracijos darbuotojams. Šie subjektai privalo tinkamai bendradarbiauti su Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliotais pareigūnais. Už reikalavimų nevykdymą taikomos šio ir kitų įstatymų nustatytos sankcijos.

5. Ūkio subjektai turi teisę apskusti neteisėtus Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnų veiksmus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui. Skundas pateikiamas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sužinojimo apie skundžiamus veiksmus dienos. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius sprendimą dėl skundo turi priimti per 10 dienų nuo jo gavimo dienos. Jeigu asmenys nesutinka su Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sprendimu arba Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius nepriėmė sprendimo per 10 dienų, asmenys turi teisę paduoti skundą teismui. Skundo pateikimas pareigūnų atitinkamų veiksmų nesustabdo.

6. Prašymas išduoti leidimą atlikti šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus veiksmus pateikiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Prašyme turi būti nurodytas ūkio subjekto pavadinimas (asmens vardas, pavardė), įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi veiksmai. Prašymą dėl veiksmų išnagrinėja Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas ir priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti arba atmesti. Prašymas dėl veiksmų turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo pateikimo momento. Jeigu Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliotas pareigūnas nesutinka su Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo sprendimu atmesti prašymą, jis turi teisę per 7 dienas apskūsti teisėjo nutartį Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas. Ryšių reguliavimo tarnybos atstovas turi teisę dalyvauti, kai nagrinėjamas skundas. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama. Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl veiksmų leidimo atlikti atitinkamus veiksmus išdavimo, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą. Neatidėliotinais atvejais atitinkami Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnų veiksmai gali būti atliekami Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sprendimu. Pastaruoju atveju prašymas išduoti leidimą atlikti veiksmus pateikiamas teismui pirmiau nurodyta tvarka per 24 valandas po tokio sprendimo priėmimo. Jeigu teisėjas (teismas) atsisako išduoti leidimą atlikti veiksmus, jie nutraukiami, o jų metu gauta informacija nedelsiant sunaikinama.

7. Žala, padaryta ūkio subjektams neteisėtais elektroninių ryšių veiklą reguliuojančių institucijų ar jos pareigūnų veiksmais, atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

74 straipsnis. Ekonominės sankcijos

1. Ūkio subjektui, kuris nesilaiko vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygas nustatančių teisės aktų ar elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygų, įskaitant vartotojų, paslaugų gavėjų teisių, arba nevykdo įpareigojimų, nustatytų kaip ūkio subjektui, turinčiam didelę įtaką rinkoje arba paskirtam teikti universalias paslaugas, arba nevykdo Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų, priimtų išsprendus ginčą, arba nesilaiko radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninio reglamento arba elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę skirti baudą iki 3 procentų bendrųjų metinių pajamų iš veiklos, susijusios su elektroniniais ryšiais, o jei tokios veiklos mastą apskaičiuoti sunku arba neįmanoma, – iki 300 000 litų.

2. Ūkio subjektui, padariusiam pakartotinį arba sunkų šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę skirti baudą iki 5 procentų bendrųjų metinių pajamų iš veiklos, susijusios su elektroniniais ryšiais, o jei tokios veiklos mastą apskaičiuoti sunku arba neįmanoma, – iki 500 000 litų.

3. Jeigu šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytos bendrosios metinės pajamos mažesnės negu 300 000 litų, skiriama bauda iki 10 000 litų, o įvykdžius pakartotinį arba sunkų pažeidimą – iki 20 000 litų.

4. Ūkio subjektui, kuris nevykdo Ryšių reguliavimo tarnybos įpareigojimų nutraukti neteisėtą veiklą, nepateikia informacijos šio Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis (neteisingos informacijos pateikimas taip pat laikomas informacijos nepateikimu), kliūdo Ryšių reguliavimo tarnybos įgaliotiems pareigūnams atlikti pareigas ar nevykdo Ryšių reguliavimo tarnybos reikalavimų, įskaitant nustatytas laikinas apsaugos priemones, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę skirti iki 50 000 litų baudą, o jei toks pažeidimas yra trunkamas arba tęstinis – iki 5000 litų baudą už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

5. Kartu su šio straipsnio 1–4 dalyse, taip pat 72 straipsnio 4 dalyje nustatytais ekonominėmis sankcijomis Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę skirti daiktų, kurie buvo šio Įstatymo pažeidimo padarymo įrankis arba tiesioginis objektas, paėmimą ir (ar) įpareigoti atlyginti neteisėta veika padarytą žalą.

6. Jei ūkio subjektas yra susijusių asmenų grupė, pažeidėju laikomi tie grupės nariai, kurie darant pažeidimą veikė kaip vienas ekonominis vienetas.

75 straipsnis. Ekonominių sankcijų skyrimas ir jų dydžio nustatymas

1. Ekonominę sankciją ūkio subjektui skiria Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Ryšių reguliavimo tarnyba priima taisykles, reglamentuojančias ekonominės sankcijos skyrimo procedūrą.

2. Ekonominės sankcijos skyrimo procedūra, kai yra šio Įstatymo 72 straipsnio 2, 3 ar 4 dalyse nurodyti pagrindai, inicijuojama Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūno teikimu. Teikime išdėstomos šio Įstatymo pažeidimo aplinkybės ir nurodoma siūloma ekonominė sankcija. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius arba jo įgaliotas asmuo, gavę Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūno tarnybinį pranešimą, surengia posėdį dėl ekonominės sankcijos skyrimo. Apie posėdį informuojamas ūkio subjektas, kuriam ketinama skirti sankciją. Ūkio subjektas, kuriam ketinama skirti sankciją, privalo pateikti visus įrodymus, patvirtinančius, kad nėra šio Įstatymo pažeidimo sudėties, lengvinančių aplinkybių ar kitus tinkamam ekonominės sankcijos skyrimui reikalingus įrodymus iki šio posėdžio.

3. Posėdyje dėl ekonominės sankcijos skyrimo gali dalyvauti ir savo paaiškinimus pateikti ūkio subjektas, kuriam ketinama skirti sankciją, ir kiti suinteresuoti ūkio subjektai bei asmenys, taip pat asmenys, kurių dalyvavimas reikalingas klausimui dėl ekonominės sankcijos skyrimo tinkamai išnagrinėti (liudytojai, ekspertai, specialistai ar kiti asmenys). Ūkio subjekto, kuriam ketinama skirti sankciją, ar kitų ūkio subjektų ar asmenų neatvykimas nekliudo surengti posėdį. Posėdis yra viešas, išskyrus atvejus, kai Ryšių reguliavimo tarnyba, siekdama apsaugoti valstybės, tarnybos ar komercines paslaptis arba užtikrinti asmens teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, nusprendžia nagrinėti ginčą uždareme posėdyje.

4. Posėdis pradedamas Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūno, surašiusio teikimą, pranešimu. Savo paaiškinimus turi teisę pateikti posėdyje dalyvaujantys ūkio subjektų bei asmenų atstovai. Kiekvienam asmeniui, pateikusiam pranešimą ar paaiškinimą, kiti posėdžio dalyviai turi teisę užduoti klausimų. Posėdis vyksta lietuvių kalba.

5. Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po posėdžio dėl ekonominės sankcijos skyrimo surašomas posėdžio protokolas. Jį pasirašo Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo ir posėdžio sekretorius.

6. Ūkio subjektas, kuriam ketinama skirti ar yra paskirta ekonominė sankcija, ir kiti suinteresuoti ūkio subjektai bei asmenys turi teisę susipažinti su Ryšių reguliavimo tarnybos surinkta medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė kitų ūkio subjektų paslaptis arba kurią atskleidus būtų pažeista fizinio asmens teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą. Ūkio subjektas, kuriam ketinama skirti sankciją, visada turi teisę susipažinti su Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūno teikimo tekstu ir posėdžio dėl ekonominės sankcijos skyrimo protokolu.

7. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo po posėdžio dėl ekonominės sankcijos skyrimo pateikia ekonominės sankcijos skyrimo klausimą apsvarstyti Tarybai. Kai Taryba apsvarsto ekonominės sankcijos skyrimo klausimą, Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima galutinį sprendimą dėl ekonominės sankcijos. Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas skirti ekonominę sankciją skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo ir šio Įstatymo 6 straipsnio 7 dalies nustatyta tvarka ir sąlygomis.

8. Bet kuriuo ekonominės sankcijos skyrimo procedūros momentu Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo turi teisę duoti nurodymus Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnams papildyti surinktą medžiagą. Kai Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnai įvykdo tokį nurodymą, surašomas papildytas teikimas ir ekonominės sankcijos skyrimo procedūra pradedama iš naujo.

9. Skiriant ūkio subjektams ekonomines sankcijas atsižvelgiama į:

- 1) pažeidimu padarytos žalos dydį;
- 2) pažeidimo trukmę;
- 3) ūkio subjekto atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes;
- 4) ūkio subjektui dėl pažeidimo tekusių pajamų dydį;

5) kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli ūkio subjektai.

10. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingiems pažeidimo padariniams, padėjo Ryšių reguliavimo tarnybai pažeidimo tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą.

11. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai kliudę vykdyti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami Ryšių reguliavimo tarnybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus arba pakartotinai įvykdė pažeidimą, už kurį ūkio subjektams jau buvo paskirtos šio Įstatymo nustatytos sankcijos.

12. Ryšių reguliavimo tarnyba, nustatydamas skiriamos ekonominės sankcijos dydį, gali pripažinti atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis ir kitas, čia nenurodytas, aplinkybes.

76 straipsnis. Ekonominių sankcijų vykdymas

1. Ūkio subjektas privalo įvykdyti Ryšių reguliavimo tarnybos paskirtą ekonominę sankciją, sumokėdamas paskirtą baudą į valstybės biudžetą ir (arba) neatlygintinai perduodamas konfiskuotus daiktus, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos.

2. Kai yra motyvuotas ūkio subjekto prašymas, Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimu baudos ar jos dalies mokėjimas gali būti atidedamas iki 6 mėnesių.

3. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl ekonominės sankcijos skyrimo yra vykdomasis dokumentas. Jeigu jis neįvykdomas, jis pateikiamas Valstybinei mokesčių inspekcijai įvykdyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo priėmimo dienos.

4. Konfiskuoti daiktai realizuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti neteisėtais ūkio subjekto veiksmais padarytos žalos atlyginimo terminus ir sąlygas.

6. Jei sankcija yra skirta ūkio subjektui, kuris yra susijusių asmenų grupė, už tinkamą ekonominių sankcijų įvykdymą atsako visi šios grupės nariai solidariai, atsižvelgiant į šio Įstatymo 74 straipsnio 6 dalies nuostatas.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77 straipsnis. Elektroninių ryšių srautų priežiūra ir stebėjimas

1. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, turi teisę fiksuoti ir saugoti elektroninių ryšių įvykius ir jų dalyvius tik tiek, kiek yra būtina šių ūkio subjektų ūkinei veiklai užtikrinti. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo įstatymų nustatyta tvarka turimą ir nusikalstamoms veikoms užkardyti, tirti, nustatyti reikalingą informaciją pateikti operatyvinės veiklos subjektų pagrindinėms institucijoms, Vyriausybės nurodytoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokurorui, teismui ar teisėjui. Šią informaciją ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, neatlygintinai teikia operatyvinės veiklos subjektų pagrindinėms institucijoms, Vyriausybės nurodytoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms pagal jų paklausimus elektroniniu būdu ir nedelsdami. Vyriausybės nurodytos ikiteisminio tyrimo įstaigos Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja ir sudaro galimybę gauti šią informaciją savo padaliniais ir (ar) kitoms ikiteisminio tyrimo įstaigoms. Visi asmenys, dalyvaujantys keičiantis duomenimis, Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis imasi būtinų priemonių duomenų saugumui užtikrinti, o tam reikalinga papildoma įranga įsigyjama ir išlaikoma valstybės lėšomis. Jeigu ikiteisminiame tyrime reikia patvirtinti ūkio subjekto, teikiančio elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas informacijos tikslumą, ikiteisminio tyrimo pareigūnas tiesiogiai raštu kreipiasi į ūkio subjektą ir gauna atsakymą raštu.

2. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, elektroninių ryšių metu naudojamą techninę informaciją saugo tiek, kiek reikia jų ūkinei veiklai užtikrinti, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesius, išskyrus šio Įstatymo 64 straipsnyje nustatytus atvejus, taip pat, jeigu ši

informacija reikalinga operatyvinės veiklos subjektams, ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokurorui, teismui ar teisėjui nusikalstamoms veikoms užkardyti, tirti, nustatyti, Vyriausybės įgaliotos institucijos – operatyvinės veiklos subjekto – nurodymu ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, turi tokią informaciją saugoti ilgiau, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesius papildomai. Už tokios informacijos saugojimą apmokama valstybės lėšomis Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Kai yra motyvuota teismo nutartis, ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privalo sudaryti techninę galimybę operatyvinės veiklos subjektams įstatymų nustatyta tvarka, o ikiteisminio tyrimo įstaigoms – Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį. Tam reikalinga įranga įsigyjama ir išlaikoma valstybės lėšomis.

4. Vyriausybės įgaliota institucija – operatyvinės veiklos subjektas – organizuoja ir Vyriausybės nustatyta tvarka kiekvienam operatyvinės veiklos subjektui, o baudžiamajame procese – ir ikiteisminio tyrimo įstaigai, sudaro technines galimybes savarankiškai kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį.

5. Ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, apie savo tinkle ar savo ir kitų elektroninių ryšių operatorių sujungimo taškuose numatomus daryti pakeitimus, galinčius turėti įtakos įrangos, nurodytos šio straipsnio 1 ir (ar) 3 dalyse, veikimui ir pateikiamos informacijos kiekiui, privalo Vyriausybės įgaliotai institucijai – operatyvinės veiklos subjektui – ir Ryšių reguliavimo tarnybai pranešti, kai tik apie tai sužino.

6. Elektroninių ryšių tinklu siunčiamos techninės komandos pradėti ar nutraukti pasiklausymą ar kitą elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę saugomos Vyriausybės įgaliotos institucijos – operatyvinės veiklos subjekto – patalpose taip, kad komandų duomenų negalėtų pakeisti jas siuntusi Vyriausybės įgaliota institucija ar komandą gavęs ūkio subjektas. Šios dalies nuostatų įgyvendinimą kontroliuoja Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras ar jo įgaliotas prokuroras.

78 straipsnis. Ypatingos aplinkybės ir specialios ryšio užtikrinimo taisyklės

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina pasirengimo ypatingų aplinkybių atvejams įgyvendinimo programą ir ryšio organizavimo ypatingų aplinkybių atvejais schemą. Ūkio subjektai turi dalyvauti rengiant šiuos teisės aktus ir užtikrinti jų efektyvų funkcionavimą.

2. Nenugalimos jėgos ir ekstremalių situacijų ar kitų ypatingų aplinkybių atvejais, taip pat siekiant pasirengti visuotinei mobilizacijai, valstybės gynybai, užtikrinant valstybės saugumą bei viešąją tvarką, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali duoti ūkio subjektams, teikiantiems elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, taip pat aparatūros ir įrenginių savininkams ar naudotojams privalomus nurodymus, užduotis ir užsakymus apsaugoti ir palaikyti reikalingus elektroninių ryšių tinklus, taip pat juos sujungti bei prireikus apriboti visuomenės galimybę naudotis elektroninių ryšių tinklais.

3. Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjai turi imtis visų reikiamų veiksmų, kad užtikrintų viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų palaikymą tinklo katastrofinio gedimo atveju ar nenugalimos jėgos pasireiškimo atvejais, tokiais kaip neįprastos oro sąlygos, žemės drebėjimai, potvyniai, žaibai ar gaisrai, taip pat kitais ypatingų aplinkybių atvejais. Šiais atvejais atitinkami ūkio subjektai ir institucijos turi imtis visų priemonių, kad palaikytų aukščiausią paslaugų lygį, atitinkantį Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus prioritetus.

4. Elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikėjai privalo suteikti absoliučią pirmenybę ryšiui su pagalbos tarnybomis ir pagalbos skambučius aptarnaujančiomis institucijomis, įskaitant visas telekomunikacijas, susijusias su gyvybės saugumu jūroje, sausumoje, ore ar tolimesnėje erdvėje, taip pat Pasaulinės sveikatos organizacijos ypatingos skubos epidemiologinėms telekomunikacijoms. Radijo stočių naudotojai privalo užtikrinti, kad būtų priimti nelaimės signalai ir pranešimai, kokios kilmės jie bebūtų, jiems būtų teikiama absoliuti pirmenybė, atsakoma į juos tokiu pat būdu ir nedelsiant imamasi reikiamų veiksmų jų atžvilgiu.

5. Lietuvos Respublikos ir kitų Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos narių valstybių vadovų, vyriausybių vadovų arba vyriausybių narių, sausumos, jūrų arba oro karinių pajėgų vyriausiųjų vadų, diplomatinių arba konsulinių įgaliotinių, Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus, Jungtinių Tautų pagrindinių institucijų vadovų, Tarptautinio tribunolo vykdomai telekomunikacijai arba telekomunikacijai, atsakančiai į šias telekomunikacijas, elektroninių ryšių tinklų ir (ar) paslaugų teikėjai privalo suteikti pirmumo teisę kitų telekomunikacijų atžvilgiu tiek, kiek to reikia atsižvelgiant į atitinkamos informacijos siuntėjo specifinį prašymą.

6. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę nustatyti šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytų įpareigojimų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas.

7. Draudžiama siųsti arba perduoti netikrus arba klaidinančius nelaimės, skubos, saugumo ar identifikacijos signalus.

8. Informaciją, kuri yra valstybės paslaptis ir (ar) tarnybos paslaptis, draudžiama perduoti nekoduotais radijo ryšio kanalais.

79 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d., išskyrus šią dalį, 80 straipsnį ir kitas šio Įstatymo nuostatas, kiek jos yra susijusios su 80 straipsniu.

2. Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymas (Žin., 1998, Nr. [56-1548](#); 2000, Nr. [32-892](#), Nr. [61-1830](#); 2002, Nr. 75-3215, Nr. [123-5514](#); 2003, Nr. [38-1718](#)), tačiau ūkio subjektai, iki šio Įstatymo įsigaliojimo Ryšių reguliavimo tarnybos pripažinti turinčiais didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, privalo vykdyti jiems nustatytus įpareigojimus, įskaitant bet kuriuos įpareigojimus, teisės aktų nustatyta tvarka privalomus vykdyti didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo ir jo lydimumų teisės aktų nustatyta apimtimi ir sąlygomis, kol Ryšių reguliavimo tarnyba, atlikusi rinkos tyrimus šio Įstatymo nustatyta tvarka, nusprendžia panaikinti ir (ar) pakeisti šiuos įpareigojimus. Toks Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir įsigalioja ne vėliau kaip po 28 dienų nuo paskelbimo. Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į rinkos tyrimų rezultatus, gali, priėmusi motyvuotą sprendimą, atskirai nuspręsti dėl atskirų įpareigojimų atskiriems ūkio subjektams ir nustatyti skirtingą atskirų įpareigojimų atskiriems ūkio subjektams pabaigos terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 28 dienos nuo informacijos apie sprendimą paskelbimo „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

3. Asmens duomenys, įtraukti į viešus abonentų sąrašus iki šio Įstatymo įsigaliojimo, gali likti šiuose sąrašuose, kol abonentas nepareikš noro juos panaikinti. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo viešai informuoti abonentus, kurių duomenys įtraukti į atitinkamus sąrašus, apie šio Įstatymo jiems suteikiamas teises.

4. Poįstatyminiai teisės aktai, priimti iki šio Įstatymo įsigaliojimo, galioja tiek, kiek neprieštarauja šiam Įstatymui. Prieštaravimu šiam Įstatymui nelaikomos nuostatos vien dėl to, kad jos taikomos didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams, nustatytiems Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo nustatyta tvarka.

5. Lietuvos Respublikos institucijų sudarytos sutartys, atitinkančios šio Įstatymo 12 straipsnio 12 dalies reguliavimo dalyką ir sudarytos iki šio Įstatymo įsigaliojimo, pateikiamos skelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ iki 2004 m. liepos 1 d.

6. Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius ir Tarybos nariai, paskirti iki šio Įstatymo įsigaliojimo, eina savo pareigas iki kadencijos, kuriai jie buvo paskirti, pabaigos, jeigu šio Įstatymo 7 straipsnio 9 dalyje nurodytais pagrindais neatleidžiami anksčiau. Du papildomi Tarybos nariai pirmą kartą skiriami Tarybos narių, paskirtų iki šio Įstatymo įsigaliojimo, likusiam kadencijos laikui.

7. Ginčai tarp ūkio subjektų, sprendini pagal šio Įstatymo 28 straipsnio nuostatas, ir ginčai pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus, sprendini pagal šio Įstatymo 36 straipsnio nuostatas, priimti nagrinėti iki šio Įstatymo įsigaliojimo, baigiami nagrinėti ir skundžiami pagal atitinkamas teisės normas, galiojusias iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

8. Procedūros (tarp jų rinkos tyrimas, elektroninių ryšių išteklių skyrimas (įskaitant konkursus, aukcionus), pradėtos pagal Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymą ir jį įgyvendinančius teisės aktus, baigiamos pagal teisės normas, galiojusias iki šio Įstatymo įsigaliojimo. Procedūros pabaiga laikomas jos rezultatus įtvirtinančio Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo priėmimas, o jei pabaigus procedūrą išduodamas leidimas, – atitinkamo leidimo išdavimas.

9. Šio Įstatymo 34 straipsnio 10 dalis įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d.

80 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę priimti Įstatymą įgyvendinančius norminius teisės aktus taip pat ir iki šio Įstatymo 79 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

LAIKINAI EINANTIS
RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIGAS

ARTŪRAS PAULAUSKAS

Lietuvos Respublikos
2004 m. balandžio 15 d.
įstatymo Nr. IX-2135
priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMU ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1988 m. gegužės 16 d. Komisijos direktyva 88/301/EEB dėl konkurencijos galinės telekomunikacinės įrangos rinkose.
  2. 1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyva 89/336/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo.
  3. 1997 m. lapkričio 28 d. Tarybos sprendimas 97/838/EB dėl PPO derybų dėl pagrindinių telekomunikacijų paslaugų rezultatų patvirtinimo Europos Bendrijos vardu, kiek tai susiję su jos kompetencija.
  4. 1998 m. kovo 30 d. Europos Komisijos rekomendacija dėl principų, taikomų organizacijoms, atsakingoms už vartotojų ginčų sprendimą ne teismo tvarka.
  5. 1998 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/84/EB dėl sąlygine prieiga grindžiamų paslaugų ir sąlyginės prieigos paslaugų teisinės apsaugos.
  6. 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo.
  7. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos reguliavimo pagrindų Europos Bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro).
  8. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva).
  9. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų-leidimo (Leidimų direktyva).
  10. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento bei Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva).
  11. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva).
  12. 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių).
  13. 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkoje.
  14. 2003 m. liepos 25 d. Europos Komisijos rekomendacija dėl vietos nustatymo informacijos elektroninių ryšių tinkluose siekiant teikti vietos nustatymu pagrįstas pagalbos skambučių paslaugas tvarkymo.
-